

MAYIS 2019

Yüksek Lisans - Mimarlık

MERVE KARABEYESER

**T.C.
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**GAZİANTEP CUMHURİYET DÖNEMİ EĞİTİM
YAPILARI İÇERİSİNDE
GAZİANTEP LİSESİ VE RESTORASYON ÖNERİSİ**

**MİMARLIK
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**MERVE KARABEYESER
MAYIS 2019**

**Gaziantep Cumhuriyet Dönemi Eğitim Yapıları İçerisinde
Gaziantep Lisesi ve Restorasyon Önerisi**

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Mimarlık

Yüksek Lisans Tezi

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Tülay KARADAYI YENİCE

Merve KARABEYESER

Mayıs 2019

© 2019 [Merve KARABEYESER]

**FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE
YÜKSEK LİSANS KABUL VE ONAY FORMU**

Mimarlık Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans/Doktora Programı öğrencisi **Merve KARABEYESER** tarafından hazırlanan “**Gaziantep Cumhuriyet Dönemi Eğitim Yapıları İçerisinde Gaziantep Lisesi ve Restorasyon Önerisi** ” başlıklı tez, 23/05/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucu **başarılı** bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Görevi

Unvanı, Adı ve Soyadı

İmzası:

Kurumu/Üniversitesi

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Tülay KARADAYI
YENİCE

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Jüri Üyesi

Prof. Dr. Ülkü ALTINOLUK

Hasan Kalyoncu Üniversitesi

Jüri Üyesi

Doç Dr. Esra YALDIZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi

Bu tez Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen yukarıdaki jüri üyeleri tarafından uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulu kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mehmet KARPUZCU
Enstitü Müdürü

İlgili tezin akademik ve etik kurallara uygun olarak yazıldığını ve kullanılan tüm literatür bilgilerinin referans gösterilerek ilgili tezde yer aldığını beyan ederim.

Merve KARABEYESER

ÖZET

GAZİANTEP CUMHURİYET DÖNEMİ EĞİTİM YAPILARI İÇERİSİNDE GAZİANTEP LİSESİ VE RESTORASYON ÖNERİSİ

KARABEYESER, Merve
Yüksek Lisans Tezi, Mimarlık ABD
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Tülay KARADAYI YENİCE
Mayıs 2019
133 sayfa

Cumhuriyet'in ilan edilmesiyle birçok alanda olduğu gibi eğitim sisteminde de köklü değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerin birer girdisi olarak yeni mekânlar oluşturma ihtiyacı doğmuştur. Savaştan çıkan, maddi imkânsızlıklar içindeki yeni devlette inşa faaliyetleri oldukça sınırlıdır. Bu nedenle Anadolu'nun birçok kentinde ilk olarak mevcut binalar eğitim amaçlı kullanılmıştır. Gaziantep'te de mevcut binalar yeniden işlevlendirilerek eğitim yapısı olarak kullanılmıştır. 1942 sonrasında ise yeni yapılar yapılmaya başlanmıştır. Bu tez kapsamında değişim süreci Gaziantep'e etkileri ve yapılan yeni eğitim yapıları incelenmiş olup en eski lise olan Gaziantep Lisesi için restorasyon önerisinde bulunulmuştur.

Bu bağlamda tezin birinci bölümünde çalışmanın amacı, araştırma ve çalışma yöntemleri açıklanmaktadır. İkinci bölümde Gaziantep'in coğrafi konumu ve tarihi, üçüncü bölümde; geçmişten günümüze eğitim anlayışı, eğitim tarihi ve eğitim yapılarının gelişim süreci ele alınmıştır. Dördüncü bölümde; Gaziantep'te bulunan cumhuriyet dönemi öncesi ve cumhuriyet dönemi sonrasında yapılan eğitim yapıları incelenmiş olup Gaziantep Eski Ticaret Lisesi, Ahmet Çelebi İlkokulu, Erkek Sanat Enstitüsü, Akyol İlkokulu ve Yavuzlar İlkokulu tarihçeleri, plan ve cephe özellikleri, malzeme ve yapım sistemleri göz önüne alınarak incelenmiştir. Beşinci bölümde; tezin ana konusunu oluşturan Gaziantep Lisesi ele alınmış tarihi, konumu, plan ve cephe özellikleri, malzeme ve yapım sistemi göz önüne alınarak incelenmiştir. Hasar analizi, malzeme analizi ve dönem analizi yapılmıştır. Altıncı bölümde eski fotoğraflar

ve veriler doğrultusunda lise için restitüsyon projesi ele alınmıştır. Yedinci bölümde ise restorasyona ilişkin nerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gaziantep, eğitim yapıları, cumhuriyet dönemi, Gaziantep Lisesi, restorasyon

ABSTRACT

GAZİANTEP HIGH SCHOOL WITHİN THE EDUCATIONAL BÜİLDİNGS OF GAZİANTEP REPUBLIC PERİOD AND RESTORATION PROPOSAL

KARABEYESER, Merve

M.Sc. in Architecture

Supervisor(s): Assist. Prof. Dr. Tülay KARADAYI YENİCE

May 2019

133 pages

With the declaration of the Republic, radical changes have been made in the education system as in many other fields. As an influx of these changes, there was a need to create new spaces. The construction activities in the new country, which comes out of a war, being within financial impossibilities, are limited. For this reason, the existing and currently used buildings in many cities of Anatolia were used for educational purposes. In Gaziantep, existing buildings were re-functionalized and used as educational purposes. New buildings were started to be built after 1942. Within the scope of this thesis, the restoration proposal was made for the oldest high school, Gaziantep High School, when examined the changing process, effects on Gaziantep and the new educational structures.

In this context; the aim of the study, research methods and working methods are explained in the first part of the thesis. In the second part, the geographical location and history of Gaziantep, in the third section; the concept of education from the past to the present, the history of education and the development process of educational structures have been discussed. In the fourth chapter; educational structures built in The Pre-republican period and the Post-republican period in Gaziantep were examined; and Gaziantep Old Trade High School, Ahmet Çelebi Primary School, Male Art Institute, Akyol Primary School and Yavuzlar Primary School were examined by taking their history, plan and facade features, materials and construction systems into consideration. In the fifth chapter; Gaziantep High School, which is the main subject of the thesis, has been examined considering the history, location, plan and facade features, materials and construction system. Damage analysis, material analysis and

period analysis have been made. In the sixth chapter, the restitution project for high school is discussed in the light of old photographs and data. In the seventh section, suggestions were made regarding of restoration.

Key Words: Gaziantep, education buildings, republic period, Gaziantep High School, restoration

Aileme...

TEŞEKKÜR

Bu alıŐma sűresince bilgilerini benimle paylaŐmaktan kaınmayan, her tűrlű konuda desteęini benden esirgemeyen Hasan Kalyoncu Őniversitesi Őęretim űyelerinden danıŐman hocam, sayın Dr. Őęr. Őyesi Tűlay KARADAYI YENİCE 'ye teŐekkűrlerimi sunarım.

Fotoęraf arŐivlerini benimle paylaŐan Orhan YALKIN, Sıtkı SEVEROęLU, Akten KŐYLŪOęLU ve Sűreyya KŪŪKCAN' a, Cumhurbaşkanlıęı ArŐiv Belgelerinin okunması konusunda yardımcı olan Prof. Dr. Halil İbrahim YAKAR' a, teŐekkűr ederim. Destekleri için Hasan Kalyoncu Őniversitesi Mimarlık Bűlűmű Őyelerine, deęerli katkılarından ve yűnlendirmelerinden dolayı Prof. Dr. Gűrűn ARUN ve Prof. Dr. Z. Kaya DİNÇER 'e çok teŐekkűr ederim.

ÇalıŐma sűresince desteklerini esirgemeyen baŐta annem Gűlsűm KARABEYESER ve babam Osman KARABEYESER olmak űzere tűm aileme sonsuz teŐekkűrlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vii
TEŞEKKÜR.....	x
İÇİNDEKİLER	xi
ŞEKİL LİSTESİ.....	xiii
TABLO LİSTESİ.....	xx
EKLER LİSTESİ	xxi
1.GİRİŞ	1
1.1. Çalışmanın Amacı	1
1.2. Çalışmanın Kapsamı ve Yöntemi.....	2
2. GAZİANTEP'İN TARİHİ VE COĞRAFİ KONUMU	4
3. EĞİTİM YAPILARININ TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ	8
4. GAZİANTEP'TE EĞİTİM YAPILARI	11
4.1. Cumhuriyet Dönemi Öncesi.....	11
4.2. Cumhuriyet Dönemi	15
4.2.1. Gaziantep Ticaret Lisesi (1942).....	22
4.2.2. Ahmet Çelebi İlkokulu (1943).....	28
4.2.3. Rüştü Uzel Meslek Lisesi (1946)	34
4.2.4. Akyol İlkokulu (1950)	38
4.2.5. Yavuzlar İlkokulu (1952).....	44
5. GAZİANTEP LİSESİ	50
5.1. Gaziantep Lisesinin Tarihi	50
5.2. Gaziantep Lisesinin Konumu ve Tanımı.....	54
5.3.1. 1 Nolu Yapı (Taş Bina).....	56
5.3.2. 2 ve 3 Nolu Yapılar (Yönetim ve Derslik A Blok).....	63
5.3.3. 4 Nolu Yapı (Derslik B Blok).....	77
5.3.4. 5 Nolu Yapı (Spor Salonu)	84

5.3.5. 6 Nolu Yapı (Pansiyon Binası)	87
6. RESTİTÜSYON	96
7. RESTORASYON.....	99
7.1. Eklerden Arındırma	99
7.2. Sağlamaştırma	100
7.3. Bütünleme	103
7.4. Yenileme/ Yeniden Yapma	103
8. SONUÇ	104
9. KAYNAKÇA.....	106
10.EKLER.....	109

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Sarı Mektep olarak da bilinen Cumhuriyet İlkokulu (Yakar, 2015).....	12
Şekil 2. Yabancılara ve gayrimüslimlere ait okulların yerini gösteren kroki (Yüce, 2010)	14
Şekil 3. Antep Amerikan Koleji (Merkezî Türkiye Koleji) (URL 1, 2018)	15
Şekil 4. Kudreb binası (Yüce, 2010)	17
Şekil 5. Kız Sanat Enstitüsü için kullanılan ilk bina (Orhan Yalkın Arşivi)	17
Şekil 6. Yeni Yapılan Köy Okullarından Bazıları (Anonim, Şehrimizde Milli Eğitim Hareketi, 1946).....	18
Şekil 7. Köy okulu tip projelerinden bir örnek (Maarif Vekaleti İlk Tedrisat Dairesi, 1933)	18
Şekil 8. Öğretmen evi tip projelerinden bir örnek (Maarif Vekaleti İlk Tedrisat Dairesi, 1933).....	19
Şekil 9. Gaziantep'te Bulunan Cumhuriyet Dönemi Eğitim Yapıları	21
Şekil 10. Gaziantep Ticaret Lisesi uydu görüntüsü, 2018 (Google earth).....	22
Şekil 11. Kız Sanat Okulu öğrencileri 1943 (Köylüoğlu, 2009).....	23
Şekil 12. Ticaret Lisesi(Sıtkı Severoğlu Arşivi).....	23
Şekil 13. Gaziantep Ticaret Lisesi (Orhan Yalkın Arşivinden).....	23
Şekil 14. Ticaret Lisesi Zemin Kat Planı	24
Şekil 15. Eski Ticaret Lisesi Birinci Kat Planı	25
Şekil 16. Eski Ticaret Lisesi Batı Cephe	25
Şekil 17. Eski Ticaret Lisesi Doğu Cephe	26
Şekil 18. Eski Ticaret Lisesi Kuzey Cephe.....	26
Şekil 19. Eski Ticaret Lisesi Güney Cephe	26
Şekil 20. Eski Ticaret Lisesi Model.....	26
Şekil 21. Gaziantep Ticaret Lisesi, 2018	27
Şekil 22. Ticaret Lisesi Doğu Cephesi (Çocuk Yuvası Geçidi Sokağından Bakış), 2018.....	27
Şekil 23. Güney Cephe (Dayı Ahmet Ağa Sokağından Bakış), 2018	27
Şekil 24. Avluya Bakış, 2018	28
Şekil 25. İç Mekân Fotoğrafları, 2018	28
Şekil 26. Ahmet Çelebi İlkokulu uydu görüntüsü, 2018	28

Şekil 27. Ahmet Çelebi Okulu 1943-1944 (Ahmet Çelebi İlkokulu arşivi)	29
Şekil 28. Ahmet Çelebi İlkokulu 1959-2004,(Ahmet Çelebi İlkokulu arşivi).....	29
Şekil 29. Ahmet Çelebi İlkokulu (sol; (Anonim, 1962)), (sağ; 2018).....	29
Şekil 30. Ahmet Çelebi İlkokulu Vaziyet Planı.....	30
Şekil 31. Ahmet Çelebi İlkokulu model	31
Şekil 32. Ahmet Çelebi İlkokulu Zemin Kat Planı	31
Şekil 33. Ahmet Çelebi İlkokulu 1. Kat Planı	31
Şekil 34. Ahmet Çelebi İlkokulu Güney Cephe	32
Şekil 35. Ahmet Çelebi İlkokulu Kuzey Cephe.....	32
Şekil 36. Ahmet Çelebi İlkokulu Batı Cephe	32
Şekil 37. Ahmet Çelebi İlkokulu Doğu Cephe	32
Şekil 38. Ahmet Çelebi İlkokulu, 2018	33
Şekil 39. Ahmet Çelebi İlkokulu, 2018	33
Şekil 40. Ahmet Çelebi İlkokulu İç Mekân Fotoğrafları, 2018	33
Şekil 41. Rüştü Üzel Meslek Lisesi uydu görüntüsü,2018	34
Şekil 42. Erkek Sanat Enstitüsü(Sıtkı Severoğlu Arşivi).....	35
Şekil 43. Rüştü Üzel Meslek Lisesi soldan sağa; (Göğüş, 1962) / Mezunlar arşivi(1996)	35
Şekil 44. Erkek Sanat Okulu Atölyeler (Göğüş, 1962).....	35
Şekil 45. Erkek Sanat Okulu (Rüştü Üzel Meslek Lisesi) Zemin Kat Planı.....	36
Şekil 46. Erkek Sanat Enstitüsü(Rüştü Üzel Meslek Lisesi) Kuzeybatı Cephesi.....	37
Şekil 47. Erkek Sanat Enstitüsü(Rüştü Üzel Meslek Lisesi) Kuzeydoğu Cephesi... 37	
Şekil 48. Erkek Sanat Enstitüsü(Rüştü Üzel Meslek Lisesi) Güneybatı Cephesi..... 37	
Şekil 49. Erkek Sanat Enstitüsü(Rüştü Üzel Meslek Lisesi) Güneydoğu Cephesi... 37	
Şekil 50. Erkek Sanat Enstitüsü(Rüştü Üzel Meslek Lisesi) model	38
Şekil 51. Rüştü Üzel Meslek Lisesi, 2018	38
Şekil 52. Akyol ilkokulu uydu görüntüsü,2018	39
Şekil 53. Akyol İlkokulu, (Akyol İlkokulu, 1962)	39
Şekil 54. Akyol İlkokulu Model	40
Şekil 55. Akyol İlkokulu Zemin Kat Planı	41
Şekil 56. Akyol İlkokulu 1. Kat Planı.....	41
Şekil 57. Akyol İlkokulu Kuzey Cephe	41

Şekil 58. Akyol İlkokulu Güney Cephe.....	42
Şekil 59. Akyol İlkokulu Doğu ve Batı Cepheler.....	42
Şekil 60. Akyol İlkokulu, 2018.....	42
Şekil 61. Akyol İlkokulu, 2018.....	43
Şekil 62. Akyol İlkokulu Zemin Kat, 2018.....	43
Şekil 63. Akyol İlkokulu 1. Kat, 2018.....	43
Şekil 64. Yavuzlar İlkokulu uydu görüntüsü, 2018.....	44
Şekil 65. Yavuzlar İlkokulu (Yavuzlar İlkokulu, 1962).....	44
Şekil 66. Yavuzlar İlkokulu Model.....	45
Şekil 67. Yavuzlar İlkokulu Vaziyet Planı.....	45
Şekil 68. Yavuzlar İlkokulu Zemin Kat Planı.....	46
Şekil 69. Yavuzlar İlkokulu 1. Kat Planı.....	46
70. Yavuzlar İlkokulu Güney Cephe.....	46
Şekil 71. Yavuzlar İlkokulu Kuzey Cephe.....	46
Şekil 72. Yavuzlar İlkokulu Batı ve Doğu Cepheler.....	47
Şekil 73. Yavuzlar İlkokulu Güney Cephe, 2018.....	47
Şekil 74. Yavuzlar İlkokulu Kuzey Cephe, 2018.....	47
Şekil 75. Yavuzlar İlkokulu, 2018.....	48
Şekil 76. Yavuzlar İlkokulu İç Mekân Fotoğrafları, 2018.....	48
Şekil 77. 1920-1921 Barsumyan-Nazaryan Gaziantep Planı (Yakar, 2015).....	50
Şekil 78. Kilikya Koleji (Sarafian, 1957).....	51
Şekil 79. Kilikya Koleji (Yakar, 2015).....	51
Şekil 80. Ayıntab'ın Güneyden Panoraması (Şehitkamil Belediyesi Arşivi).....	51
Şekil 81. Gaziantep Lisesinin açılışı ve Mustafa Kemal Atatürk'ün Gaziantep'e gelişiyile kurulan zafer takı (Bozkurt M. F., 2016).....	52
Şekil 82. 1933 Gaziantep Lisesi (Köylüoğlu, 2009).....	54
Şekil 83. 1958 Gaziantep Lisesi.....	54
Şekil 84. Gaziantep Lisesi Öğrencileri Bayram Hazırlığında 1958(Yılmaz Kale Albümünden).....	54
Şekil 85. Gaziantep Lisesi uydu görüntüsü, 2018.....	55
Şekil 86. Gaziantep Lisesi Vaziyet Planı (Gaziantep Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Arşivi).....	55

Şekil 87. Gaziantep Lisesi Zemin Kat Planı	57
Şekil 88. Girişte buluna rüzgârlık, TZ11 ve TZ12 mekânları, 2018.....	58
Şekil 89. TZ10 mekânı, 2018.....	58
Şekil 90. TZ04 ve TZ06 mekânları, 2018.....	59
Şekil 91. Gaziantep Lisesi 1.Kat Planı	59
Şekil 92. Eğitim Tarihi Müzesi Sergileme Birimleri, 2018	60
Şekil 93. T110 ve T109 mekânları, 2018.....	60
Şekil 94. Gaziantep Lisesi 1 Nolu Yapı Batı Cephe, 2018.....	61
Şekil 95. Gaziantep Lisesi 1 Nolu Yapı Doğu Cephe, 2018.....	62
Şekil 96. Gaziantep Lisesi 1 Nolu Yapı Kuzey ve Güney Cepheler, 2018	62
Şekil 97. Gaziantep Lisesi A Blok (B.Sıtkı Severoğlu Arşivi).....	64
Şekil 98. Yönetim ve Derslik A Blok Bodrum Kat Planı.....	65
Şekil 99. Derslik A Blok Bodrum Kat, 2018	65
Şekil 100. Gaziantep Lisesi giriş holü, 2018	66
Şekil 101. Yönetim ve Derslik A Blok Zemin Kat Planı.....	66
Şekil 102. YZ15 koridoru, 2018	67
Şekil 103. Derslik Bloğunun Güneydoğu Yönüne Bakan Koridoru, 2018.....	68
Şekil 104. Yönetim ve Derslik A Blok Birinci Kat Planı	68
Şekil 105. Birinci katta bulunan konferans salonu, 2018	69
Şekil 106. Geçit Bloğu Birinci Kat, 2018	70
Şekil 107. Yönetim ve Derslik A Blok İkinci Kat Planı.....	70
Şekil 108. İkinci katta bulunan derslikler, 2018	71
Şekil 109. Yönetim ve Derslik A Blok Üçüncü Kat Planı.....	72
Şekil 110. Üçüncü kat koridorları, 2018.....	73
Şekil 111. Gaziantep Lisesi 2 ve 3 Nolu Yapılar Kuzeydoğu Cephesi, 2018	74
Şekil 112. Gaziantep Lisesi 3 Nolu Yapı Güneydoğu Cephesi, 2018	74
Şekil 113. Gaziantep Lisesi 3 Nolu Yapı Kuzeybatı Cephesi, 2018	75
Şekil 114. Gaziantep Lisesi 2 ve 3 Nolu Yapı Güneybatı Cephesi, 2018	75
Şekil 115. Gaziantep Lisesi 2 ve 3 nolu yapılar, 2008 (Süreyya Küçükcan Arşivi)..	76
Şekil 116. Derslik B Blok Bodrum Kat Planı	77
Şekil 117. Derslik B Blok Zemin Kat Planı.....	78
Şekil 118. Derslik B blokta bulunan rüzgârlık, 2018.....	79

Şekil 119. Derslik B Blok Birinci Kat Planı	80
Şekil 120. Derslik B Blok İkinci Kat Planı.....	81
Şekil 121. Derslik B Blok Üçüncü Kat Planı.....	82
Şekil 122. Derslik B Blok Güneybatı Cephe, 2018	83
Şekil 123. Derslik B Blok Kuzeydoğu Cephe, 2018	83
Şekil 124. Spor Salonu Planı	84
Şekil 125. Spor Salonu İç Mekân, 2018	85
Şekil 126. Spor Salonu, 2008 (Süreyya Küçükcan Arşivi).....	85
Şekil 127. Spor Salonu Kuzeybatı Cephesi, 2018	86
Şekil 128. Spor Salonu Güneydoğu Cephesi, 2018	86
Şekil 129. Pansiyon Binası Bodrum Kat Planı	87
Şekil 130. Bodrum kat koridoru.....	88
Şekil 131. Pansiyon Binası Zemin Kat Planı	89
Şekil 132. Pansiyon binası yemekhane ve zemin kat merdiveni, 2018	89
Şekil 133. Pansiyon Binası Birinci Kat Planı	90
Şekil 134. Etüt Salonu, 2018	91
Şekil 135. Pansiyon Binası İkinci Kat Planı	91
Şekil 136. İkinci katta bulunan yatakhaneler ve koridorlar, 2018	92
Şekil 137. Pansiyon Binası Kuzeybatı Cephesi, 2018	93
Şekil 138. Pansiyon Binası Güneydoğu Cephesi, 2018.....	93
Şekil 139. Pansiyon Binası Kuzeydoğu ve Güneybatı Cepheleri, 2018	94
Şekil 140. Pansiyon binasında bulunan kaset döşemeler ve yapı elemanları, 2018 ..	95
Şekil 141. Abdulhamit Albümlerinden Gaziantep Lisesi (Yakar, 2015).....	96
Şekil 142. Gaziantep Lisesi (Akten Köylüoğlu Arşivinden)	97
Şekil 143. Rakoczi Müzesi (Z.Kaya Dinçer Arşivinden)	103
Şekil 144. Mickiewicz Müzesi (Z.Kaya Dinçer Arşivinden)	103

Şekil A 1 Cumhuriyet Döneminde yapılan fakat günümüzde mevcut olmayan eğitim yapıları, (Fotoğraflar Gaziantep'i Tanıtıyoruz dergisinin çeşitli sayılarından derlenmiştir).....	109
Şekil B 1 Gaziantep'teki okullarla ilgili rapor, 1922	110
Şekil B 2 Gaziantep'teki eski postane binasının okul olarak kullanılmak üzere Maarif Vekaleti'ne devri, 1924	111
Şekil B 3 Gaziantep'te emlak-ı milliye'ye ait iki otel binasının Gaziantep Mektebi'ne tahsisi, 1925	112
Şekil C 1 1936 tarihli inşaat fişi	113
Şekil C 2 1936 yılına ait lise inşaatında kullanılan betonarme kalıp raporu	114
Şekil D 1 Rölöve-Taş Bina Kat Planları	115
Şekil D 2 Rölöve-Taş Bina Kesitler	116
Şekil D 3 Rölöve- Taş Bina Cepheler.....	117
Şekil D 4 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok Bodrum Kat Planı	118
Şekil D 5 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok Zemin Kat Planı.....	119
Şekil D 6 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok 1. Kat Planı	120
Şekil D 7 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok 2. Kat Planı	121
Şekil D 8 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok 3. Kat Planı	122
Şekil D 9 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok Kesitler	123
Şekil D 10 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok Görünüşler	124
Şekil D 11 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok Görünüşler	125
Şekil D 12 Rölöve- Derslik Binası B Blok Bodrum Kat Planı	126
Şekil D 13 Rölöve- Derslik Binası B Blok Zemin Kat Planı.....	127
Şekil D 14 Rölöve- Derslik Binası B Blok 1. Kat Planı	128
Şekil D 15 Rölöve- Derslik Binası B Blok 2. Kat Planı	129
Şekil D 16 Rölöve- Derslik Binası B Blok 3. Kat Planı	130
Şekil D 17 Rölöve- Derslik Binası B Blok Kesitler	131
Şekil D 18 Rölöve- Derslik Binası B Blok Görünüşler	132
Şekil D 19 Rölöve- Spor Salonu Binası.....	133
Şekil D 20 Rölöve- Pansiyon Binası Kat Planları	134

Şekil D 21 Rölöve- Pansiyon Binası Kat Planları	135
Şekil D 22 Rölöve- Pansiyon Binası Kesitler	136
Şekil D 23 Rölöve- Pansiyon Binası Cepheler	137
Şekil D 24 Dönem Analizi- Taş Bina Planlar	138
Şekil D 25 Dönem Analizi- Taş Bina Kesitler.....	139
Şekil D 26 Dönem Analizi- Taş Bina Görünüşler	140
Şekil D 27 Malzeme Analizi- Taş Bina Planlar.....	141
Şekil D 28 Malzeme Analizi- Taş Bina Kesitler	142
Şekil D 29 Malzeme Analizi- Taş Bina Görünüşler	143
Şekil D 30 Hasar Analizi- Taş Bina Zemin Kat Planı	144
Şekil D 31 Hasar Analizi- Taş Bina Birinci Kat Planı.....	145
Şekil D 32 Hasar Analizi- Taş Bina Batı Cephe.....	146
Şekil D 33 Hasar Analizi- Taş Bina Doğu Cephe.....	147
Şekil D 34 Hasar Analizi- Taş Bina Kuzey ve Güney Cepheler	148
Şekil D 35 Restitüsyon- Taş Bina Kat Planları.....	149
Şekil D 36 Restitüsyon- Taş Bina Kesitler	150
Şekil D 37 Restitüsyon- taş Bina Görünüşler	151
Şekil D 38 Restorasyon- Taş Bina Kat Planları.....	152
Şekil D 39 Restorasyon- Taş Bina Kesitler	153
Şekil D 40 Restorasyon- Taş Bina Görünüşler	154

TABLO LİSTESİ

Tablo 1 Halep Vilayetinin Ayıntap kazasındaki Medrese, Rüştîye ve Sıbyan Okulları ve Talebe sayıları (Eroğlu, Babuçoğlu, & Köçer, 2012).....	12
Tablo 2 H.1326 (M.1908-1909) tarihli salnâmede ki Ayıntapta bulunan Müslüman okul(mekâtib-i ibtidâiyye) adları ve öğrenci sayıları (Yıldırım, 2010).....	13
Tablo 3 (1323-1324) tarihli salnamedeki Ayıntapta bulunan Gayrimüslim Okullar adları ve öğrenci sayıları (Eroğlu, Babuçoğlu, & Köçer, 2012)	14
Tablo 4 Gaziantep'teki Cumhuriyet Döneminde İnşa Edilen Eğitim Yapıları	22
Tablo 5 Gaziantep'te Bulunan Eğitim Yapıları ve Özellikleri	49
Tablo 6 Gaziantep Lisesi Alanında Faaliyet Gösteren Yapılar.....	52
Tablo 7 Gaziantep Lisesi Tarihi Taş Bina Gelişim Şeması	53
Tablo 8 Cumhuriyet Döneminde yapılan fakat günümüzde mevcut olmayan eğitim yapıları, (Fotoğraflar Gaziantep'i Tanıtıyoruz dergisinin çeşitli sayılarından derlenmiştir).	109

EKLER LİSTESİ

Ek A; Cumhuriyet Döneminde yapılan fakat günümüzde mevcut olmayan eğitim yapıları;	109
Ek B Cumhurbaşkanlığı Arşiv Belgeleri	110
Ek C Gaziantep Lisesi İnşaat Fişleri	113
Ek D Çizimler	115

1.GİRİŞ

Gaziantep asırlar boyunca bulunduğu konum nedeniyle farklı kültürlerle ev sahipliği yapmıştır. Mezopotamya ve Akdeniz gibi ilk uygarlıkların geliştiği iki bölgenin arasında yer alması ve İpek Yolu gibi önemli bir aksın bu bölgeden geçiyor olması kenti oldukça önemli kılmıştır.

Cumhuriyet'in ilanı ile devlet; yeni bir eğitim programı geliştirmek gibi temel hedefler doğrultusunda çalışmalara başlamıştır. Yeni sistemin gereklerini yerine getirebilmek için uygulanan yapım programında öncelik, zorunlu ve fonksiyonel yapıların inşa edilmesidir. Kamusal yapıların yapımı ilk planda yer almaktadır (Batur, 1998). Yeni sistemin gerekleri ve mimarisiyle birlikte eğitimde reform hareketlerinin başlamasıyla birçok kente eğitim yapıları inşa edilmeye başlanmıştır. Özellikle eğitim sisteminin değişmesiyle beraber yeni işlevli yapılara gereksinim duyulmuştur. Bu amaçla ilk, orta ve lise okulları açılmaya başlamıştır.

1.1. Çalışmanın Amacı

Daha önce bazı yayınlarda Gaziantep'te yapılan Cumhuriyet Dönemi Eğitim yapılarından bahsedilmiştir. Fakat üzerinde detaylı bir inceleme yapılmaması nedeniyle bu yapıların incelenmesi, o dönemin sosyal, ekonomik ve kentsel yapısını ortaya koyacaktır. 1942'ye kadar herhangi bir eğitim yapısı yapılmamıştır. Bu süreye kadar özellikle Ermenilerin kenti terk etmesiyle boşalan yapılar kullanılmıştır. Bu tarihten sonra eğitim yapılarının inşası başlamıştır. Cumhuriyet'in ilanından sonra değişen eğitim sistemiyle beraber öncelikli olarak okul eksikliği giderilmeye çalışılmıştır. 1922' de Gaziantep Orta mektebi, 1933'te Gaziantep Lisesi açılmıştır. 1940'lardan sonra diğer kamu kurumları hizmet vermeye başlamıştır.

Bu tez çalışmasında ele alınan en önemli problem; Cumhuriyet Dönemi yapılarının göz ardı edilmesi ve birçoğunun mimari miras statüsüne alınmamasıdır. Bu yapıların birçoğu belgelenmediği için koruma altına alınmamıştır. Bu nedenle yeni eğitim sistemine cevap veremedikleri için bakımsızlık ve terk gibi nedenlerden dolayı yok olma sürecine girmişlerdir. Bu olumsuz durumun giderilmesi amacıyla bu çalışmada cumhuriyetin ilanından 1960 lara kadar yapılan eğitim yapıları anlatılarak tekil bir yapıdan ziyade bir katalog çalışması oluşturulacaktır.

Gaziantep Lisesi, Gaziantep'in ilk lisesi olması nedeniyle yapıldığı dönemin tipik örneklerinden biri olarak geleceğe aktarılması gereken kültürel varlıklar arasında önemli bir yere sahiptir. Bu sebeple lise için restorasyon önerisinde bulunulmuştur.

Bu tez kapsamında yapılan çalışmalarla amaçlanan, Gaziantep'te Cumhuriyet Döneminde yapılan eğitim yapıları için literatür taramasının yapılması, gelecek kuşaklara doğru bir şekilde aktarılabilmesi için rölövelerinin alınıp belgelenerek değerlerinin açığa çıkarılması ve bu yapıların koruma disiplini içindeki yerinin belirlenmesidir. Gaziantep Lisesi için ise ayrıca rölöve, restitüsyon ve restorasyon çalışmalarının yapılmasıdır. Bu doğrultuda, Gaziantep Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 2008 yılında yapılan lisenin bir bölümünün rölöve çizimlerine ek olarak eksik olan pansiyon yapısı ve taş yapının çizimleri tamamlanarak lisenin mevcut durumu belgelenmiş, yapıların hasar tespiti ve analiz çalışmaları yapılmış, tarihsel araştırmalar, arşiv taramaları ve bulunan belgeler ışığında yapının restitüsyon projesi hazırlanmıştır. Gaziantep Lisesi restorasyon projesi önerisi sunulmuştur.

1.2. Çalışmanın Kapsamı ve Yöntemi

Bu çalışmada incelenecek süreç olarak Cumhuriyet Döneminden başlanarak 1962'ye kadar olan süreçte Gaziantep'te yapılmış, bugün mevcut olan ve özgün işlevini sürdüren Cumhuriyet Dönemi Eğitim Yapılarının tanımları, tarihçeleri, mimari özellikleri, kent belleğindeki yerleri ve kentteki mimari miras içerisindeki durumları ele alınmıştır. Bu kapsamda Gaziantep İli, Şahinbey ilçesinde bulunan; Yavuzlar İlkokulu, Rüştü Üzel Meslek Lisesi, Akyol Anaokulu, Gaziantep Lisesi, Gaziantep İli, Şehitkâmil ilçesinde bulunan; Ahmet Çelebi İlkokulu, Şehit Şahinbey Özel Eğitim Uygulama Merkezi incelenmiştir.

Literatür taramasıyla başlayan bu çalışmada Gaziantep'le ilgili kaynaklardan, 1923 sonrasında basılmış yazılı ve görsel belgeler incelenmiştir. Bu kapsamda, arşiv ve kaynaklar taranmıştır. 1943 sonrasında yazılan dergi ve gazeteler taranmış ilgili bölümlerden faydalanılmıştır. Yapılan alan çalışmasıyla ise yapıların mevcut durumu fotoğraflarla belgelenmiş ve çeşitli ölçüm çalışmaları ile rölöve çizimleri yapılmıştır. Yapılar tarihsel betimleme yöntemi ile tanımlanmıştır. Restitüsyon projesi hazırlanırken okulların arşivleri taranıp okulun eski mezunları ve öğretmenleriyle görüşmeler yapılmış, kişisel arşivler ve kitaplardan faydalanılmıştır. Restitüsyon

projesi çizildikten sonra ise yapılan hasar, malzeme ve dönem analizleri ışığında Gaziantep Lisesi için Restorasyon önerisinde bulunulmuştur.

2. GAZİANTEP'İN TARİHİ VE COĞRAFİ KONUMU

Gaziantep coğrafi konumundan dolayı tarihi süreç içerisinde sürekli önemli yerleşim merkezlerinden biri olmuştur. Kent, Akdeniz Bölgesi'nden Güney Doğu Anadolu'ya geçiş bölgesinde yer alır. Mezopotamya bölgesine yakın olması ve tarihi ipek yolu güzergâhında bulunması kenti stratejik olarak önemli kılan etkenlerdendir.

Kentin doğusunda Şanlıurfa, batıda Osmaniye, kuzeyde Kahramanmaraş ve Adıyaman, güneyde ise Kilis ve Suriye sınırı bulunmaktadır. Doğu kısımda Fırat nehri yer almaktadır. Kentte yazları sıcak ve kurak, kışları ise soğuk ve yağışlı bir iklim tipi hâkimdir.

Gaziantep ve çevresinde yapılan çeşitli araştırmalar ve kazı verilerine göre alanın tarihi, kalkolitik çağa kadar uzanmaktadır. Bu veriler ışığında kentin Karkamış gibi önemli sivilizasyonların varlığıyla geç Hitit uygarlığının bu bölgede bulunduğu düşünülmektedir. 10. yüzyılda Dülük güçlü bir sınır kentidir. Bu sırada henüz Ayıntab'dan söz edilmemektedir (Kuban, 2001).

Ayıntab¹ şehrinin ilk merkezini oluşturan bugünkü Gaziantep Kalesinin ne zaman yapıldığı tam olarak bilinmemektedir. Bu bölge Kale'nin inşa edilmesinden sonra yeni bir yerleşim yeri olmuştur (Çınar, 2000). Kent büyük bir höyük üzerine kurulan kalenin çevresinde gelişmiştir (Yenice, 2005). Antep'in yer aldığı bölgenin durumu ortaçağ başlangıcında oldukça karışıktır. Bizans topraklarına Müslümanların gelmesiyle bu bölge hızla Araplaşmış ve buna bağlı olarak yer adları da değişmiştir. Halife Ömer'in zamanında yapılan akınlarla bölge fethedilmiş ve daha sonra 10. yüzyıla kadar Hristiyan ve Müslüman güçleri arasındaki sınır bölgeleri güneyde çok ciddi bir değişikliğe uğramadan kalmıştır (Kuban, 2001)

10. yüzyılda Bizanslılarla Hamdaniler arasındaki mücadelelerin sonucunda Halep'in tahrip edildiği ve böylece Dülük ve Ayıntab'ın Bizanslıların hâkimiyetine geçtiği söylenmektedir. Kentin 1050 yılında hala Bizanslıların elinde olduğu kaynaklardan anlaşılmaktadır (Kuban, 2001). 1085'ten sonra Süleyman Şah tarafından

¹ Ayıntap: Evliya Çelebi Seyahatname adlı eserinde Ayıntap için "Şehr-i Ayıntab-ı Cihan" (Dünyanın Gözbebeği Şehri)" tabirini kullanır.

Antakya'nın ele geçirilmesiyle bölge Türklerin hâkimiyeti altına gitmiştir (Yinanç, 1944). 1155'te Antep Edessa (Urfa) Kontluğu'nun eline geçmiştir (Kuban, 2001).

1197'de Ayıntab yerel beylerin eline geçtiği için Eyyubiler tarafından tekrar fethedilmiştir (Kuban, 2001). Dulkadiroğulları'nın 1489'dan sonra Ayıntab'a egemen olduğu kaynaklardan anlaşılmaktadır. 15. yüzyılda Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlılar Memlûkleri yendikten sonra Ayıntab'ın yönetimi 1516'da Osmanlılar eline geçirmiştir (Uğur, 2010).

Bedreddin Aynî, 15.yy da Ayıntab'ın 9 cami ve 120 mescidi, 20 hamam ve 15 medresesi, zengin bir çarşısı bulunduğunu söylemektedir (Güllü, 2009). 15. yüzyılda 9 mahalleden söz edilmekte olup 1696 tarihli bir şeriye sicilinde 39 mahalle olduğu anlaşılmaktadır. 16. yüzyıl boyunca Osmanlılar kenti yenileyip yeni yapılar inşa etmişlerdir (Kuban, 2001).

17.yy ortalarında Ayıntaba gelen Evliya Çelebi, mahalle sayısının 32 olduğunu söylemektedir (Çelebi). 1696 şeriye sicilinde bu sayı 39'dır. (Kuban, 2001). Kentin zamanla büyüdüğü şerriye sicillerinden görülmektedir. 1760 tarihli bir şeriye sicilinde mahalle sayısının geçen yüzyıl sonuna göre 39'dan 53'e çıktığı anlaşılmaktadır (Güzelbey, 1970) . Ayıntab 1818-1819'da bir süreliğine Halep'in kazası olmuş 1829'dan sonra bu durum tekrar devam etmiştir ve 1918 yılına kadar sürmüştür. Daha sonra Halep'in İngilizler tarafından işgali ile İstanbul'a bağlı bir sancak olmuştur (Yetkin, 1968).

19.yy da yeni bir gelişme dönemine giren Osmanlı Devletinin bu süreci Birinci Dünya Savaşı'na kadar sürmüştür. Bu gelişmelerin yansıması olarak azınlıklar oldukça güçlenmiştir. Antep'te özellikle Ermenilerin daha fazla ekonomik olarak güçlendiği görülmektedir. Amerika desteğiyle kentte azınlıklar için eğitim ve sağlık hizmetleri artış göstermiştir.

Kent Halep yolu boyunca güneydoğu yönünde gelişmiştir. 1848'de misyonerlerin ilk Protestan kilisesi ve hastanesini kurduğu bilinmektedir (Kuban, 2001). Cumhuriyetin ilanına kadar Antep'in sosyal ve ekonomik hayatını bu hareket önemli ölçüde etkilemiştir.

Halep salnamelerinin Gaziantep'le ilgili kısımlarında yer alan bilgilere göre kentte 1869'da 5.021 hane vardır. Bunlardan 3.907 hane Müslüman, 1.027 hane Hıristiyan, 67 hane Musevi idi. Kent nüfusunun 18.002'si Müslüman, 4.933'ü Hıristiyan, 274'i Musevi'dir. Kentte; 36 cami, 57 mescit, 21 medrese, 4 tekke, 5 kilise, 6 çeşme, 37 okul, 13 hamam, 1.938 dükkân, 3 bedesten, 10 han, 11 değirmen, 27 fırın, 1 tabakhane, 36 kahve, 9 meyhane, 50 boyahane, 3 sabunhane, 1 mumhane, 5.000 bağ, 41 bahçe bulunmaktadır (Barlas, 1962).

1874'te yabancılar tarafından yapılan Amerikan Lisesi Amerikan Koleji'ne dönüşmüş böylece yüksek eğitim vermeye başlamış ve tıp okulu açılmıştır. Kolejde o dönemde 600 öğrenci okumaktadır (Barlas, 1970). Açılan bu eğitim kurumlarının kentin sosyal ve kültürel açıdan gelişmesinde oldukça etkili olmuştur.

I. Dünya savaşı sonrasında 1918 yılında imzalanan Mondros Antlaşması maddeleri gereği, 1919 yılında Gaziantep İngilizler tarafından işgal edilmiş daha sonra ise kent Fransız işgaline bırakılmıştır. Halkın direnişiyle beraber işgalden kurtulan şehir Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 8 Şubat 1921 tarihinde 93 sayılı kanunla Gazilik unvanını almıştır. 8 Mart 1921 de işgal güçlerinin geri çekilmesi üzerine Ermeniler göç hazırlığına başlamış ve 25 Haziran 1921 de kenti tamamen terk etmişlerdir (Çiftçi, 2009).

Savaş başlamadan önce, Gaziantep nüfusu 83.000 dir. Bunun %57 Türk, %43 ise Ermenidir. Gaziantep kurtuluş savaşı sonunda ise nüfus 25.000'e kadar düşmüştür. Bu nüfus düşüşünde hem savaşta kaybedilen insanlar hem de kenti terk eden Ermeniler etkili olmuştur. Savaş bittikten sonra, yapılaşmalar Müslüman ve azınlık yerleşmelerini ayıran boş alanlarda (Hürriyet caddesinin her iki yönü vb.) başlamıştır. İki yıl kadar süren direniş esnasında, Müslüman bölgelerindeki, başta kamu yapıları olmak üzere çok fazla yapı zarar görüp yıkılmıştır. Bu direnişte yıkılan bazı mescit ve camiler tekrar yapılamamışlardır. Konut yapıları da uzun yıllar (Ermenilerin gitmesi ve savaş nedeniyle nüfustaki ani düşme sonucu) tahrip edilmiş durumda kalmıştır. Yaşayanların çoğunun Ermeni olduğu, Kayacık, Tepebaşı ve Eyüpoğlu gibi mahallelerde yıkım daha az olmuştur. Savaş bittiğinde Ermenilerin kenti terk etmesiyle bu bölgelere Müslümanlar yerleşmişlerdir. İkinci Dünya Savaşına kadar nüfusta ciddi bir artış gözlenmektedir. Nüfus, 1927'de 88.000, 1935 'de 127.000,

1940'da ise 141.000'e yükselmiştir. Gaziantep'in, kurtuluş savaşı sonrası, çevre illerden pek çok iç göç almıştır (Uğur, 2004).

Cumhuriyetin ilan edilmesiyle beraber birçok şehir hükümetin yeni yaptırdığı fabrika, yapı, tesis ve yoldan faydalanırken Gaziantep şehrinde bu konuda devletten talepte bulunacak ileri gelen mahalli liderler birbirleriyle mücadele halindedirler. Bu sebeple yeterli talepte bulunulmamıştır (Yetkin, 1968).

1930'lardan sonra kentte imar etkinlikleri yapılmaya başlanmıştır. Mezbahanın ve ilk elektrik fabrikasının kuruluşu 1932 yılındadır. Kentin ilk imar planı 1935 yılında H. Jansen tarafından yapılmıştır. 1936-45 yılları arasında bu plana dayanarak Karagöz, Suburcu, Gaziler caddeleri, İsmet Paşa ve Atatürk bulvarları açılmış ya da genişletilmiştir (Kuban, 2001). 1955'te Kemal Ahmet Arû tarafından kentnin ikinci imar planı yapılmıştır.

20. yy başlarında Gaziantep'te yapılaşma Başkarakol'dan itibaren başlayıp, Şhreküstü semtine kadar uzanmaktadır. Eskiden Kilikya Koleji olan bugün ise Gaziantep Lisesi olarak kullanılan yapı dışında, Kırkayaktan sonraki kısımda herhangi bir yapılaşma mevcut değildir (Ceyhan, 1999).

Cumhuriyetin ilk 20 yılında Gaziantep'te orta tabaka güçlenmiştir. Sanayi ve ticaret alanında gelişmeler başlamıştır (Yetkin, 1968). Gaziantep Cumhuriyet döneminde de Türkiye için önemli bir merkez olmuştur. Demiryolu ağlarıyla hem sınır ülkelerle hem de iç bölgelerle iletişim sağlanmıştır.

3. EĞİTİM YAPILARININ TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ

Eğitim tarihi bilinen ilk toplumlardan itibaren başlamaktadır. Hunlarda usta çırak ilişkisi şeklinde yürüyen eğitim sistemi Göktürklerde alfabenin kullanılmasıyla daha planlı ilerlemiştir. Uygurların yerleşik hayata geçişiyle beraber kullandıkları yeni alfabeleriyle eğitimde daha sistematik ilerlemişlerdir. İslamiyet'in kabulünün ardından medreseler gibi eğitim kurumları oluşmaya başlamıştır (Akyüz, 2006).

Medreseler X.yy da Maveraünnehir ve Horosan bölgelerinde ortaya çıkmıştır (Kuran, 1969). Medrese geleneği Selçuklulardaki medreselere dayanır (Alkan, 2004) İlk Medrese olarak Anadolu Selçukluları Döneminde Sultan Nizamülmülk'ün yaptırmış olduğu Nizamiye Medreseleri kabul edilmektedir. Sünnilerin Şiiliğe karşı mezheplerini yaymak için devlet adamı ve eğitimci yetiştirmesi amacıyla kurulmuştur (Usta, 1994). Anadolu'da bulunan kapalı medreseler için merkezi planlı ve eyvanları bir orta hole açılan konutlar başlangıç olarak kabul edilir (Yaldız, 2003). Selçuklu medreseleri dönemin en önemli yapılarıdır. Türk eğitim sistemi açısından çok önemlidir.

Osmanlıda eğitim sisteminin temel kurumları Sıbyan Mektepleri ve Medreselerdir. Osmanlıda ise ilk medrese Orhan Gazi tarafından İznik'te kurulmuştur (Yıldırım, 2010). Sıbyan mektepleri ilköğretim, medreseler orta ve yükseköğretim kurumları olarak kullanılmıştır (Ahunbay, 1988). Bu eğitim sisteminin en temel seviyesinde bulunan sıbyan mekteplerinde, başlangıçta sadece dini eğitimler verilmekteydi 1781'de 1. Abdülhamit döneminden itibaren Arapça ve Farsça dersler eklenmiştir. Bu kurumlar mahalle içlerinde bağımsız olarak ya da bir külliye içinde konumlanırlar. Plan olarak genelde kare planlı ve tek hacimden oluşur. İki katlı olarak yapılan bu yapıların üst katlarında sınıflar bulunmaktadır. Kargir olarak inşa edilen bu yapılarda malzeme olarak çoğunlukla taş ve tuğla kullanılmıştır. (Aksoy, 1968).

Cumhuriyetin ilanından sonra bu eğitim yapıları ilkokullara dönüştürülmüştür. Yükseköğretim yapılarının karşılığı olan medrese yapılarında bir dönem daha çok dini eğitim verilmekteydi. 1909 yılında yapılan düzenlemelerle pozitif bilimlere ait derslerde eklenerek eğitim süresi 12 yıla çıkarılmıştır (Küçük, 2001). Cumhuriyetin ilanına kadar çeşitli düzenlemeler getirilse de 1924'de Tevhidi tedrisat kanunuyla medreselerin kapatılması kararlaştırılmıştır. Medreseler de sıbyan mektepleri gibi

bağımsız ya da bir külliye içinde konumlanırlar. Tek sıra hücre dizisi, karşılıklı hücre dizisi, dörtgen plan ve sekizgen plan şeması gibi çeşitli plan düzenlemelerinde yapılmıştır (Ahunbay, 1988). Anadolu'da medrese yapıları kubbeli ve eyvanlı olmak üzere iki tip olarak bulunmaktadır. Kubbeli medreselerde derslik mekânları, yüksek kubbeli ana mekâna bağlanmıştır. Eyvanlı medreseler ise dikdörtgen planlı olarak, ortadaki avluya bakan kemerli eyvanlarla derslik odaları bağlanmıştır (Alkan, 2004).

18.yy da yapılan reformlar sonucunda batılı tarzda eğitim veren çeşitli eğitim kurumları hizmet vermeye başlamıştır. Askeri ve teknik eğitim verilen yapılardan bazıları Mühendishane-i Bahri-i Hümayun, Mühendishane-i Berri-i Hümayun ve Tıphane-i Amire'dir.

Bu kapsamda eğitim veren diğer kurumlar ise şunlardır;

Rüştiyeler: Mahalle mekteplerinden gelen öğrencilere çağın getirdiği yeniliklere uygun olarak programlanan Türkçe okuma-yazma öğretilmektedir (Ayaşbeyoğlu, 1948). İlk rüştiye 1838 tarihinde Mekteb-i Maârif-i Adliye adıyla İstanbul'da açılmıştır.

İdadiler: Rüştiyeyi bitiren öğrenciler için Sultani Mekteplerine gitmeden önce ortaöğretim basamağında 3 yıllık bir eğitim programının verildiği kurumlardır. İdadiler, Cumhuriyetin ilanından sonra kapatılmıştır (Alkan, 2004).

Sultaniler: Osmanlı Devletinin, tüm vatandaşlarına ortak eğitim verme fikriyle ilköğretim ve yükseköğretim kademesi arasında açılması planlanan bu okulların ilki 1868 yılında İstanbul'da faaliyet göstermeye başlamıştır (Akyüz, 2006).

Cumhuriyet öncesi eğitim yapılarında, Avrupa ile kültürel etkileşimin hızlandığı dönemlerde birtakım yenilik hareketlerinin ortaya çıktığı görülmektedir. Yalnız bu yenilik hareketlerinin hedefleri Cumhuriyet Türkiye'sinin eğitimdeki yenilik hedeflerinden farklı olarak askeri anlamda Avrupa devletleriyle aradaki farkı kapatmak amacına yönelmiştir. Cumhuriyet öncesinde, Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerinde, batılılaşma hareketleri paralelinde sayıları arttırılan bu okullar Cumhuriyetin ilanına kadar faaliyetlerine devam etmişlerdir (Işık, 2010). Bu dönemde ülkedeki siyasi ve ticari gelişmeler paralelinde eğitim sisteminde değişiklikler yapılmıştır. Böylece eğitim kurumlarında yenilik yapma zorunluluğu doğmuş ve 18.

yy.dan itibaren dönemin ihtiyaçlarına cevap verebilecek yeni eğitim yapıları yapılmaya başlanmıştır.

Başlangıçta cemaat okulları olarak açılan gayrimüslim okulları Fransız İhtilalinden sonra artan milliyetçilik akımı etkisiyle bu okulların sayısı 1700'lü yıllarda hızlı bir şekilde artmaya başlamış, 1840'lı yıllarda son derece hızlanmış 1860'lı yıllarda oldukça büyük boyutlara ulaşmıştır (Haydaroğlu, 2002).

Cumhuriyet dönemine gelindiğinde ise, Mart 1924'te yayınlanan Tevhid-î Tedrisat Kanununa göre medrese ve sıbyan mektepleri kaldırılarak yeni bir eğitim düzenine geçilmiştir. İdadiler ortaokullara, sultaniler liselere dönüştürülmüştür. Çeşitli cemaatlerin çatısı altında yabancıların açtığı okullar devlet denetimine girmiştir. 1928'de Latin harfleri kabul edilmiştir. 1929'da Millet Mektepleri kurulmuş, okuryazarlığın yaygınlaştırılması için atılımlar yapılmıştır. Tevhid-î Tedrisat Kanunuyla tüm okullar Maarif Vekâlet'ine bağlanmıştır. Eğitimdeki ikilem ortadan kaldırılmıştır. Özellikle tarih ve dil konularında ulusal amaçlara uygun bir strateji benimsenmiştir. Kadınların eğitimine de önem verilmeye başlanmış, bu doğrultuda karma eğitim uygulamasına geçilmiş, okullardaki öğretmen açığını kapatmak için öğretmen yetiştirme girişimleri eğitim politikasının temel hedeflerinden biri haline gelmiştir (Küçükaliç, 2013).

1926 tarihli kanun, Maarif Vekâleti'nin gönderdiği planlar dışında okul inşa edilmesini yasaklamıştır. Maarif Vekâleti tarafından hazırlanan tip projeler Maarif Müdürlükleri'ne gönderilir. Maarif Müdürlüklerinin sorumluluk alanlarındaki yerleşimlerin nüfus ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak seçtikleri o yerleşime en uygun tip projeler, kent ve kasabalarda İl Özel İdareleri tarafından yaptırılır. Ancak okul inşaatının giderleri halktan toplanan vergilerle karşılanır. Köy okulları, köylünün maddi desteği yanında bizzat işgücü olarak okul inşaatlarında görev aldıkları bir sistemle inşa edilmektedir. Bu zorunluluk, 1924 tarihli Köy Kanunu'nun 12. maddesinde köylünün yapmakla mecburi olduğu işler arasında "maarif idarelerinin vereceği örneğe göre bir mektep yapmak" şeklinde tanımlanmıştır (Kul, 2011).

4. GAZİANTEP’TE EĞİTİM YAPILARI

Gaziantep tarih boyunca birçok eğitim kurumunu barındırmıştır. 1360 tarihinde Gaziantep’te doğan Bedreddin Ayni ilim müesseselerinin ve âlimlerinin çokluğundan ötürü Gaziantep’e küçük buhara demiştir (Ünler, 1944).

4.1. Cumhuriyet Dönemi Öncesi

Halep Salnâmelerine bakıldığında Cumhuriyet öncesinde Ayıntap kazasında sıbyan mektepleri, medreseler, ibtidai mektepler ve gayri Müslimlerin açtığı okullar hizmet vermektedir. H.1284 (M.S.1867-1868) tarihli salnameye göre Halep’in Ayıntâb Kazâsında 21 adet medrese bulunmaktadır. Son salname olan H.1326 (M.S. 1908-1909) tarihinde yazılan salnamede ise bu sayı 25’e yükselmiştir. (Yıldırım, 2010)

Halep’in Ayıntâb Kazâsında ilk salname olan H.1284 (M.S. 1867-1868) tarihli salnâmede 37 adet sıbyan mektebi bulunduğu görülmektedir. H.1308 (M.S. 1890-1891) tarihine gelindiğinde salnamede 20 adet ibtidai mektepten bahsedilmektedir. H.1290 (M.S. 1873-1874) senesinden sonra ilkokullar için ibtidai mektep denilmeye başlanmıştır. Ayıntâb’da bu kapsamda H.1313 (M.S. 1895-1896) tarihinde açılan ilk eğitim yapısı Mahmudiye Mektebidir. Bununla birlikte H.1308 (M.S. 1890-1891) ile H.1320 (M.S. 1902-1903) tarihleri arasında 6 adet yeni tarzda okul açılmıştır. 1895 tarihinde Ayıntâb Kazâsında yeni tarzda başlayan eğitim hareketi 1908 senesine kadar ilerlemeye devam etmiş ve bu tarihten sonra ise çalışmalar daha da hızlanmıştır. 1908 senesinde 9 ilkokulun olduğu görülmektedir (Tablo 2) (Yıldırım, 2010).

Salnâmelere göre Ayıntapta bulunan ilk rüştiye mektebinin M.S.1884 (H.1302) senesinde açıldığı görülmektedir (Yıldırım, 2010). 1889 tarihli salnameye göre ayıntap’ta 22 gayri müslim okulu, 57 islam sıbyan okulu, 1 rüştiye, 21 medrese bulunmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1: Halep Vilayetinin Ayıntap kazasındaki Medrese, Rüştîye ve Sıbyan Okulları ve Talebe sayıları (Eroğlu, Babuçoğlu, & Köçer, 2012)

OKUL	Gayrimüslim Okulu		İslam Sıbyan Okulu		Rüştîye		İlmiye Medresesi	
	Talebe	Adet	Talebe	Adet	Talebe	Adet	Talebe	Adet
KAZA								
Halep Şehri	2.280	39	2.730	90	172	2	191	23
Antep	1.130	22	1.780	57	188	1	150	21

Bu okullardan biri Cumhuriyet ilkokuludur. Bu okulun eski adı Rüştîye'dir daha sonra ise Reşadiye olarak değiştirilmiştir. Okul 1885'te açılmış,1887 yılında şimdiki Cumhuriyet İlkokulunun olduğu yere taşınmıştır (Yakar, 2014). Mücadele döneminde ise Halk Mektebi olarak adlandırılmıştır. 1923 tarihinden sonra ise adı Cumhuriyet İlkokulu olarak değiştirilmiştir. 1872 tarihinde açılan Gaziler caddesinde bulunan okul tipik bir medrese planındadır (Özbaş, 1945). İlk yapıldığında tek katlı, bir salon ve 3 odadan oluşan okula sonradan 2. kat yapılmıştır. Bazı kaynaklarda da Sarı Mektep olarak geçtiği görölmektedir (Yener, 1945). 1970 lerde eski yapının yıkılmasıyla yerine Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tip projelere uygun olarak yeni yapı yapılmıştır.

Şekil 1. Sarı Mektep olarak da bilinen Cumhuriyet İlkokulu (Yakar, 2015)

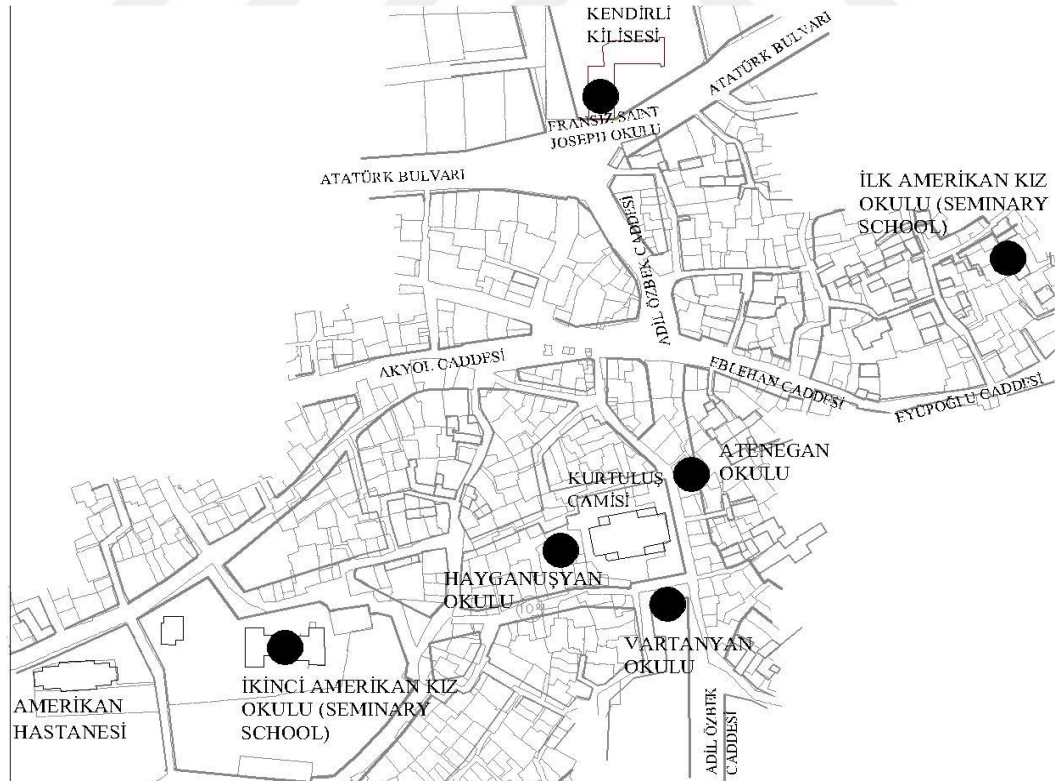
Tablo 2: H.1326 (M.1908-1909) tarihli salnâmede ki Ayıntapta bulunan Müslüman okul(mekâtib-i ibtidâiyye) adları ve öğrenci sayıları (Yıldırım, 2010)

Okulun Adı	Öğrenci	Bulunduğu Mevki ²⁰⁵
Hamidiye	79	Çınarlı Cami avlusunda
Mecidiye	150	Karagöz'de Gümrük Hanı karşısında
Mahmudiye	144	Balıkli'da
Süleymaniye	82	Şehit Şahin'de, Aydın Baba Türbesi avlusunda
Selimiye	120	Tabakhâne'de Aliyü'l-naccar camisi içinde
Osmaniye	88	Küçük Tabakhâne'de cami avlusunda
Orhaniye	125	Şih Cami avlusunda
Orul Karyesi	60	Orul Köyünde
Lohan Karyesi	48	Lohan Köyünde
TOPLAM	896	

Ermeniler Antep'te misyonerlerin desteği ile çok sayıda eğitim kurumu yaptırmışlardır. Antep Kilikya'nın ve Küçük Ermenistan'ın Atina'sı olarak ün salmıştır. Burası bölgenin eğitim merkezi olmuştur. Eğitim işinin gelişimi 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra başlamıştır. 1867 yılında Vartanyan Okulu bir derneğin girişimiyle, 1875 yılında başka bir derneğin çabalarıyla ise Atenagan Okulu kurulmuştur. 1876 yılında Sanatus Mesrobya Koleji kurulmuş ancak sadece birkaç yıl eğitim vermiştir. Bu dönemde Protestanlar da kendi kiliselerinin yanında okullarını açmışlardır. Merkezi Türkiye kolejinde ise çoğunlukla Ermeniler eğitim almışlardır. 1877 yılında kızlar için ilk düzenli okul olan Hayganuşyan Okulu kurulmuştur. 1915 yılına kadar eğitim vermiştir. 1912 yılında Kilikya Koleji açılmış ve yatılı kısmı mevcuttur. Erkek öğrenciler için iki lise, kız öğrenciler için de iki yüksekokuldan oluşmaktadır. Bunları misyonerler yönetmişlerdir (Gesar, 2016). Halep Salnamelerine göre 20. yüzyılın başında Antep'te gayri Müslimlere ait yaklaşık yirmi okul bulunmaktaydı (Tablo 3) (Güllü, 2009). Genelde kent merkezinde, Ermeni Mahallesi olarak adlandırılan bugünün Bey Mahallesinde konumlanmışlardır (Şekil 2).

Tablo 3: (1323-1324) tarihli salnamedeki Ayıntapta bulunan Gayrimüslim Okullar adları ve öğrenci sayıları (Eroğlu, Babuçoğlu, & Köçer, 2012)

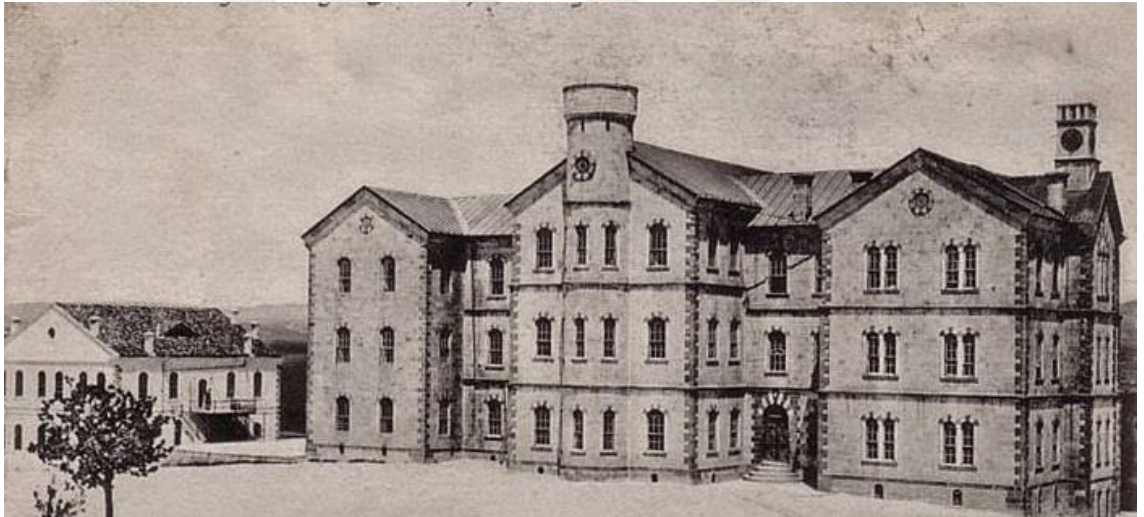
Sıra No	Mektebin Adı	Cinsi	Talebe Sayısı	Bulunduğu Yer
1	Protestan Mektebi	Erkek	165	Kolluca
2	Protestan Mektebi	Kız	92	Kolluca
3	Protestan Mektebi	Erkek	43	Mardin Dağı
4	Protestan Mektebi	Kız	68	Mardin Dağı
5	Protestan Mektebi	Erkek	380	Kayacık
6	Protestan Mektebi	Kız	315	Kayacık
7	Protestan Mektebi	Erkek	160	Zincirli Mahallesi Yanında
8	Latin Mektebi	Erkek	130	Tersanta
9	Latin Mektebi	Kız	120	Tersanta
10	Ermeni Nersisyan Mektebi	Erkek	350	Çukur Mahallesi
11	Ermeni Kertasras Mektebi	Kız	60	Çukur Mahallesi
12	Ermeni Vartanyan Mektebi	Erkek	112	Hayik
13	Ermeni Adananakan Mektebi	Erkek	170	Hayik
14	Ermeni Eytamhane Mektebi	Erkek	40	Hayik
15	Ermeni Haykanuşyan Mektebi	Kız	320	Hayik
16	Ermeni İptidai Mektebi	Erkek	180	Zincirli Mahallesi Yanında
17	Ermeni Meroyan Mektebi	Erkek	65	Alay Beyi
18	Ermeni İptidai Mektebi	Kız	30	Eski Tarla
19	Ermeni Horpsmiyan Mektebi	Kız	55	İbn-i Eyüp

Şekil 2. Yabancılara ve gayrimüslimlere ait okulların yerini gösteren kroki (Yüce, 2010)

Osmanlı topraklarında kurulan üçüncü kolej ise Antep Amerikan Kolejidir (Merkezî Türkiye Koleji). 11 Ekim 1876 günü yapılan bir tören ile küçük bir yapıda öğretime başlamıştır. Okulun yeni yapısının temeli 1877'de atılmış ve okul 1878'de bu yeni yapıya taşınmıştır (Güllü, 2009) . Bugünkü Kolej Tepe'de kurulan kolej 1889 tarihinden sonra sadece lise olarak eğitime devam etmiştir (Yıldırım, 2010), (Şekil 3).

Merkezî Türkiye Koleji'ne çevre illerden ve Anadolu'nun her tarafından, özellikle Kayseri ve Sivas çevresinden lise eğitimi için çok sayıda öğrenci başvurmuştur (Gesar, 2016). Bu okulda her türlü fen ve bilimin yanı sıra tıp dersleri de okutulmaktadır. Bu okullarda Talebe sayısı 600 civarındadır (Eroğlu, Babuçoğlu, & Köçer, 2012). Halep Salnâmelerinde bahsedilen bu kolej, karma eğitim vermiştir. Kolej 1889 tarihinden sonra sadece lise olarak eğitime devam etmiş ve 1922 senesinde resmen kapanmıştır (Yıldırım, 2010).

Şekil 3. Antep Amerikan Koleji (Merkezî Türkiye Koleji) (URL 1, 2018)

Cumhurbaşkanlığı arşiv belgelerine göre 1922 yılında kent merkezinde biri ticaret diğeri beş senelik olmak üzere iki idadi bulunmaktadır. Yedi tanesi altı derslikli, genelde bir ya da üç derslikli kırk beş ilkokul olmak üzere elli dört okul vardır. Merkez ve Kilis'tekiler işgal altındadır (Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi, 1922), (Şekil B 1).

4.2. Cumhuriyet Dönemi

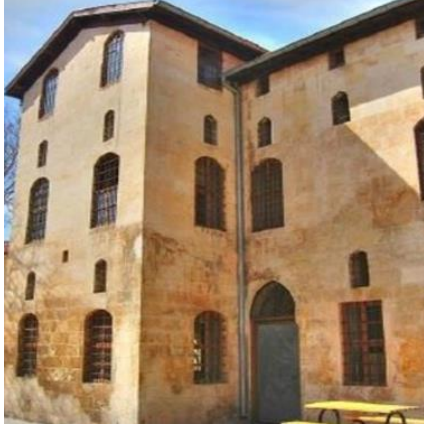
Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş süreci, kapsamlı bir dönüşüm ve yenilik hareketidir. İktisadi ve siyasi bakımdan çökmüş bir sistem miras alındığından, bu sorunların çözülebilmesi için gerekli mali, hukuki ve fiziksel altyapıda ciddi sıkıntılar

bulunmaktadır. Bütün bu olumsuz koşullar olmasına rağmen devletin esas sorunlarından biri olarak eğitim görülmüştür. Eğitim, insan kaynağı oluşturmak ve Cumhuriyeti yaşatıp ilerilere götürebilecek nesiller yetiştirilmesi bakımından öncelikle çözülmesi gereken meselelerin başında gelmektedir (Gürüz, 2008).

İmparatorluktan Cumhuriyete bir geçiş süreci yaşayan ülkede yeni kurumlara ve dolayısıyla yeni yapılara ihtiyaç duyulmuştur. Devletin politikası olan modernleşme sürecinin önemli bir kısmını; ilkokul, ortaokul, lise ve halkevi gibi eğitim yapıları oluşturmaktadır. Bu yapılar, yeni devlet politikalarını yaşatabilecek bir toplum düzeni için önemli görülmektedir (Aslanoğlu, 2010).

Cumhuriyetin ilk yıllarında 1. Dünya Savaşı sonrası toparlanamayan ekonomi yüzünden Gaziantep'te yapım işleri oldukça azdır. Kentte bulunan yapı ustalarının büyük bölümünün Ermeni olması ve Ermenilerin kenti terk etmesiyle beraber bu ihtiyacın giderilmesi konusunda oldukça zorlanılmıştır. 1927'de yapılan nüfus sayımında kentte sadece 45 Ermeni bulunmaktadır (Güllü 2010). Bütün olumsuz koşullara rağmen şehrin ihtiyaç duyduğu bütün kamu kurumları hızlı bir şekilde oluşturulmuş ve bu ihtiyaç giderilmeye çalışılmıştır. Bu ihtiyacın giderilmesi için yapısal değişikliğe fazla gidilmeden genel olarak Ermenilerin terk ettiği mevcut yapılar yeniden işlevlendirilerek kullanılmıştır. Buna aşağıdaki durumlar örnek olarak gösterilebilir.

Tepebaşı Mahallesi'ndeki Surp Asdvadzadzin Kilisesinin (Kurtuluş Camisi) güneyinde bulunan Vartanyan Okulu, doğusunda yer alan Atenegan Okulu ve arkasında konumlanan Hayganuşyan Ermeni okulları, Cumhuriyet'in ilk yıllarında konut olarak kullanılmış, Vartanyan Okulu, 1930' dan itibaren Surp Asdvadzadzin Kilisesi cezaevi olarak kullanıldığı dönemde cezaevinin idare yapısı olarak işlev kazanmıştır. 1860-1883 yılları arasında Amerikan Kız Koleji (Seminary School) olarak Kayacık Mahallesi'nde hizmet veren, bugün Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Koruma Uygulama ve Denetim Bürosu (KUDEB) olarak kullanılan yapı Cumhuriyet döneminde Fatih Sultan Mehmet ilkokulu'na dönüştürülmüştür (Yüce, 2010), (Şekil 4). Cumhuriyetin ilanından önce konut olarak kullanılan bir bina da Kız Sanat Enstitüsün ilk binası olarak kullanılmıştır (Şekil 5).

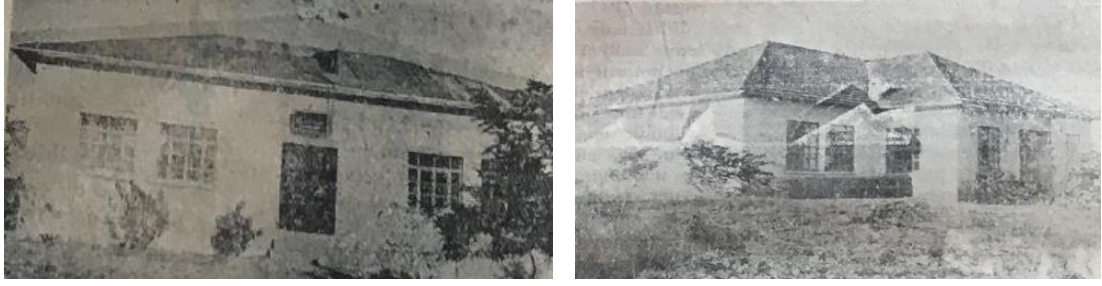
Şekil 4. Kudeb binası (Yüce, 2010)

Şekil 5. Kız Sanat Enstitüsü için kullanılan ilk bina (Orhan Yalkın Arşivi)

Cumhurbaşkanlığı arşiv belgelerine bakıldığında Milli Emlak'a ait olan bir ev ve iki otel binasının Gaziantep mektebine tahsisi edildiği 4 Ağustos 341 tarih ve 4963 numaralı tezkiresiyle kabul edildiği görülmektedir (Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi), (Şekil B 3). Maliyenin bünyesinde bulunan postane binasının okul olarak kullanılmak üzere Milli Eğitim Müdürlüğüne tahsis edildiği savaş sırasında zarar gören bölümlerin tamir edilerek okul olarak kullanılması kararlaştırılmıştır (Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi), (Şekil B 2).

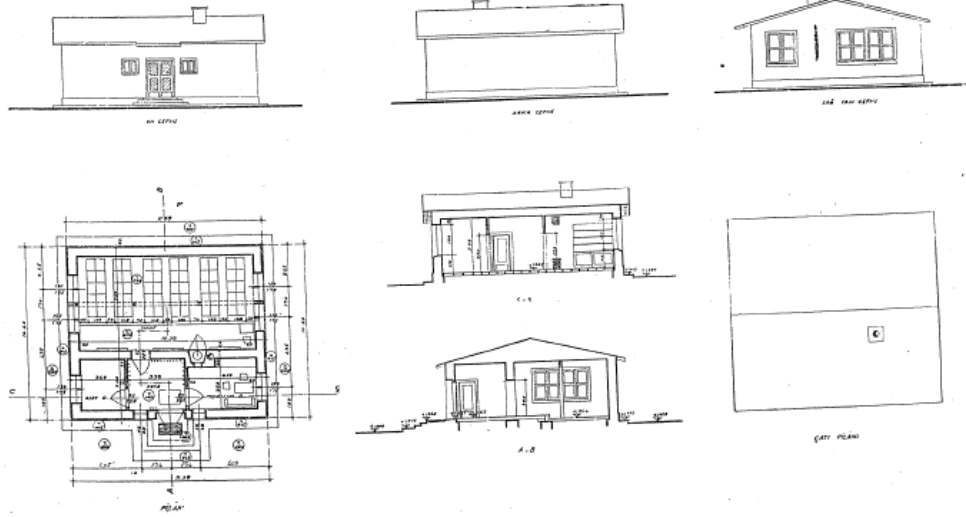
22.03.1926 tarihli maarif teşkilatına dair kanuna göre köylerde gündüz ve yatılı mekteplerin açılması kararlaştırılmıştır (Kul, 2011). Eğitim işlevi verilecek mevcut yapı bulunmadığı için yeni yapılar yapılmıştır. 1945 yılında 18 tane ilkokulun açılışı yapılmıştır (Şekil 6) (Anonim, 1945) Köylerde okullar maarif vekaletinin hazırladığı tip projelere uygun olarak köylülerin destekleriyle yapılmıştır (Şekil 7). Yapılan köy okulları, Maarif Vekaletince hazırlanan plana göre bir okul yapısı, bir iş atölyesi ve iki odalı bir öğretmen evinden oluşmaktadır. Yapıların hepsi moloz ve kesme taştan yapılmıştır (Şekil 8) (Ünler, 1944).

Şekil 6. Yeni Yapılan Köy Okullarından Bazıları (Anonim, Şehrimizde Milli Eğitim Hareketi, 1946)

TAŞTAN BİR DERSANEDE ÜÇ SINFLI KÖY MEKTEBİ. M.1:100
ALTI MIŞ TALEBELİK

PİLAN 017
TİP C^{II}_{b-6}

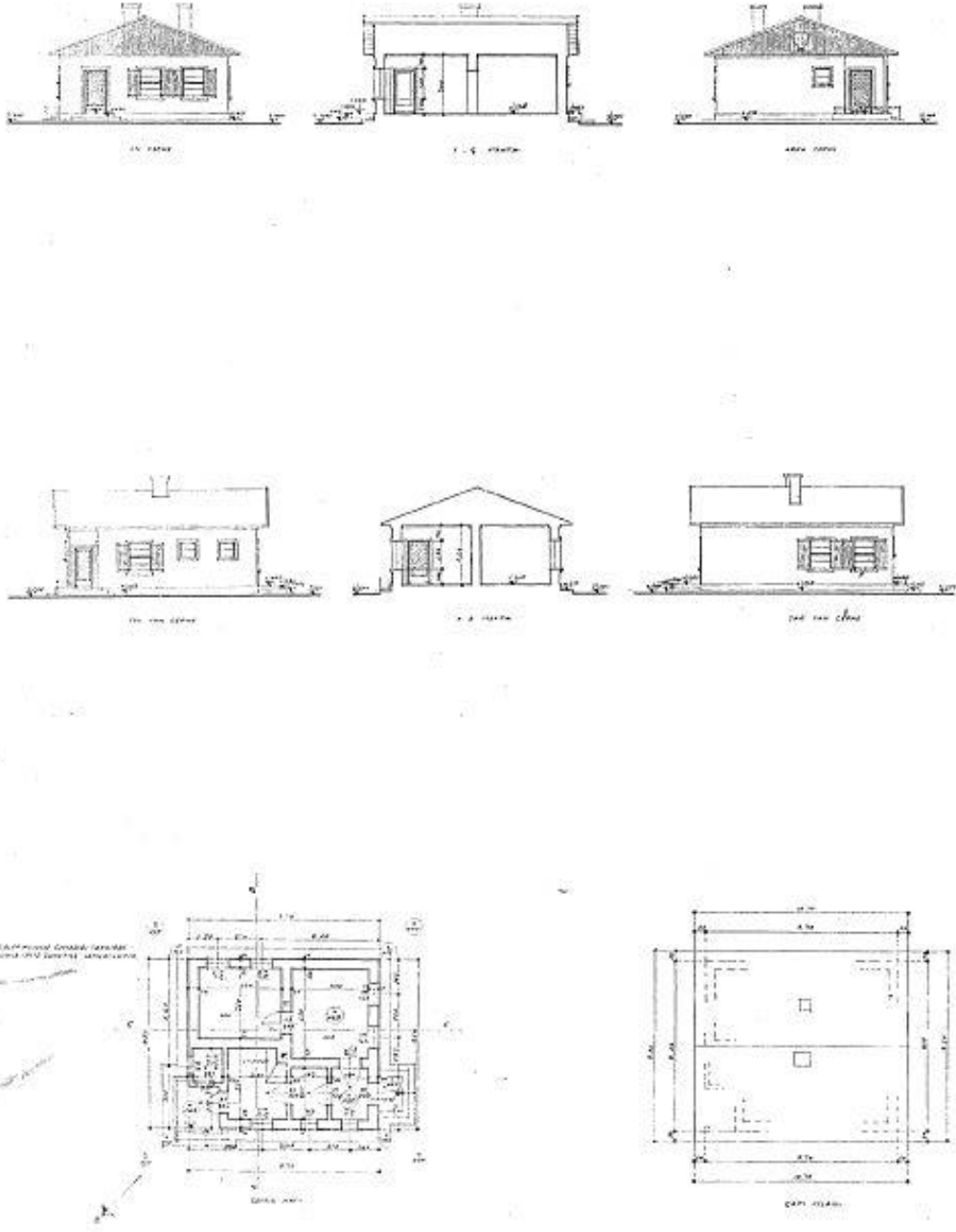

Şekil 7. Köy okulu tip projelerinden bir örnek (Maarif Vekaleti İlk Tedrisat Dairesi, 1933)

TAŞTAN KÖY MUALLİM EVİ .M.1:100

proje evi m.şin düzenlenmiştir

PİLAN 023
TIP ÇII
B. evi

Şekil 8. Öğretmen evi tip projelerinden bir örnek (Maarif Vekaleti İlk Tedrisat Dairesi, 1933)

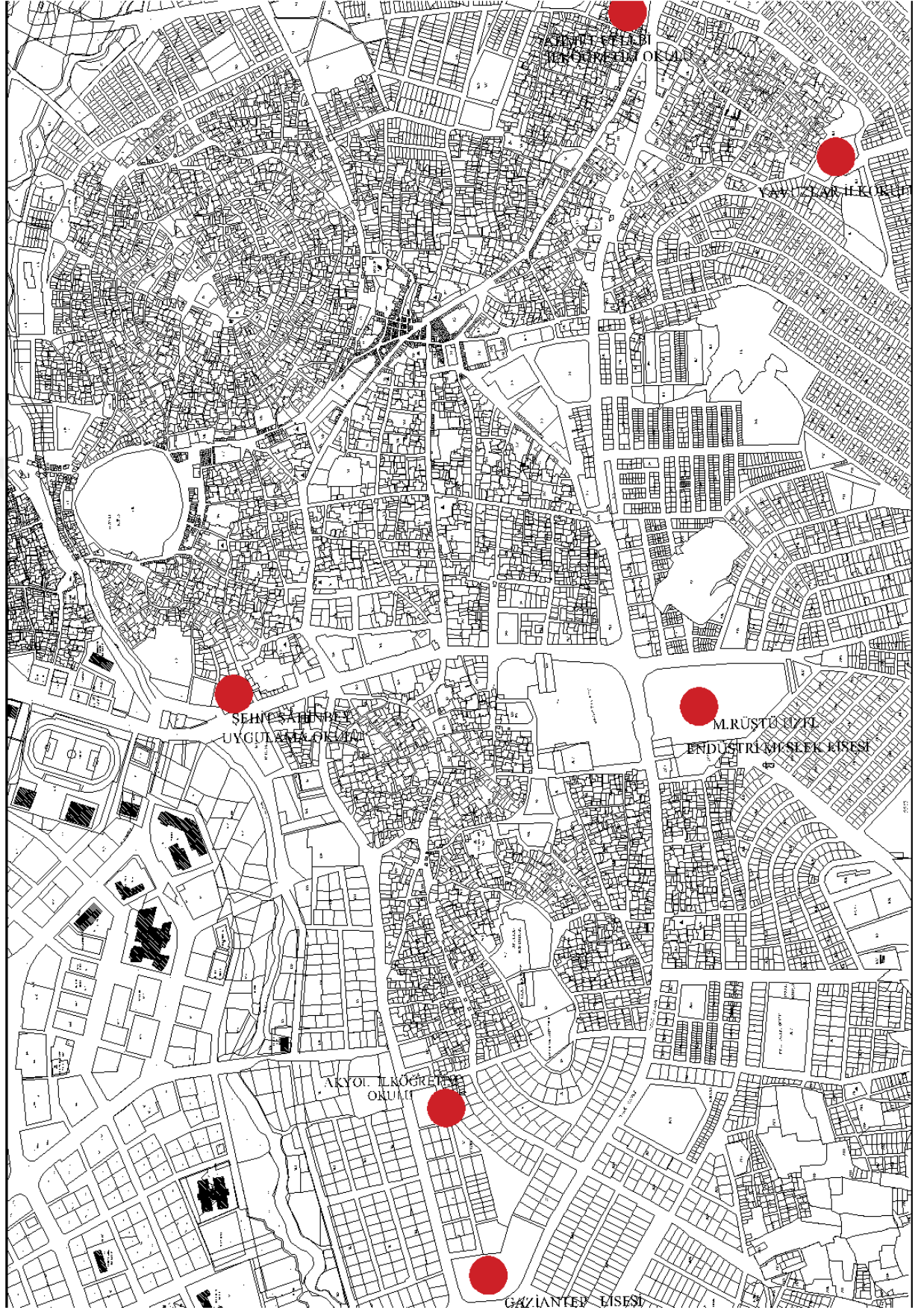
1 Aralık 1944 yılında açılmış olan Millet Mektepleri halka okuma yazma öğretmek amacıyla açılan halkevlerinin bir parçasıdır. 1945 yılında sayıları 19 tane olan millet mektepleri yeni eğitim sisteminin yayılmasında oldukça etkili olmuştur (Ataç, 1945).

Yeni yapım işlerinin yok denecek kadar az olmasının bir diğer sebebi ise; Cumhuriyetin ilan edilmesiyle beraber birçok şehir, hükümetin yeni yaptırdığı fabrika, yapı, tesis ve yoldan faydalanırken Gaziantep şehrinde bu konuda devletten talepte bulunacak ileri gelen mahalli liderler birbirleriyle mücadele halindedirler. Bu sebeple yeterli talepte bulunulmamıştır (Yetkin, 1968).

Kültürel ve eğitim düzeyi olarak oldukça ileri bir seviyede olan Gaziantep Savaşın etkileriyle beraber ihmale uğramış olsa da Cumhuriyetin ilanından sonra önem vermeye başlanmış, 1941 den sonra Liseye ek olarak Kız Enstitüsü, Orta Ticaret Okulu ve Erkek Sanat Enstitüsü gibi mekteplerle güçlendirilmiştir. Bu okullar mevcut olan yapıların kullanımıyla eğitim hayatlarına başlamışlardır (Ünler, 1944).

Erken cumhuriyet dönemi boyunca devam eden kentin fiziksel gelişimindeki bu durağanlık, 1935 yılında Jansen'in, 1950 yılında Kemal Ahmet Aru'nun imar planlarının uygulanmasıyla ivme kazanmıştır (Yüce, 2010).

Yeni eğitim düzenine geçilmesiyle birlikte özellikle 1940 lardan sonra yapılan eğitim yapılarının sayısında artış görülmektedir (Tablo 4). Bu dönemde yapılan eğitim yapılarının birçoğu bugüne ulaşmamıştır. Bu yapıların listesi Ek 1 de verilmiştir (Şekil A 1). Mevcut yapılar Gaziantep Lisesi, Eski Gaziantep Ticaret Lisesi, Ahmet Çelebi İlkokulu, Rüştü Üzel Meslek Lisesi, Akyol İlkokulu ve Yavuzlar İlkokulu olarak tespit edilmiştir (Şekil 9), (Tablo 4) .

Şekil 9. Gaziantep'te Bulunan Cumhuriyet Dönemi Eğitim Yapıları

Tablo 4: Gaziantep'teki Cumhuriyet Döneminde İnşa Edilen Eğitim Yapıları

	İlkokul	Lise
1920-1930		
1930-1940		Gaziantep Lisesi (1933)
1940-1950	Ahmet Çelebi İlkokulu (1943)	Gaziantep Ticaret Lisesi (1942) Rüştü Uzel Meslek Lisesi (1946)
1950-1960	Yavuzlar ilkokulu (1952) Akyol İlkokulu (1950)	

4.2.1. Gaziantep Ticaret Lisesi (1942)

Yapı Gaziantep İli Şehitkamil İlçesi 32 pafta 616 numaralı ada ve 2 numaralı parselde yer almaktadır. Yapının batısında İstasyon Caddesi, güneyinde Dayı Ahmet Ağa sokağı, doğusunda Çocuk Yuvası Geçidi sokağı ve kuzeydoğusunda Demokrasi Meydanı bulunmaktadır (Şekil 10).

Şekil 10. Gaziantep Ticaret Lisesi uydu görüntüsü, 2018 (Google earth)

1940 yılında, askerler giyeceklerinin dikilmesi amacıyla eleman yetiştirmek için İstasyon Caddesi üzerinde Kız Sanat ve Akşam Sanat Okulları açılması

kararlaştırılmış ve Ticaret Lisesi olarak bilinen Kız Sanat Okulu 1942 yılında hizmete girmiştir. 1956 yılına kadar Kız Sanat ve Akşam Sanat Okulu olarak kullanılan yapı, 1970 yılından sonra Ticaret Meslek Lisesine dđnüřtürülmüřtür (Gaziantep Kültür Envanteri, 2005), (şekil 11), (şekil 12), (şekil 13). Yapı, 2000 yılından itibaren Rehberlik ve Araştırma Merkezi olarak kullanılmıştır, bugün ise şehit şahinbey Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi olarak kullanılmaktadır.

şekil 11. Kız Sanat Okulu öğrencileri
1943 (Köylüoğlu, 2009)

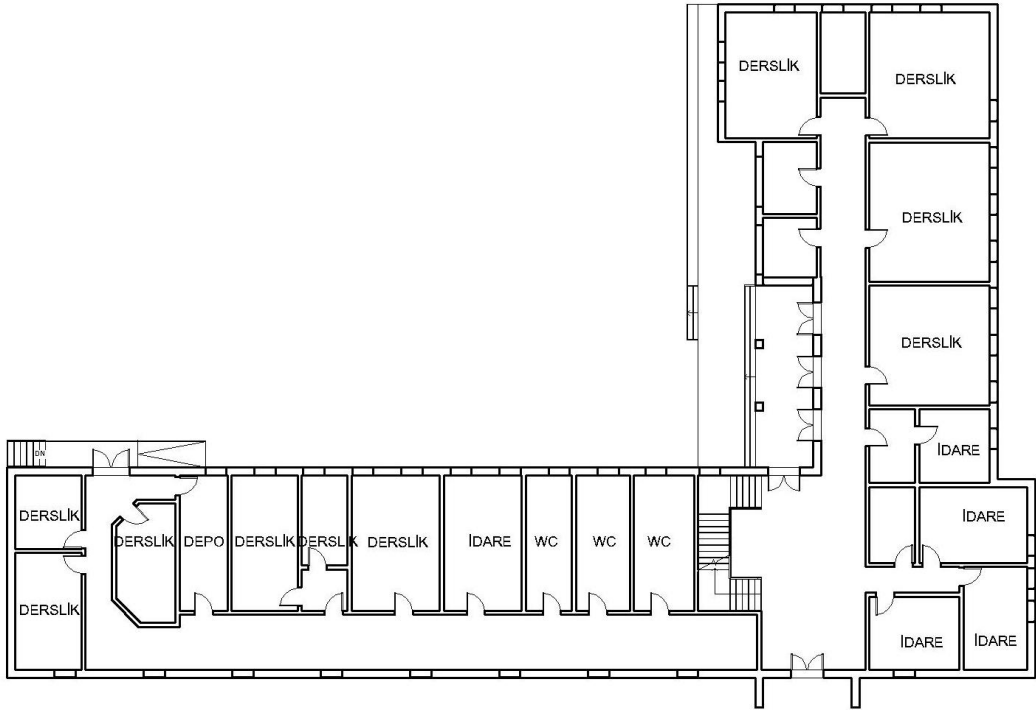
şekil 12. Ticaret Lisesi(Sıtkı
Severoğlu Arşivi)

şekil 13. Gaziantep Ticaret Lisesi (Orhan Yalkın Arşivinden)

Yapı güney ve doğu doğrultusunda uzanan “L” plan şemalıdır. Caddeye bakan kısımda koridor, doğu ve güney yönünde ise derslikler ve idari bölümler konumlandırılmıştır. Doğuda bahçe ve etkinlik bölümleri bulunmaktadır. Yığma yapım sistemiyle yapılan yapının dđřemeleri betonarmedir. Zemin ve birinci katın bazı bölümlerinde nervürlü dđřemeler kullanılmıştır (şekil 25).

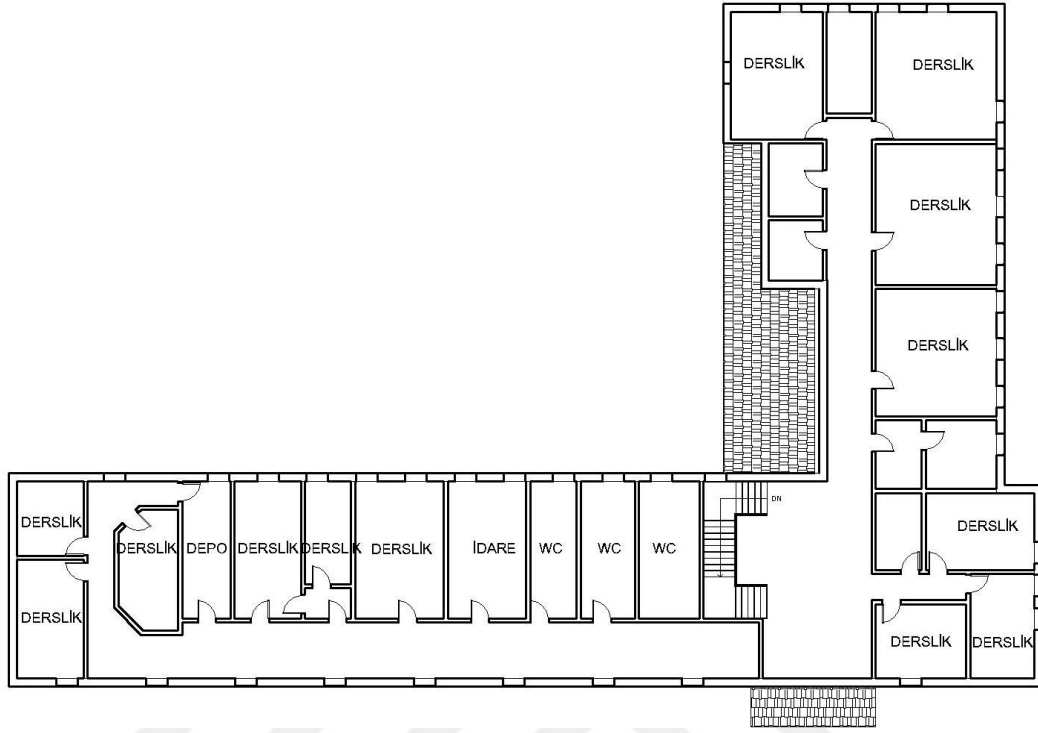
Yapının güney kanadı 12.07 m x23.75 m doğu kanadı ise 40.12 mx10.55m ölçülerindedir. Bodrum+ 2 kat yüksekliğinde olan yapı kırma çatılıdır ve kiremitle kaplanmıştır. Yapının doğu, batı ve kuzey yönlerinden üç girişi bulunmaktadır. Doğudan ve batıdan güney kanadına, kuzeyden güney kanadına giriş yapılmaktadır (Şekil 14). Kuzey cephede bulunan girişten üç basamakla doğu cephede bulunan girişten 7 basamakla zemin kata ulaşılır. Batı cephede bulunan girişi vurgulamak için giriş kapısının iki yanında taş duvarlar çıkma yapmaktadır. Üzeri yaklaşık 1,5 m beton saçakla örtülmüştür. Mevcut durumda yol kotu yükseldiği için batı girişinden yapıya iki basamak inilerek girilir. Güney cephesinde de kot yükseldiği için pencerelerin denizlikleri yere oldukça yakındır. Doğu cepheden yapılan girişte betonarme saçak bulunmaktadır bu saçığı 4 tane taş payanda taşımaktadır. Kuzey girişinde 3 adet kapı bulunmakta fakat bu girişler kullanılmamaktadır. Bahçeye ulaşım için doğu cephede bulunan girişler kullanılmaktadır. (Şekil 20), (Şekil 21), (Şekil 22), (Şekil 23).

Şekil 14. Ticaret Lisesi Zemin Kat Planı

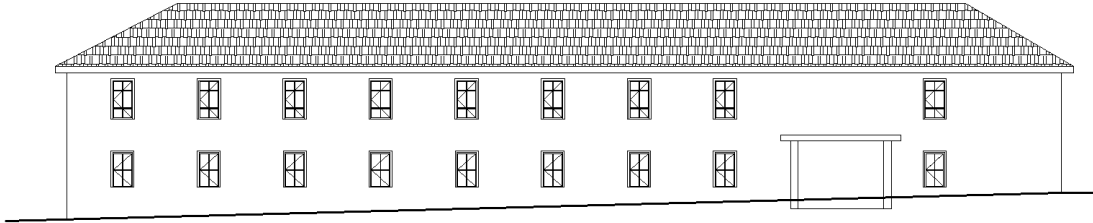
Giriş holünde bulunan merdivenle yapının bodrum ve birinci katına ulaşılmaktadır. Girişlerden ulaşılan koridorun genişliği 2.20 metredir. Yapının güney kanadındaki birimler doğu kanadının aksine iki taraflı yerleştirilmiş, koridor ortada bırakılmıştır. Bu koridor üzerinde; zemin katta, idareci odaları, öğretmenler odası, 9

adet sınıf ve tuvalet bulunmaktadır. Birinci katta, 10 adet sınıf, idareci odaları tuvalet yer almaktadır (Şekil 15).

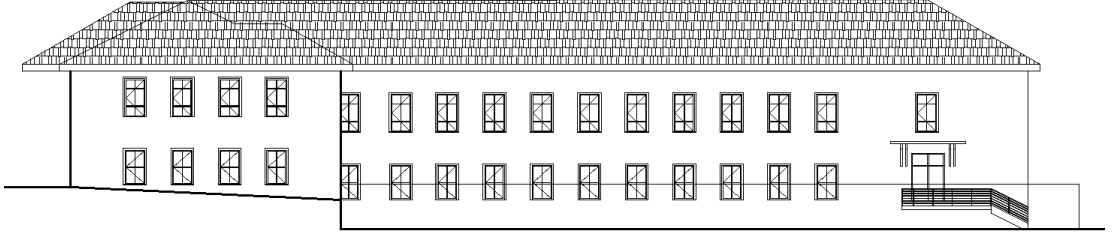

Şekil 15. Eski Ticaret Lisesi Birinci Kat Planı

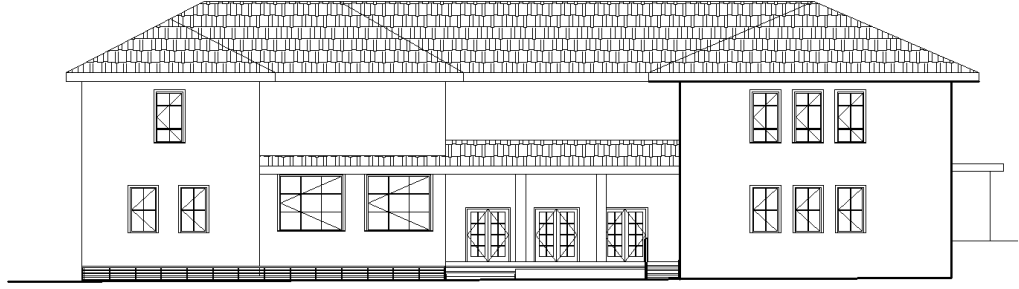
Zemin katta 185*120 cm birinci katta ise 205*120 cm ölçülerinde pencereler kullanılmıştır. Pencereler dersliklerde koridorlardan daha sık aralıklarla yerleştirilmiştir (Şekil 16), (Şekil 17), (Şekil 18), (Şekil 19). Yapının kuzeyinde avluya bakan cephede 4 adet kare kolonla taşınan ahşap çatı bulunmaktadır ve üzeri kiremitle kaplanmıştır (Şekil 24).

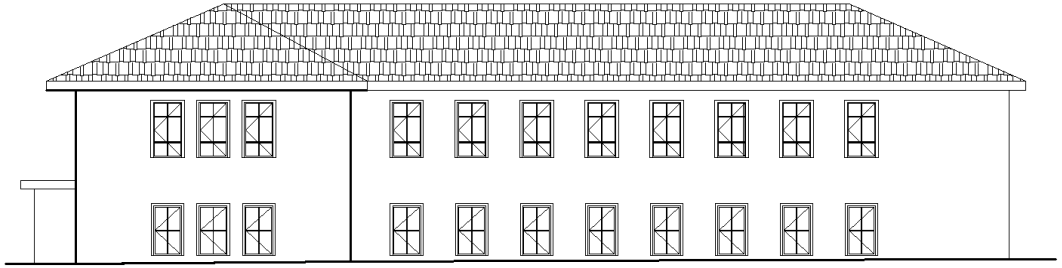
Şekil 16. Eski Ticaret Lisesi Batı Cephe

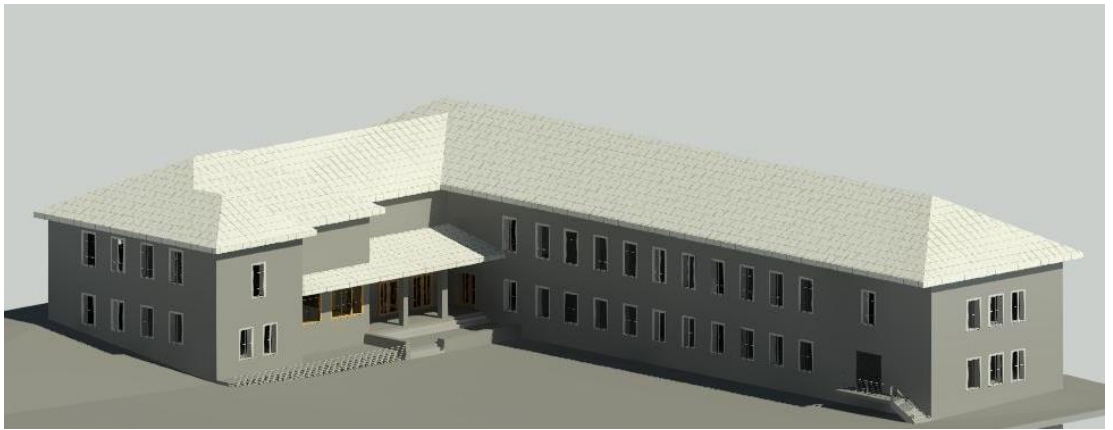
Şekil 17. Eski Ticaret Lisesi Doğu Cephe

Şekil 18. Eski Ticaret Lisesi Kuzey Cephe

Şekil 19. Eski Ticaret Lisesi Güney Cephe

Şekil 20. Eski Ticaret Lisesi Model

Şekil 21. Gaziantep Ticaret Lisesi, 2018

Şekil 22. Ticaret Lisesi Doğu Cephesi (Çocuk Yuvası Geçidi Sokağından Bakış), 2018

Şekil 23. Güney Cephe (Dayı Ahmet Ağa Sokağından Bakış), 2018

Şekil 24. Avluya Bakış, 2018

Şekil 25. İç Mekân Fotoğrafları, 2018

4.2.2. Ahmet Çelebi İlkokulu (1943)

Yapı Gaziantep İli Şehitkâmil İlçesi Şhreküstü semtinde yer almaktadır. Yapının güneyinde İnönü Caddesi, doğusunda Tüfekçi Yusuf Bulvarı, batısında ise Ahmet Çelebi Çeşmesi bulunmaktadır (Şekil 26).

Şekil 26. Ahmet Çelebi İlkokulu uydu görüntüsü, 2018

Ahmet Çelebi İlkokulu ilk olarak bugünkü Ahmet Çelebi Camisi bitişiğindeki medresede 1911 yılında eğitime başlamıştır. Tek katlı 5 derslik, 2 idare odası ve bir müzeden oluşan yapı, 1943 yılında dönemin valisi Burhanettin Teker tarafından bugün bulunan yerinde yapılmıştır (Şekil 27). Bu yapı yapıldığı dönemde kentin yeniden yapılmış olan ilk eğitim yapısıdır. Diğer okullar eski yapılarda eğitimlerine devam etmektedirler (Anonim, 1943). Okulun yapımına 62 bin lira sarf edilmiştir (Anonim, 1943).

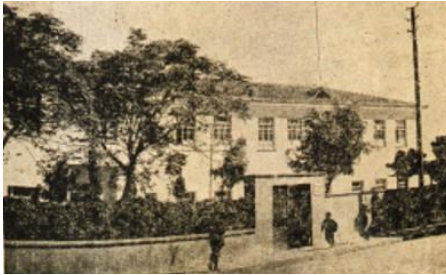

Şekil 27. Ahmet Çelebi Okulu 1943-1944 (Ahmet Çelebi İlkokulu arşivi)

Okulda eğitim 1943 yılında başlamıştır. Okul yapıldığında ismi Şhreküstü Okuludur. 1950 yılında Ahmet Çelebi olarak ismi değiştirilmiştir. 1956 yılında yapılan kat ilavesi ile birlikte 5 derslik ve 3 idare odası eklenmiştir (Anonim, 1962). 1984'te bahçeye 4 derslik ek yapılmıştır. 2015 tarihinde restore edilerek bugünkü halini almıştır (Şekil 28), (Şekil 29).

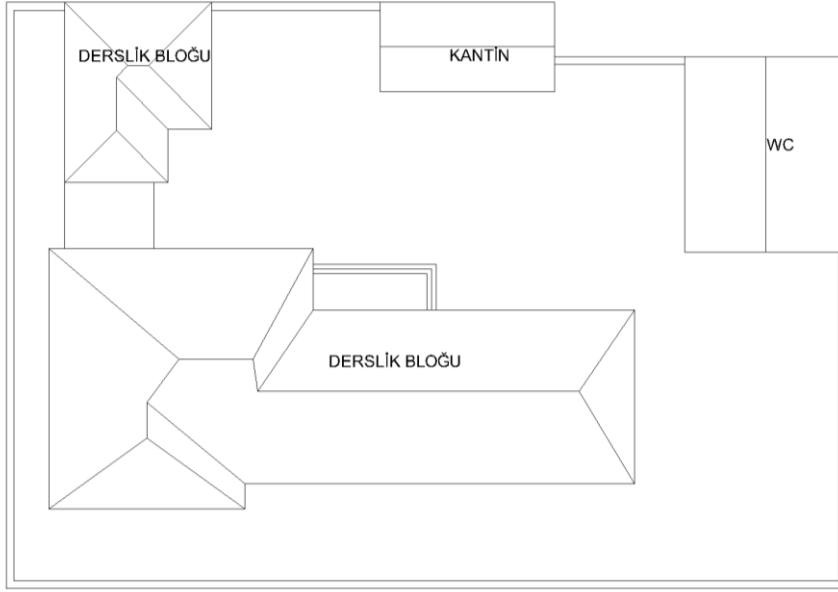

Şekil 28. Ahmet Çelebi İlkokulu 1959-2004,(Ahmet Çelebi İlkokulu arşivi)

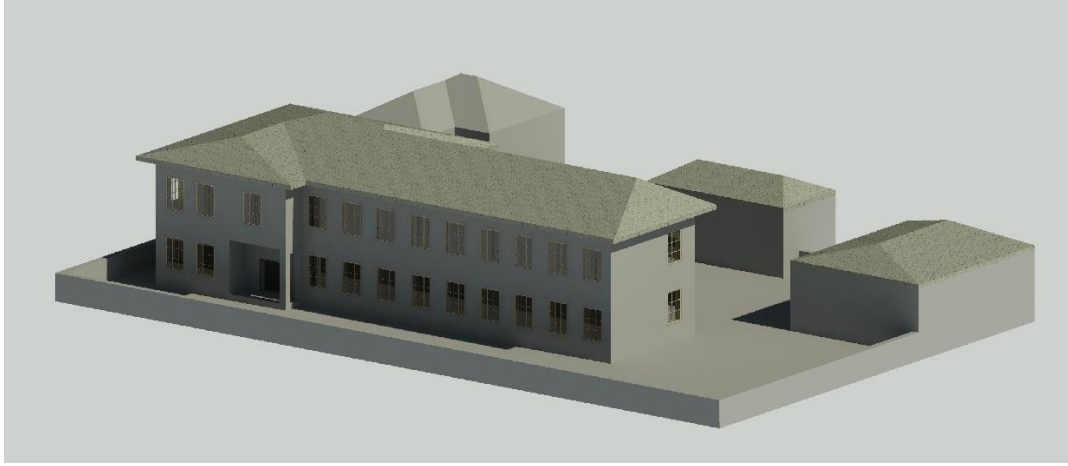
Şekil 29. Ahmet Çelebi İlkokulu (sol; (Anonim, 1962)), (sağ; 2018)

Dikdörtgen planlı yapının kuzey ve güney kısmında eşit olmayan çıkımlar bulunmaktadır. Yığma yapı tekniğiyle inşa edilen yapı, zemin ve birinci kat olmak üzere iki kattan oluşmaktadır. Yaklaşık 14.87 x 35.55 m. taban alanında olan yapı, okul ana yapısı ve sonradan eklenen yapılarla beraber dört yapıdan meydana gelmektedir. Okul; ana yapısı, kuzeyine eklenen derslik bloğu, tuvaletler ve kantinden oluşmaktadır (Şekil 30), (Şekil 31).

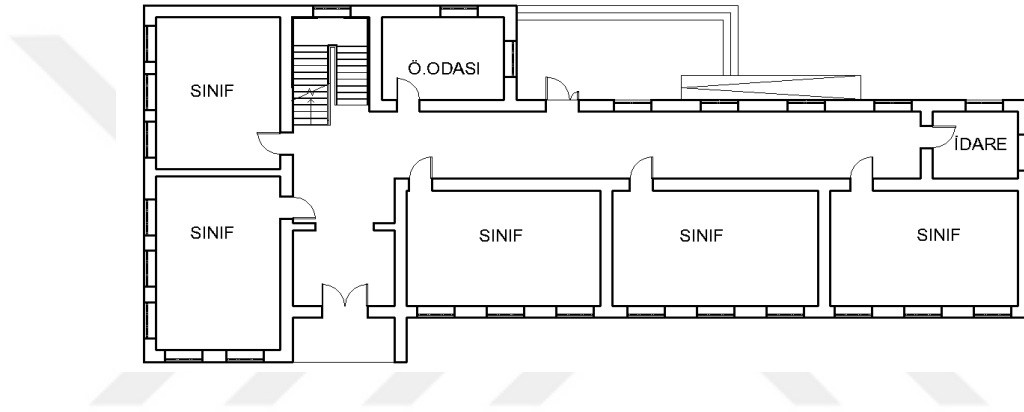

Şekil 30. Ahmet Çelebi İlkokulu Vaziyet Planı

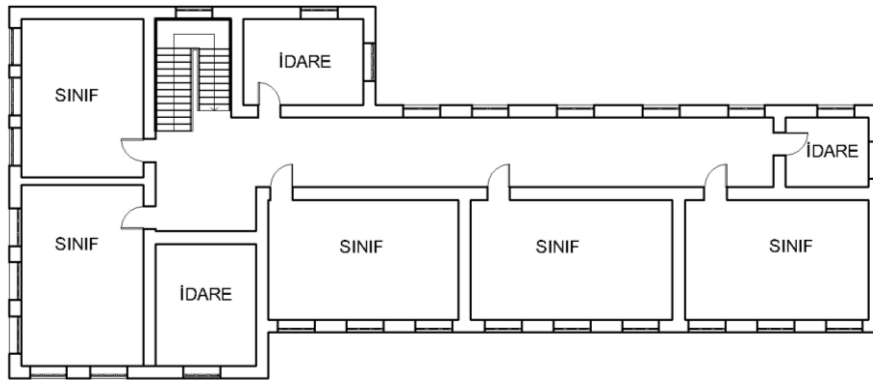
Ana yapının iki girişi bulunmaktadır. Güney girişinden iki basamakla, kuzey girişinden üç basamakla yapıya ulaşılır. Yapının girişi yaklaşık 1,2 m saçakla vurgulanmıştır. 1956 yılında yapılan kat ilavesiyle bu saçığın üst kısmına idare odası yapılmıştır. Ana giriş olan güney girişinin karşısında iki kollu bir merdivenle 1. kata ulaşılmaktadır. Girişlerden ulaşılan koridorun genişliği 2.80 metredir. Bu koridor üzerinde; zemin katta, 1 idareci odası, öğretmenler odası ve 5 adet sınıf bulunmaktadır (Şekil 32), (Şekil 40). Üst katta, 5 adet sınıf, 3 idareci odası yer almaktadır. Güneye bakan sınıflar bir koridor boyunca dizilmişlerdir. Her sınıfın güneş alabilmesi için üçlü pencere düzeni uygulanmıştır. (Şekil 33).

Şekil 31. Ahmet Çelebi İlkokulu model

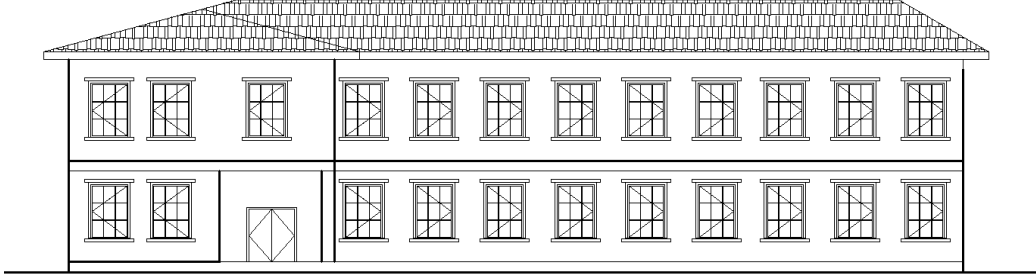
Şekil 32 Ahmet Çelebi İlkokulu Zemin Kat Planı

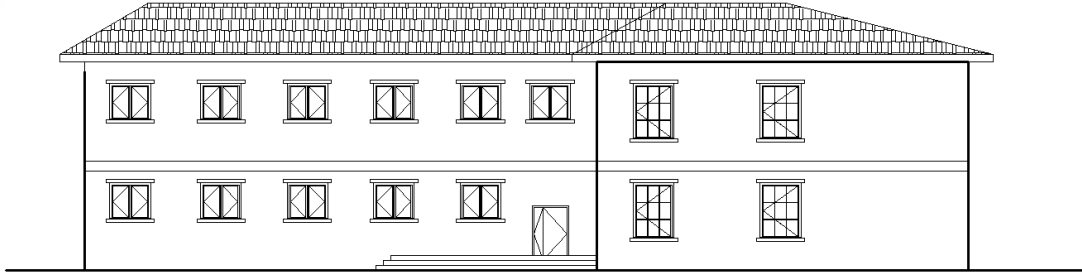
Şekil 33. Ahmet Çelebi İlkokulu 1. Kat Planı

Yapıda iki tip pencere bulunmaktadır. Güney, batı ve doğu cephelerde 220x164 cm ölçülerinde pencereler kullanılmıştır. Kuzey cephede ise 147x164 ölçülerinde pencereler bulunmaktadır. Yaklaşık 12 cm genişliğinde taş denizlik kullanılmıştır. Yapılan restorasyon sonucunda 1. Kat cephesi ahşap malzeme ile kaplanmıştır. Pencereler ise plastik doğramadır. Kuzey ve güney cephede bulunan kapılar ise

metaldir (Şekil 34), (Şekil 35), (Şekil 36), (Şekil 37). Zemin ve birinci kat ahşap bir silme ile ayrılmıştır (Şekil 38), (Şekil 39).

Şekil 34. Ahmet Çelebi İlkokulu Güney Cephe

Şekil 35. Ahmet Çelebi İlkokulu Kuzey Cephe

Şekil 36. Ahmet Çelebi İlkokulu Batı
Cephe

Şekil 37. Ahmet Çelebi İlkokulu Doğu
Cephe

Şekil 38. Ahmet Çelebi İlkokulu, 2018

Şekil 39. Ahmet Çelebi İlkokulu, 2018

Şekil 40. Ahmet Çelebi İlkokulu İç Mekân Fotoğrafları, 2018

4.2.3. Rüştü Uzel Meslek Lisesi (1946)

Yapı Gaziantep İli Şahinbey İlçesi Savcılı Mahallesi İnönü caddesinde 2017 ada 43 parselde yer almaktadır. Yapı alanının kuzeyinde İnönü Caddesi, doğusunda Özdemir Bey Caddesi bulunmaktadır. (Şekil 41).

Şekil 41. Rüştü Üzel Meslek Lisesi uydu görüntüsü,2018

Alanda mevcut durumda sekiz adet yapı bulunmaktadır. Atölyeler bloğu 1946 yılında yapılmıştır. Yapıldığı dönemde tek yapı ve tek katlı olarak inşa edilmiş, sonraki yıllarda ikinci kat yapılmıştır. 1964 sonrasında diğer yedi adet blok inşa edilmiştir. Bu tez kapsamında, incelenen dönemde yapılmış olan atölyeler bloğu incelenecektir.

Okul ilk olarak 1943 yılında Erkek Sanat Okulunun bir parçası olarak Kırkayak semtindeki eski Tekel yapısının yanında geniş bir dükkânda Metal İşleri ve Ağaç İşleri Atölyesi olarak faaliyete geçmiştir. 1944 yılında Kolej Tepe’de bulunan Amerikan Hastanesinin bitişiğindeki yapıda eğitime başlamış, iki yıla yakın bir zaman öğretimini burada sürdürürken 1946 yılında ani bir yangın sonucu o yıllarda yapımı devam eden bugünkü okul yapısına taşınmıştır. Erkek Sanat Enstitüsü olarak eğitime devam etmiştir (Şekil 42), (Şekil 43), (Şekil 44). Erkek Sanat Enstitüsü yapısının elverişsizliği yüzünden Bakanlığın emriyle yeni bir yapı daha yapılmaya karar verilmiş, ihaleleri yapılmıştır (Anonim, 1945). Erkek sanat enstitüsünün temelleri 1945 yılında atılmıştır (Anonim, 1945). 900 bin liraya yapılan yeni yapının açılışı 1946 yılında yapılmıştır (Anonim, 1946).

Şekil 42. Erkek Sanat Enstitüsü(Sıtkı Severoğlu Arşivi)

Şekil 43. Rüştü Üzel Meslek Lisesi soldan sağa; (Göğüş, 1962) / Mezunlar arşivi(1996)

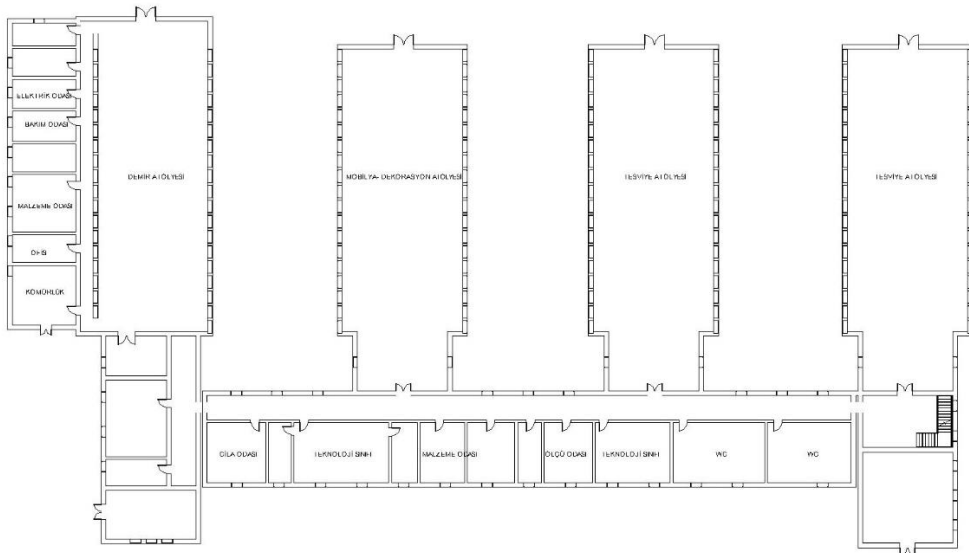
Şekil 44. Erkek Sanat Okulu Atölyeler (Göğüş, 1962)

Betonarme olarak inşa edilen yapıda duvarlar taş malzemeyle yapılmıştır. Tarak plan şemasındadır. Malzeme olarak brüt beton, taş duvarlar ile pencere ve kapı kenarlarında kesme taş kullanılmıştır. Atölyeler tek katlı olmasına karşın derslikleri 2

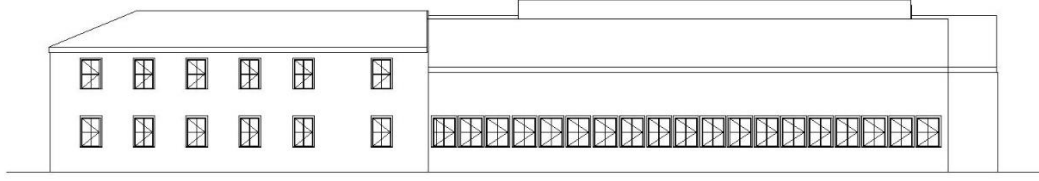
kat yüksekliğinde olan yapı kırma çatılıdır ve kiremitle kaplanmıştır. 1946 sonrasında atölye sayılarının artmasıyla ana yapıya çeşitli ekler yapılmıştır.

Yapıda birden fazla giriş bulunmaktadır. Bu girişlerden ikisi koridorlardan sağlanırken her atölyenin güneybatı yönünden kendi girişi bulunmaktadır(Şekil 45). Kuzeybatı yönünde koridorun sonunda zemin ve birinci katı bağlayan betonarme u merdiven bulunmaktadır. Üç ana atölye bloğunda metal işleri, mobilya ve dekorasyon ve makine atölyeleri hizmet vermektedir. Diğer atölyelerden farklı olarak metal işleri atölyesinin çatısının üst kısmında kademelendirme yapılarak çatı feneri pencereleri yapılmıştır

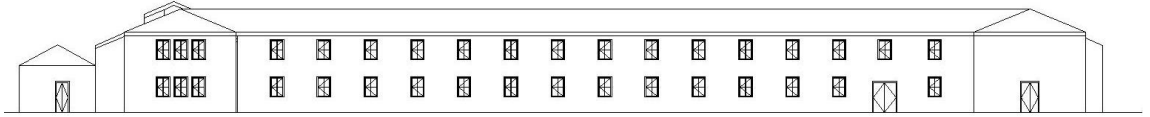
Yapı içerisinde 72 m sirkülasyonu sağlayan koridor bulunmaktadır ve bu koridora bağlanan üç tane 33x13 m ve bir tane 32x14 m uzunluğunda tek hacimden oluşan atölyeler bulunmaktadır. Zemin katta elektrik odası, bakım odası, malzeme odası, cila odası, ölçü odası, teknoloji sınıfı, tuvalet ve atölyeler bulunmaktadır. Batı kısmında bulunan atölyenin yan taraflarında diğer birimler bulunmaktadır. Yapı tek katlı yapılmış fakat daha sonraki dönemlerde atölyelerin olduğu kısma bir kat daha eklenmiştir. Atölyelere iki basamak çıkılarak ulaşılır. Yapının bütün cephelerinde 130x187 cm ölçülerinde pencere bulunmaktadır. (Şekil 43), (Şekil 46), (Şekil 47), (Şekil 48), (Şekil 49).

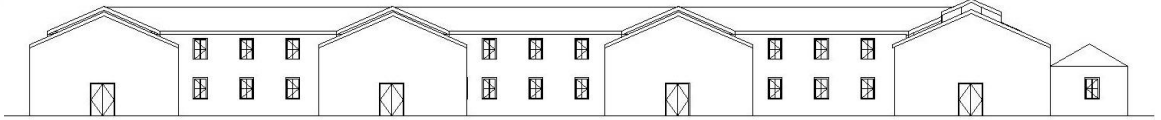
Şekil 45. Erkek Sanat Okulu (Rüştü Üzel Meslek Lisesi) Zemin Kat Planı

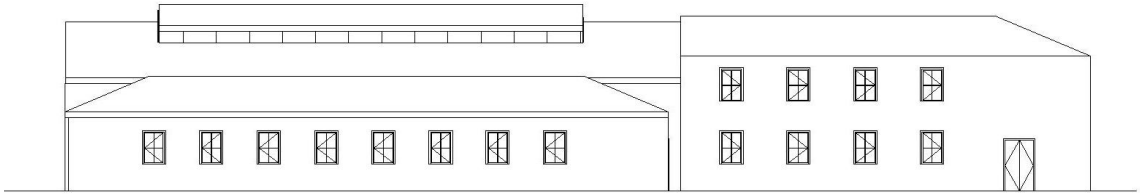
Şekil 46. Erkek Sanat Enstitüsü(Rüştü Üzel Meslek Lisesi) Kuzeybatı Cephesi

Şekil 47. Erkek Sanat Enstitüsü(Rüştü Üzel Meslek Lisesi) Kuzeydoğu Cephesi

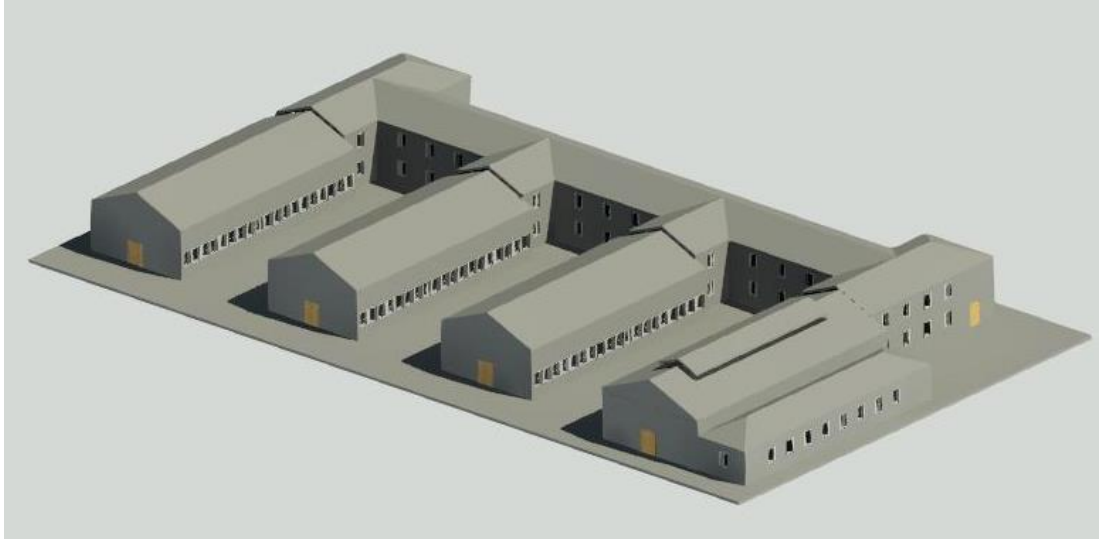

Şekil 48. Erkek Sanat Enstitüsü(Rüştü Üzel Meslek Lisesi) Güneybatı Cephesi

Şekil 49. Erkek Sanat Enstitüsü(Rüştü Üzel Meslek Lisesi) Güneydoğu Cephesi

Okulun Paul Bonatz'ın 1942-1954 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığı'ndaki proje bürosundaki görevi nedeni ile oluşturduğu Erkek Sanat Enstitüsü tip projelerinden olduğu düşünülmektedir(Şekil 50), (Güner & Tuncer, 2018).

Şekil 50. Erkek Sanat Enstitüsü(Rüştü Üzel Meslek Lisesi) model

Şekil 51. Rüştü Üzel Meslek Lisesi, 2018

4.2.4. Akyol İlkokulu (1950)

Gaziantep İli Şahinbey İlçesi Bahçelievler Mahallesi Atatürk Bulvarı üzerinde yer almaktadır. Yapı alanının doğusunda Müfide Ferit Caddesi, batısında Muhittin Şekerci Sokak bulunmaktadır. Yapının doğusunda Bayazhan bulunmaktadır (Şekil 52).

Şekil 52. Akyol ilkokulu uydu görüntüsü,2018

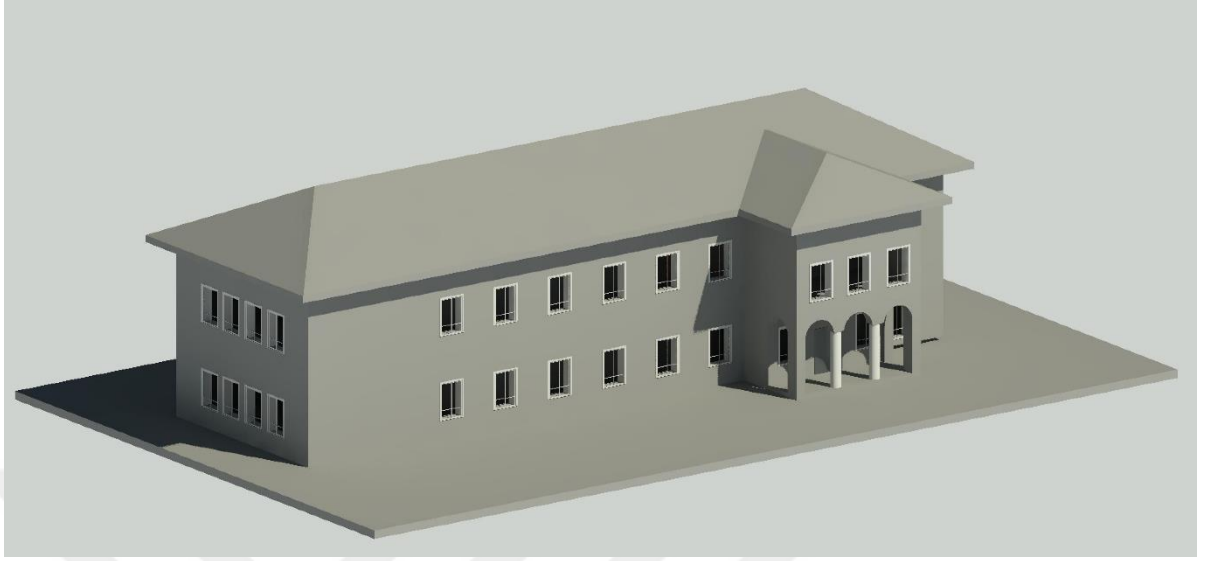
Akyol İlkokulu, 1950 yılında Vali Reif Tek zamanında Devlet Demir Yolları Bölge Baş Müdürlüğü personeli çocukların ihtiyaçlarını karşılamak üzere özel ilkokul planına uygun olarak belediye tarafından tahsis edilen 3500 metrekare alan üzerine inşa edilmiş ve bulunduğu semtin adını almıştır. Yapıldığı dönemde iki katlı olarak yapılmış, her katta üç adet sınıf ve bir salon, üst katta ayrıca bir müdür odası ve öğretmenler odası bulunmaktadır (Akyol İlkokulu, 1962).

Şekil 53. Akyol İlkokulu, (Akyol İlkokulu, 1962)

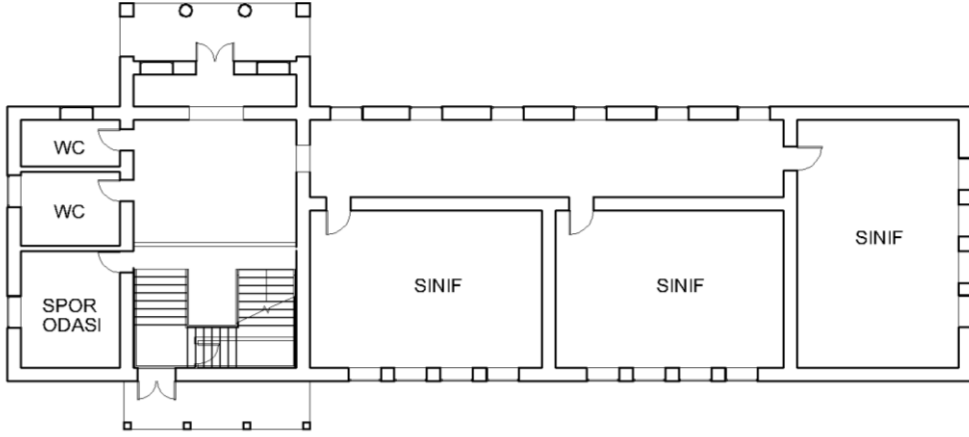
1973 yılında mevcut yapıya ek olarak 16 derslikli bir yapı daha inşa edilmiştir. 2009 yılında bu ikinci yapı yıkılarak yerine ortaokul olarak kullanılmak üzere yeni bir yapı yapılmıştır. 1950 yılında yapılmış olan yapı ise, bugün zemin katı anaokulu olarak

birinci katı ise 2009 da yapılan ortaokulun ek yapısı olarak satranç, spor odası gibi işlevleri karşılamak üzere kullanılmaktadır (Şekil 53).

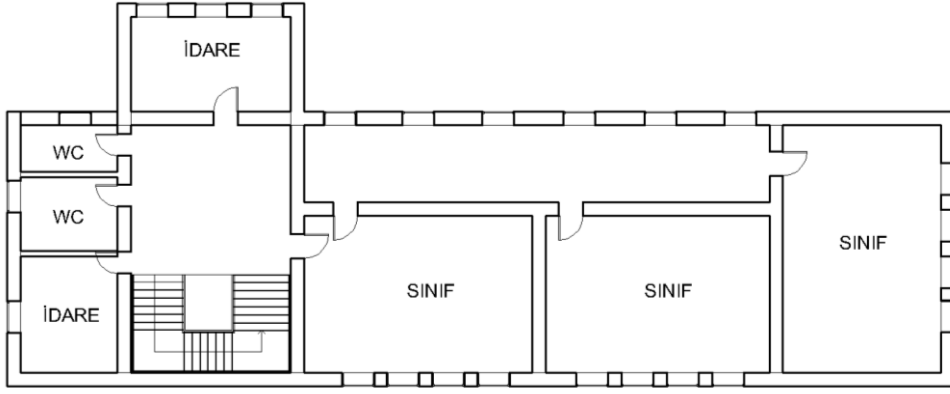

Şekil 54. Akyol İlkokulu Model

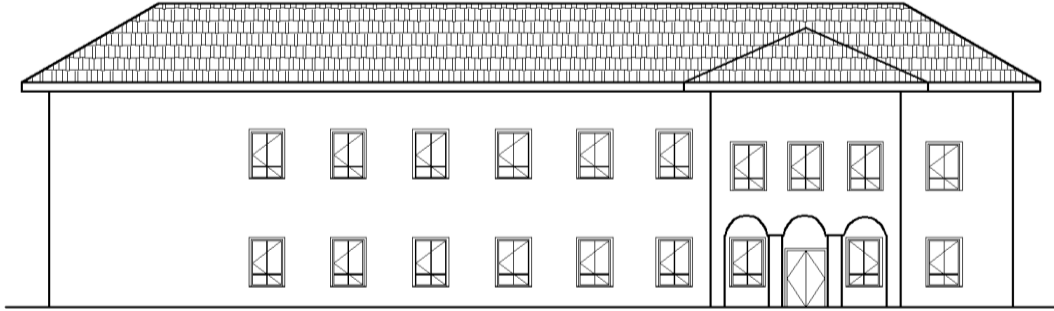
Dikdörtgen planlı yapının kuzey cephesinde dışa taşma yapan kısım giriş saçağı olarak kullanılmıştır. Burada üç adet kemerle giriş algısı vurgulanmaktadır. Yapı, yığma yapım sistemiyle yapılmıştır, duvar kalınlıkları 50 cm dir. Taban ölçüsü yaklaşık 10.30 x 35.57 m.'dir. 2 kat yüksekliğinde olan yapı kırma çatılıdır ve kiremitle kaplanmıştır (Şekil 54). Yapının kuzey ve güney yönlerinden olmak üzere iki girişi mevcuttur. Kuzeyden anaokuluna, güneyden diğer birimlere ulaşılır. Zemin katta 3 derslik, spor odası ve tuvaletler, birinci katta ise 3 derslik, 2 idareci odası ve tuvaletler bulunmaktadır. Derslikler güney ve doğu cephelerinde bulunmaktadır (Şekil 55), (Şekil 56), (Şekil 57), (Şekil 58), (Şekil 59). Yapı zemin katta ahşap panellerle bölünmüştür. Zemin ve birinci katı ayrı olarak çalışmaktadır. Güneydeki girişte bulunan 1.80 x 6.85 m boyutlarındaki saçağın daha sonraki bir dönemde eklendiği düşünülmektedir (Şekil 60), (Şekil 61), (Şekil 62), (Şekil 63).

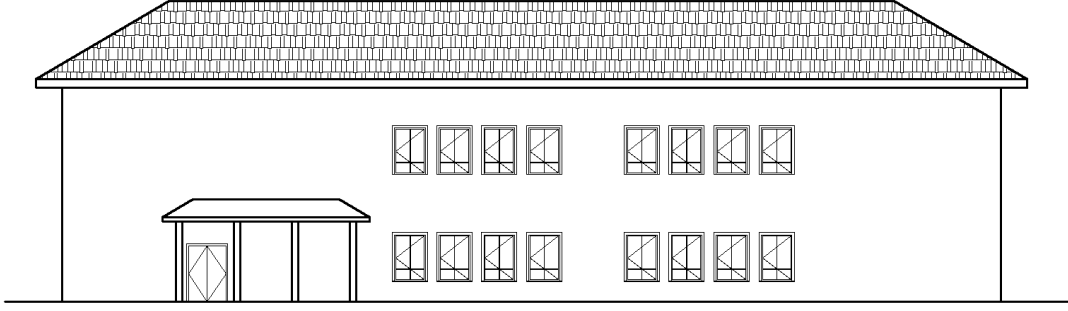
Şekil 55. Akyol İlkokulu Zemin Kat Planı

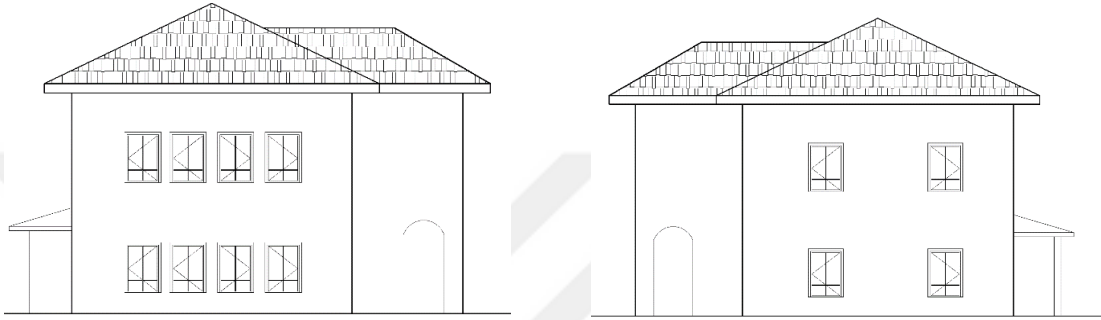
Şekil 56. Akyol İlkokulu 1. Kat Planı

Şekil 57. Akyol İlkokulu Kuzey Cephe

Şekil 58. Akyol İlkokulu Güney Cephe

Şekil 59. Akyol İlkokulu Doğu ve Batı Cepheler

Şekil 60. Akyol İlkokulu, 2018

Şekil 61. Akyol İlkokulu, 2018

Şekil 62. Akyol İlkokulu Zemin Kat, 2018

Şekil 63. Akyol İlkokulu 1. Kat, 2018

4.2.5. Yavuzlar İlkokulu (1952)

Yapı Gaziantep İli Şahinbey Yavuzlar Mahallesinde yer almaktadır. Yapının kuzeybatısında Esenbek Caddesi, güneybatısında Şehit Mehmet Özen Caddesi, güneydoğusunda Şehit Mehmet Kara Sokağı bulunmaktadır (Şekil 64).

Şekil 64. Yavuzlar İlkokulu uydu görüntüsü, 2018

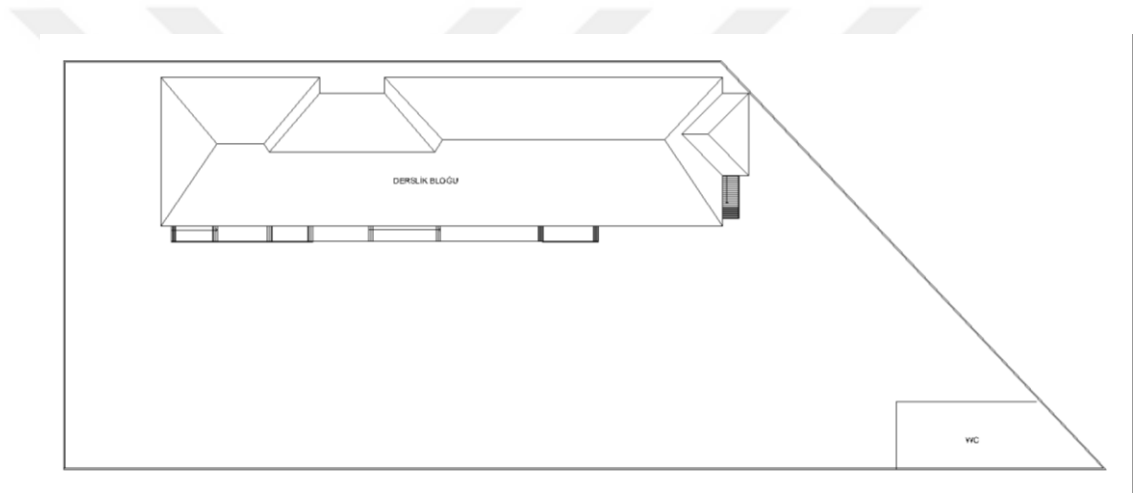
Yavuzlar ilkokulu Gaziantep savunmasında büyük yarar gösteren Mustafa Yavuz'un anısına 29 Ekim 1952'de Özel İdare tarafından Yavuzlar Mahallesinde tek katlı olarak yaptırılmıştır. Yapı 600 m² üzerine kurulmuştur. Bahçeyle beraber 1500 m² alan kaplamaktadır. 1962 yılında kat ilavesi (Şekil 65), 1975 yılında ek bir yapı yapılmıştır. Okulda 24 derslik bulunmaktadır.

Şekil 65. Yavuzlar İlkokulu (Yavuzlar İlkokulu, 1962)

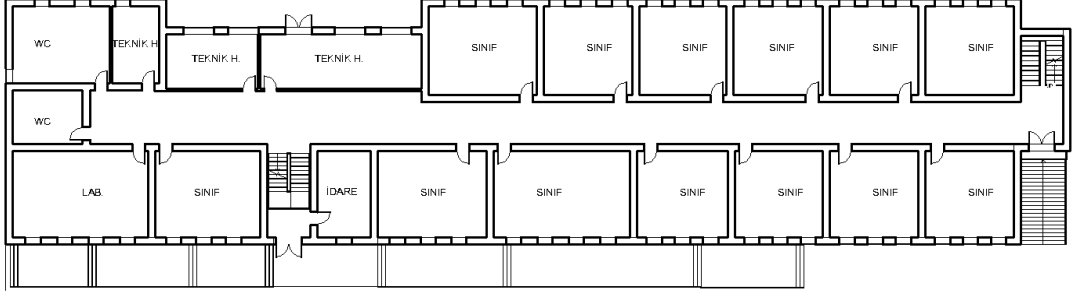
Şekil 66. Yavuzlar İlkokulu Model

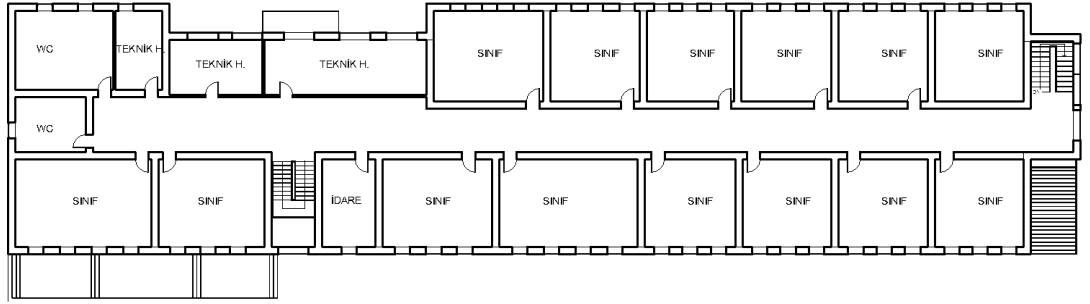
Şekil 67. Yavuzlar İlkokulu Vaziyet Planı

Okul ana yapı ve tuvaletlerle beraber iki kütlede meydana gelmektedir. Dikdörtgen planlı yapı yığma yapı tekniğiyle inşa edilmiştir. Duvar kalınlığı 50 cm'dir. Bodrum, zemin ve birinci kat olmak üzere üç kattan oluşan okulun taban alanı yaklaşık 17.38 x 74.77 m. boyutlarındadır (Şekil 66), (Şekil 67). Kıırma çatılı yapının üç girişi bulunmaktadır. Girişlerin ikisi güneydoğu biri kuzeybatı yönünde bulunmaktadır. Ana girişte bulunan merdiven ve yapının güneydoğusunda bulunan girişten üst katlara ulaşım sağlanmaktadır. Yapının zemin katında derslikler, laboratuvar, idare ve teknik hacimler, birinci katında ise sınıflar ve idare odaları bulunmaktadır. Yapıya bitişik olarak 1975 yılında yapılan ek kısmının bodrum katında arşiv ve depolar bulunmaktadır (Şekil 68), (Şekil 69), (

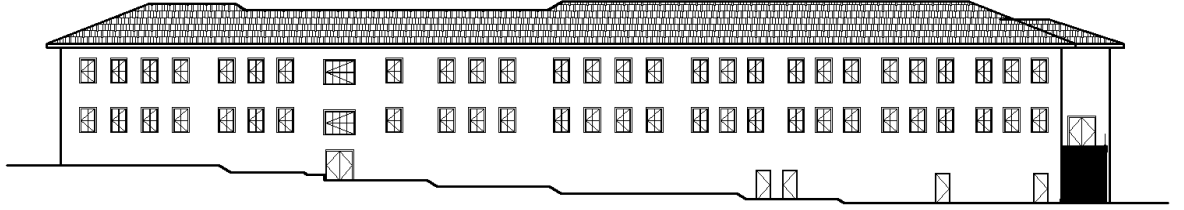
70), (Şekil 71), (Şekil 72). Ek kısım ana yapıdan dilatasyonla ayrılmaktadır. Zemin katta teknik hacimleri ayırmak için sonradan yapılan pvc paneller bulunmaktadır. Yapının oturduğu zeminde yaklaşık 2.80 m kot farkı bulunmaktadır (Şekil 73), (Şekil 74), (Şekil 75), (Şekil 76).

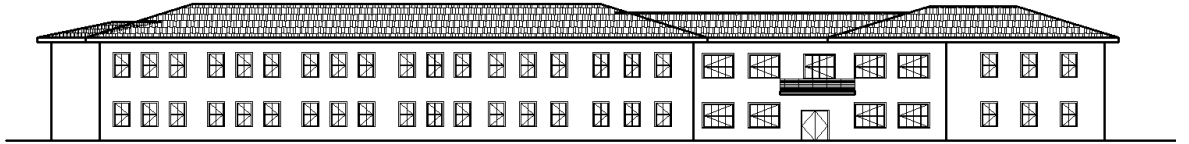
Şekil 68. Yavuzlar İlkokulu Zemin Kat Planı

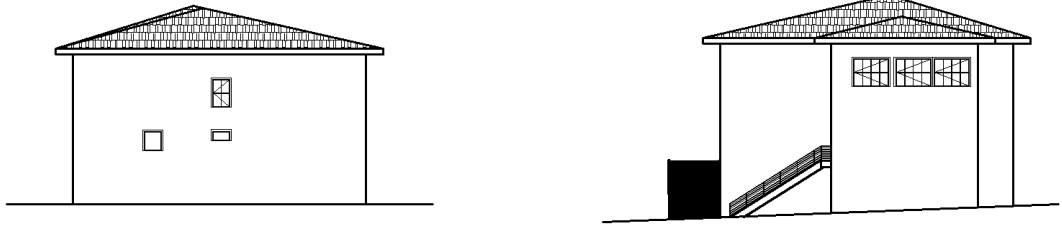
Şekil 69. Yavuzlar İlkokulu 1. Kat Planı

70. Yavuzlar İlkokulu Güney Cephe

Şekil 71. Yavuzlar İlkokulu Kuzey Cephe

Şekil 72. Yavuzlar İlkokulu Batı ve Doğu Cepheler

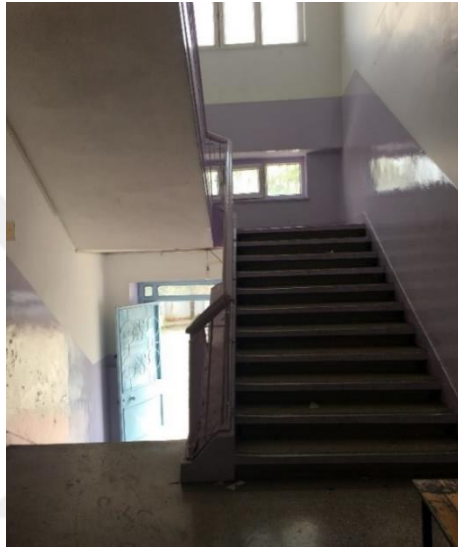
Şekil 73. Yavuzlar İlkokulu Güney Cephe, 2018

Şekil 74. Yavuzlar İlkokulu Kuzey Cephe, 2018

Şekil 75. Yavuzlar İlkokulu, 2018

Şekil 76. Yavuzlar İlkokulu İç Mekân Fotoğrafları, 2018

Tablo 5: Gaziantep'te Bulunan Eğitim Yapıları ve Özellikleri

ÖZELLİKLER	Plan Tipi	Dersliklerin Konumu	Dersliklerde Bulunan Açıklıkların Dolu-Boş Oranı	Giriş Sayısı ve Yönü	WC-Merdiven İlişkisi	Giriş-Merdiven İlişkisi	Yapım Sistemi	Malzeme	Üst Örtü	Kat Sayısı	Tavan
TİCARET LİSESİ	L PLAN TİPİ	Güney Doğu		3 Güney Kuzey Doğu			Yığma Yapı	Kesme Taş	Kırma Çatı	B+Z+1	Betonarme
AHMET ÇELEBİ İLKOKULU	I PLAN TİPİ	Güney		2 Güney Kuzey			Yığma Yapı	Kesme Taş	Kırma Çatı	Z+1	Betonarme
ERKEK SANAT ENSTİTÜSÜ	TARAK PLAN TİPİ	130 Güneydoğu Kuzeydoğu		6 Güneybatı Kuzeydoğu Güneydoğu			Betonarme	Kesme Taş Beton	Kırma Çatı Beşik Çatı	Z+1	Betonarme
AKYOL İLKOKULU	I PLAN TİPİ	Güney		2 Güney Kuzey			Yığma Yapı	Kesme Taş	Kırma Çatı	Z+1	Betonarme
YAVUZLAR İLKOKULU	I PLAN TİPİ	Güney Kuzey		2 Güney Kuzey			Yığma Yapı	Kesme Taş	Kırma Çatı	B+Z+1	Betonarme
GAZİANTEP LİSESİ	I PLAN TİPİ	Doğu		1 Batı			Yığma Yapı	Kesme Taş	Kırma Çatı	Z+1	Betonarme

5. GAZİANTEP LİSESİ

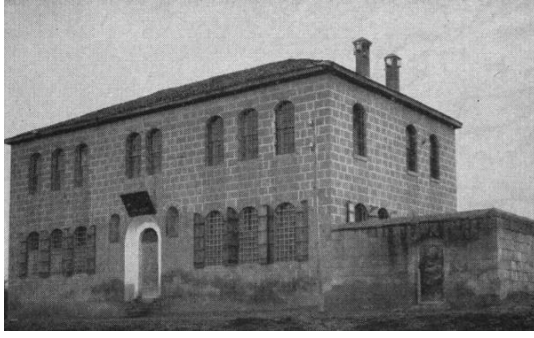
5.1. Gaziantep Lisesinin Tarihi

Ermeni ve Fransızlar tarafından 1920-1921 yıllarında oluşturulan Barsumyan-Nazaryan haritasına göre Gaziantep Lisesinin bulunduğu alanda 1912 yılında Kilikya Yüksek Eğitim Enstitüsü Antep Amerikan kolejine ek olarak açılmış, 1915 yılına kadar eğitim vermiştir. Vartanyan Okulunun lise kısmı koleje çevrilmiştir. Bu çalışmalar kapsamında liseden mezun olan öğrenciler Amerika ve Fransada eğitim almaya gitmişler ve dönen öğrenciler kolejin öğretmen ihtiyacını karşılamışlardır (Sarafian, 1957), (Şekil 77), (Şekil 78), (Şekil 79). Kolejde Vartanyan Okulundan mezun olanlar eğitim almışlardır (Yakar, 2015).

Darul Hariri mektebinin (İpekçilik Okulu) 1913 yılında bu alanda bulunduğu ifade edilmektedir (Yakar, 2015). Fakat Gaziantep Büyükşehir belediyesi arşivinden alınan panoramada Darul Harir'in lisenin bulunduğu alanda değil de yapının doğusunda olduğu ve buranın yol çalışmaları nedeniyle yıkıldığı görülmektedir (Şekil 80).

Şekil 77. 1920-1921 Barsumyan-Nazaryan Gaziantep Planı (Yakar, 2015)

Şekil 78. Kilikya Koleji (Sarafian, 1957)

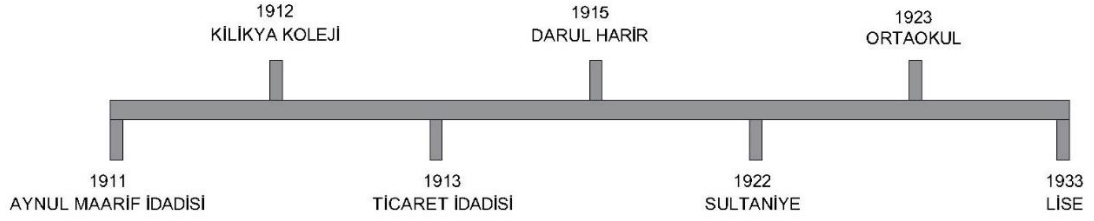
Şekil 79. Kilikya Koleji (Yakar, 2015)

Şekil 80. Ayıntab'ın Güneyden Panoraması (Şehitkamil Belediyesi Arşivi)

Gaziantep Lisesi, 1911 yılında “Ayn-ül Maarif İdâdîsi” olarak açılmıştır. 1913 yılında Ticaret İdâdîsi olmuş ve 1922 yılında da sultânîyeye dönüştürülmüştür. Cumhuriyetin kuruluşu ile 1923 yılında lise adını almış, ancak 1933 yılına kadar ortaokul olarak öğretime devam edilmiştir (MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, 2017), (Tablo 6). CHP teftiş raporlarına göre 1930'lı yıllarda Gaziantep'te bir tek lise vardır. Bu Yapı, Millî Emlâk'a ait iki eski ev ile sonradan bunun yanına yapılan bir yapıdan ibarettir (Kopar, 2011). 1933 yılında Gaziantep'e ziyarete gelen Atatürk'ün direktifi doğrultusunda bu kurum liseye dönüştürülmüştür (Bozkurt M. , Tarih bilinmiyor) (Şekil 81). Ancak bu tarihte faaliyet gösterilen yapı bugüne ulaşmamıştır (Şekil 82), (Şekil 83).

Tablo 6: Gaziantep Lisesi Alanında Faaliyet Gösteren Yapılar

Faaliyet gösteren liseye ek olarak, 1936 yılında bugün mevcut olan taş yapı yapılmıştır. Yapı İmamzade Mustafa ve Mollazade Yahya Bey in bağışlarıyla yapılmıştır (Şekil C 1), (Şekil C 2). 1962 yılında ise bugün hizmet veren Gaziantep Lisesi A blok, yönetim yapısı ve spor salonu inşa edilmiştir. 1966 yılında pansiyon yapısı yapılarak faaliyete geçmiştir. 1977 yılından itibaren kısa bir süre faaliyet göstermeyen pansiyon 1981 yılında yeniden kullanıma açılmıştır. 2008 yılında İl Özel İdaresi tarafından spor salonuna geçiş sağlayan geçit bölümü yıkılarak B blok yaptırılmıştır (Tablo 7).

Şekil 81. Gaziantep Lisesinin açılışı ve Mustafa Kemal Atatürk'ün Gaziantep'e gelişiyle kurulan zafer takı (Bozkurt M. F., 2016)

Tablo 7: Gaziantep Lisesi Tarihi Taş Bina Gelişim Şeması

1890

1940lar

1958

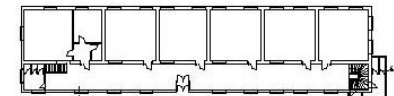
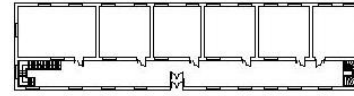
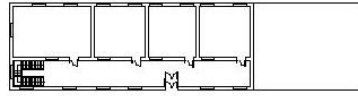
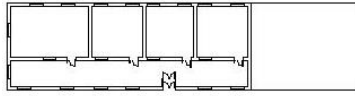
2019

Abdulhamit Albümlerinden Ayıntap

Akten Köylüoğlu Arşivinden

Yılmaz Kale Arşivinden

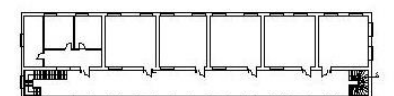
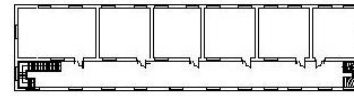
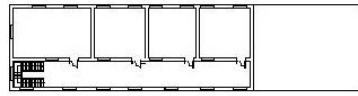

2006/03/19

2006/03/19

2006/03/19

2006/03/19

2006/03/19

2006/03/19

2006/03/19

Şekil 82. 1933 Gaziantep Lisesi
(Köylüoğlu, 2009)

Şekil 83. 1958 Gaziantep Lisesi

Şekil 84. Gaziantep Lisesi Öğrencileri Bayram Hazırlığında 1958(Yılmaz Kale Albümünden)

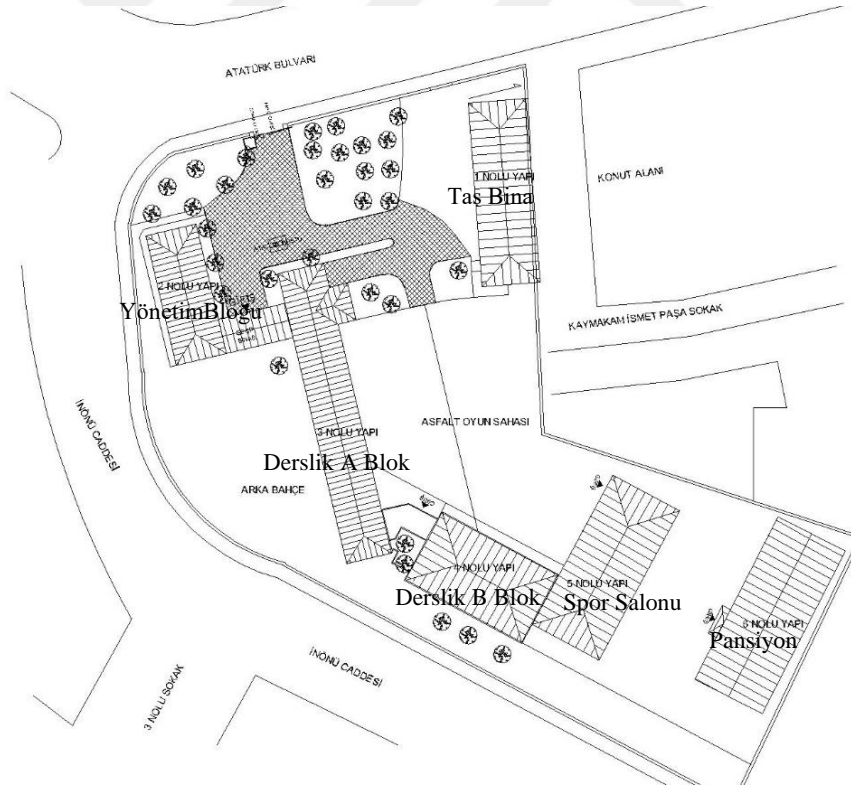
5.2. Gaziantep Lisesinin Konumu ve Tanımı

Yapı Gaziantep İli Şahinbey İlçesi Bahçelievler Mahallesi Atatürk Bulvarı üzerinde 1112 ada, 73 parselde yer almaktadır. Okul alanının kuzeyinde Atatürk Bulvarı doğusunda ise İnönü Caddesi bulunmaktadır (Şekil 85).

Şekil 85. Gaziantep Lisesi uydu görüntüsü, 2018

Gaziantep Lisesi 13.761 m² lik alana yayılmıştır. Lisenin bulunduğu alanda 6 adet yapı bulunmaktadır (Şekil 86).

Şekil 86. Gaziantep Lisesi Vaziyet Planı (Gaziantep Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü Arşivi)

1 Nolu Yapı: En eski tarihli Yapıdır. Zemin Katı Spor Lisesi olarak 1. Kat ise İl Eğitim Müzesi olarak kullanılmaktadır. Taş Bina olarak adlandırılmıştır.

2 Nolu Yapı: Yönetim Bloğu

3 Nolu Yapı: Derslik A Blok

4 Nolu Yapı: Derslik B Blok

5 Nolu Yapı: Spor Salonu

6 Nolu Yapı: Pansiyon olarak kullanılmaktadır.

Yapılarda mekân kodları her birim için ayrı ayrı verilmiştir. 1 nolu Yapı için TZ01, 2 ve 3 nolu Yapılar birlikte ele alınmış olup YZ01, 4 nolu Yapı için DZ01, 5 nolu Yapı için SZ01 ve 6 nolu Yapı için PZ01 ile başlayan mekân kodları kullanılmıştır. 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 nolu yapılarda iki doğrultuda aks sistemi kullanılarak yapılar tanımlanmıştır.

Kolonlar: A1, A2, A3

Duvarlar: A1B1, A1A2

Döşemeler: A1A2B1B2 şeklinde ifade edilmiştir.

5.3.1. 1 Nolu Yapı (Taş Bina)

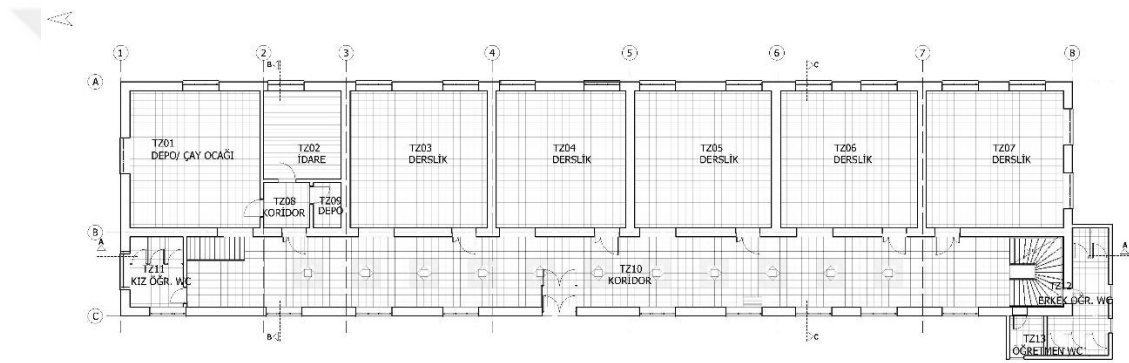
Elde edilen belgelerde ilk olarak Abdulhamit Albümlerinde yapının bir bölümü görünmektedir. İlk yapıldığında tek katlı olarak yapılmış, daha sonra artan ihtiyacı karşılamak üzere ikinci katı inşa edilmiştir. 1934 - 1936 yılları arasında yapıya yeni eklemeler yapılmıştır. Bir dönem Yüzüncü Yıl Ortaokulu olarak, daha sonra tekrar Gaziantep Lisesi için kullanılmıştır. Mevcut durumda ise zemin katı Spor Lisesi, birinci katı ise İl Eğitim Tarihi Müzesi olarak kullanılmaktadır.

5.3.1.1. Plan Özellikleri

Taş bina, okul alanı içerisinde en doğuda bulunmaktadır. Zemin kat ve birinci kat olmak üzere iki kattan oluşmaktadır. Yapı kesme taş yığma yapım tekniğiyle yapılmıştır. Betonarme döşeme ve kirişler kullanılmıştır. Duvarlar yaklaşık 50 cm kalınlığındadır. Yapıya sonradan eklenen duvarların kalınlığı ise 20 cm dir.

Zemin Kat Planı

52.83x13.00 m ölçüsünde dikdörtgen planlıdır. Zemin kat taban alanı yaklaşık 713.22 m²dir. Zemin katında derslikler, depo ve tuvaletler bulunmaktadır. TZ01, TZ02, TZ03, TZ04, TZ05, TZ06 ve TZ07 mekânları derslik olarak kullanılmakta, Kaymak İsmail Paşa sokağına bakmaktadır. TZ10, TZ11, TZ12 ve TZ13 mekânları tuvalet olarak kullanılmaktadır. Zemin katın yüksekliği 4.15 m dir. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak TZ01; 7.23x7.60 m, TZ02; 4.30x4.90 m, TZ03; 7.60x7.60 m, TZ04; 7.20x7.60 m, TZ05; 7.60x7.60 m, TZ06; 7.60x7.60 m, TZ07; 7.60x7.60 m, TZ08; 2.55x2.50 m, TZ09; 1.55x2.50 m, TZ11; 2.95x3.90 m, TZ12; 2.00x5.30 m, TZ13; 5.50x2.20 m dir (Şekil 87).

Şekil 87. Gaziantep Lisesi Zemin Kat Planı

Batı yönünde bulunan girişte rüzgârlığa çift kanatlı demir kapı ile girilmektedir. Birinci kata ulaşan iki adet betonarme U merdiven bulunmaktadır bunlar kuzey ve güney yönüne karşılıklı olarak yerleştirilmişlerdir. Kuzeyde bulunan merdivenin altı duvar örülerek kapatılmış kız öğrenci tuvaleti olarak kullanılan TZ11 mekânı elde edilmiştir. Güneyde bulunan merdivenin altında ise erkek öğrenci tuvaleti olarak kullanılan TZ12 kodlu mekânı bulunmaktadır. TZ12 mekânına 24 cm rıht yüksekliğinde olan 2 basamakla çıkılır. Eski fotoğraflara dayanarak bu mekânın yapı yapıldıktan sonra yapıya ek olarak yapıldığı düşünülmektedir (Şekil 88), (Şekil 89).

Şekil 88. Girişte buluna rüzgârlık, TZ11 ve TZ12 mekânları, 2018

Şekil 89. TZ10 mekânı, 2018

TZ06 ve TZ07 mekânlarında bulunan kirişler diğer mekânlara göre daha sık yerleştirilmiştir. Bütün mekânlarda ikişer adet kiriş bulunurken TZ06 mekânının tavanında beş adet, TZ07 mekânının tavanında ise dört adet betonarme kiriş görülmektedir (Şekil 90).

TZ10 kodlu koridorun genişliği 3.90 m dir. Koridor ve dersliklerde zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. Islak hacimlerde zemin kaplama malzemesi 50x50 cm, duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır. TZ11 mekânının kat yüksekliği 2.60 m, TZ12 ve TZ13 mekânlarının kat yüksekliği ise 2.35 m dir.

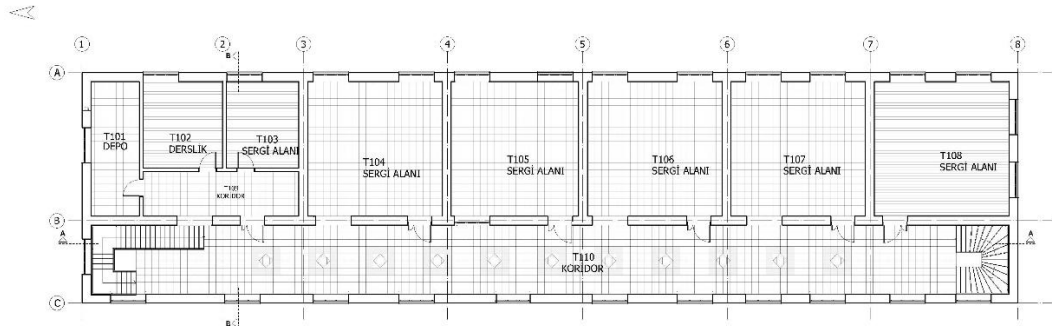

Şekil 90. TZ04 ve TZ06 mekânları, 2018

TZ10 mekânından TZ09 koridoruna geçilmekte buradan da TZ01, TZ02 ve TZ08 mekânlarına ulaşılmaktadır. TZ02 mekânının zemin kaplama malzemesi ahşaptır. TZ01, TZ103, TZ04, TZ05, TZ06 ve TZ07 mekânlarının zemin kaplaması ise 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. TZ06 ve TZ07 mekânlarına açılan kapılar demir, diğer iç mekânlarda ise iki kanatlı ahşap kapı kullanılmıştır. Yapıda bulunan pencereler plastik doğramadır. B1B2 duvarında bulunan pencere ise duvar örülerek kapatılmıştır. Zemin katta 200x160 cm ölçüsünde 25 tane pencere bulunmaktadır.

Birinci Kat Planı

1.Kat taban alanı yaklaşık 686.79 m²dir. 52.83x13.00 m ölçüsündedir. Bu katta 6 derslik, bir depo ve bir öğretmenler odası bulunmaktadır. T102, T104, T105, T106, T107 ve T108 mekânları derslik olarak, T101 depo, T103 öğretmenler odası olarak müzenin sergileme birimlerini oluşturmaktadırlar. Kat yüksekliği 3.61 m dir. (Şekil 91), (Şekil 92).

Şekil 91. Gaziantep Lisesi 1.Kat Planı

Şekil 92. Eğitim Tarihi Müzesi Sergileme Birimleri, 2018

İç mekânlarda iki kanatlı ahşap kapı kullanılmıştır. T110 kodlu koridorların genişliği 3.90 m dir. Koridor zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. T102, T103 ve T108 mekânları zemin kaplama malzemesi ahşaptır. T101, T104, T105, T106 ve T107 mekânlarının zemin kaplaması ise 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. B1B7 ve C2C8 duvarında bulunan pencereler sergileme elemanlarıyla kapatılmıştır. Bu katta bulunan mekânlar sırasıyla T101; 2.73x7.60 m, T102; 4.90x4.50 m, T103; 4.10x4.50 m, T104; 7.60x7.60 m, T105; 7.20x7.60 m, T106; 7.60x7.60 m, T107; 7.60x7.60 m, T108; 7.60x7.60 m ölçülerindedir (Şekil 93).

Şekil 93. T110 ve T109 mekânları, 2018

T110 mekânından T109 koridoruna geçilmekte buradan da T101, T102 ve T103 mekânlarına ulaşılmaktadır. Birinci katta 27 tane 200 x130 cm ölçüsünde pencere bulunmaktadır (Şekil D 1), (Şekil D 2).

5.3.1.2. Cephe Özellikleri

Yapı kırma çatılı, kaplama malzemesi Marsilya tipi kiremittir. Cephedeki pencerelerin ise plastik doğramaları ve metal korkulukları bulunmaktadır.

Batı cephesinde yapının ana girişi bulunmaktadır. Girişe bir basamak çıkılarak ulaşılır. Giriş kapısı demirdir. Cephenin güney tarafına sonraki dönemlerde tuvaletler eklenmiştir Zemin katta 9, birinci katta 11 olmak üzere bu cephede 20 tane pencere bulunmaktadır. C1C6 duvarında bulunan pencerelerde taş lento bulunmaktadır. C1C7 duvarındaki pencerelerde aynı tip korkuluk, C7C8 duvarında ise farklı bir tip kullanılmıştır. C1C6 duvarında pencerelerin olduğu kısım 3 cm içe doğru konumlanmıştır. En büyük hasar bu cephededir 6 aksının bulunduğu yerde yapıyı boydan boya ayıracak bir çatlak bulunmaktadır. Bu çatlak iki kat boyunca devam etmekte ve koridorun iki tarafında da görülmektedir. Cephenin alt kısımlarında aşınmalar görülmektedir (Şekil 94).

Şekil 94. Gaziantep Lisesi 1 Nolu Yapı Batı Cephe, 2018

Doğu cephe Kaymak İsmail Paşa sokağına bakmaktadır. Zemin katta 12 birinci katta 12 olmak üzere bu cephede 24 tane pencere bulunmaktadır. Zemin kat pencerelerinde korkuluk bulunmaktadır. A4A8 aksında bulunan duvardaki pencerelerde aynı tip korkuluk, A1A4 aksındaki duvarda ise farklı bir tip kullanılmıştır (Şekil 95).

Şekil 95. Gaziantep Lisesi 1 Nolu Yapı Doğu Cephe, 2018

Güney cephede zemin katta üç birinci katta iki adet olmak üzere toplamda beş pencere bulunmaktadır. Güney cephede zamanla bahçe kotunun yükselmesiyle zemin katta bulunan pencereler bahçe kotunun altında kalmıştır. Cephenin kuzey köşesinde dört adet siyah taş kullanılmıştır.

Kuzey cephede iki kat boyunca dokulu kesme taş kullanılmıştır. Zemin ve birinci katlarda ikişer adet olmak üzere toplamda dört pencere bulunmaktadır. Kuzey ve güney cephede zemin katta bulunan korkuluklar için aynı tip kullanılmıştır (Şekil 96).

Şekil 96. Gaziantep Lisesi 1 Nolu Yapı Kuzey ve Güney Cepheler, 2018

Çatı suyunun aktarımında problem yaşandığı için doğu ve batı cephelerde yosunlanmalar ve nemlenmeler görülmektedir. Bütün oluklarda paslanmalar vardır. Doğu cephede zemin kat pencerelerin alt kısımlarında ve diğer cephelerin bazı bölümlerine kesme taş üzerine boya yapıldığı görülmektedir. Zamanla bu boya yer yer dökülmektedir. Aynı zamanda cephede çok fazla yazı ve karalama görülmektedir. A3A4 duvarına aşınmalar bulunmaktadır. Pencerelerin köşelerinde küçük parça kopmaları mevcuttur. Yapının tüm cephelerinde kirlenmeler vardır. Kuzey ve doğu cephelerde renkleri değişen taşlar bulunmaktadır (Şekil 95), (Şekil D 3).

5.3.1.3. Malzeme ve Yapım Sistemi

Yığma yapım sistemiyle inşa edilen yapının cephelerinde kesme taş kullanılmıştır. Bütün cephelerde düz kesme taş kullanılmasına rağmen kuzey cephede iki kat boyunca dokulu kesme taş kullanılmıştır. Duvar kalınlıkları 50 cm dir. Yapıya sonradan eklenen duvarların kalınlığı ise 20 cm dir. Yapının cephelerinde taş duvar örgüsü görülmektedir. Güney ve doğu cephenin alt kısımlarında siyah taş görülmektedir. İç mekânlarda tüm duvarlarda kesme taş üzeri boya kullanılmış, alttaki malzemenin taş olduğu anlaşılın diye boya üzerine taş izleri yapılmıştır. Yapının genelinde betonarme kiriş ve döşeme kullanılmıştır. Sonradan yapıldığı düşünülen A6C6A8C8 döşemesinde diğer bölümlere göre daha sık kiriş kullanılmıştır.

İç mekân kapı doğramaları ahşap, dışarı açılan giriş kapısı ise demirdir. Pencere doğramaları plastik esaslı malzemedir. Pencerelerde taş denizlik kullanılmıştır. Zemin katta bulunan pencerelerde ise demir korkuluk bulunmaktadır.

5.3.2. 2 ve 3 Nolu Yapılar (Yönetim ve Derslik A Blok)

Yapı, 1962 yılında mevcut lise binasının inşa edilen ilk yapısının yıkılmasından sonra yapılmıştır (Şekil 97).

Şekil 97. Gaziantep Lisesi A Blok (B.Sıtkı Severoğlu Arşivi)

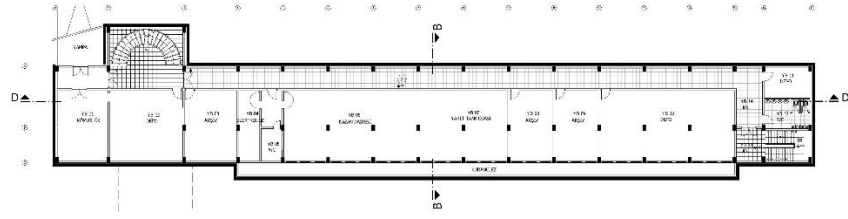
5.3.2.1. Plan Özellikleri

Gaziantep Lisesi derslik ana binası yönetim bloğu, derslik A blok ve bunları birbirine bağlayan geçit kısmından oluşmaktadır. Her birim kendi içinde dikdörtgen planlıdır Üç bloğu ayıran dilatasyon derzleri bulunmaktadır.

Yönetim bloğu 42.00x10.60 m ölçülerinde, zemin, birinci kat ve ikinci kat olmak üzere 3 kattan oluşmaktadır. Derslik bloğu 82x10.60 m ölçülerinde, bodrum, zemin ve üç normal kat olmak üzere 5 kattan oluşmaktadır. Taban alanı yaklaşık olarak 1377 m² dir. Bu iki bloğu birbirine bağlayan geçit bloğu ise 15.40x8.00 m ölçülerinde, zemin kat ve birinci kat olmak üzere 2 kattan oluşmaktadır.

Bodrum Kat Planı

Bodrum kat sadece derslik bloğunda vardır. Buraya derslik bloğu ve geçiş bloğu arasında bulunan merdiven ile ve güneydoğu yönünde bulunan merdiven ile inilmektedir. Bodrum katta kazan dairesi, arşiv, depolar, yakıt tank odası, elektrik odası, kömürlük ve tuvaletler bulunmaktadır. YB13 koridoruna çift kanatlı ahşap kapıyla ulaşılmaktadır. Bu koridordan YB03, YB04, YB05, YB06, YB07, YB08, YB09 ve YB10 mekânlarına ulaşılmaktadır. YB13 koridorundan YB14 holüne geçilmekte buradan da YB11, YB12 ve YB13 mekânlarına ulaşılmaktadır. Koridor ve koridora açılan mekânlarda zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. Koridor genişliği 2.50 m dir. Mekânlarda tek kanatlı ahşap kapı kullanılmıştır (Şekil 98), (Şekil 99), (Şekil D 4).

Şekil 98. Yönetim ve Derslik A Blok Bodrum Kat Planı

Şekil 99. Derslik A Blok Bodrum Kat, 2018

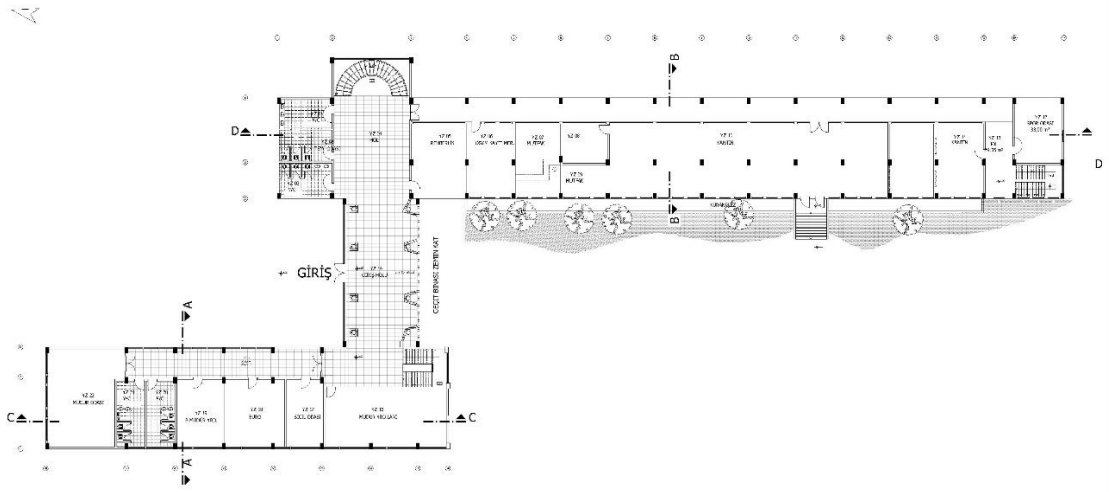
Zemin Kat Planı

2 ve 3 nolu yapıları birbirine bağlayan geçit bloğu giriş katta giriş holünü oluşturmaktadır. Buraya çift kanatlı 190 cm genişliğinde demir kapı ile girilmektedir. Giriş holündeki 45 cm çapındaki dairesel kolonlar kesme taş malzemeye kaplanmış, 85x85 cm ölçülerinde kare görünümü elde edilmiş olup, bu kolonlar arasında kalan alan sergileme alanı olarak kullanılmaktadır. Yapıda iki adet betonarme merdiven bulunmaktadır. Bu merdivenlerden biri dersliklerin bulunduğu 3 numaralı yapıyla geçiş bloğunun kesiştiği alanda yer almakta, yarım daire şeklinde bodrum kata inen ve üst katlara ulaşan bir merdivendir (Şekil 100). Diğer merdiven ise yönetim bloğuyla geçiş bloğu arasında bulunur. İki kollu tek sahanlıklı U merdivendir.

Şekil 100. Gaziantep Lisesi giriş holü, 2018

Yönetim bloğunun zemin katında müdür odası, müdür yardımcısı odaları, büro, sicil odası, kız ve erkek tuvaletler bulunmaktadır. Derslik bloğunda ise rehberlik servisi, ÖSYM merkezi, kantin, mutfak ve spor odası bulunmaktadır. ÖSYM merkezi, kantin, mutfak ve spor odasına dışarıdan ulaşılabilir. YZ01, YZ02, YZ03, YZ05 mekânları YZ04 holüne açılmaktadır. YZ07, YZ08, YZ09, YZ10 ve YZ11 mekânları kantin birimini oluşturmaktadır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak YZ01; 5.50x3.00, YZ02; 5.50x3.25, YZ03; 5.50x3.50, YZ05; 5.75x7.60, YZ06; 4.70x7.60, YZ07; 4.70x7.60, YZ08; 4.70x4.10, YZ09; 3.30x4.70, YZ10; 29.05x7.60, YZ11; 9.70x7.60 cm dir (Şekil 101).

Şekil 101. Yönetim ve Derslik A Blok Zemin Kat Planı

Zemin katta giriş holünden yönetim bloğuna YZ15 kodlu koridor mekânında, yapının diğer bölümlerindeki düz tavan döşemelerinin aksine betonarme nervürlü döşeme uygulanmıştır (Şekil 102). Bu koridordan YZ17; sicil odası, YZ18; büro, YZ19; başmüdür yardımcısı odası, YZ20; tuvalet, YZ21; tuvalet ve YZ22 müdür odası mekânlarına ulaşılmaktadır. YZ17, YZ18 ve YZ19 mekânlarına tek kanatlı ahşap kapı ile ulaşılmaktadır. YZ20 ve YZ21 mekânlarına plastik kapı ile ulaşım sağlanırken YZ22 mekânına çift kanatlı ahşap kapı ile ulaşılmaktadır. Koridor güneydoğu cepheden ışık almaktadır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak YZ17; 3.86x7.00, YZ18; 6.30x7.00, YZ19; 4.75x7.00, YZ20; 2.95x7.00, YZ21; 2.95x7.00, YZ22; 7.00x10.20 ölçülerindedir (Şekil 102) .

Şekil 102. YZ15 koridoru, 2018

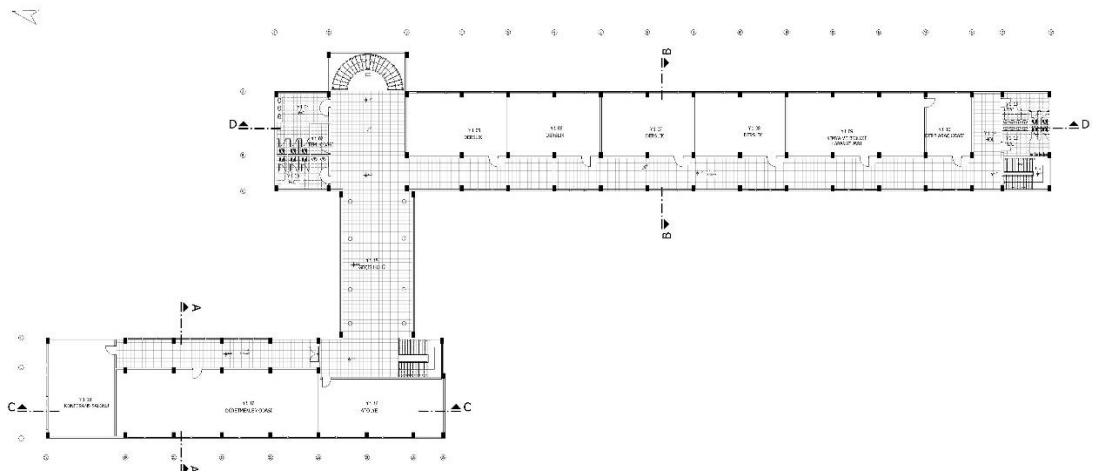
YZ08 ve YZ09 mekânlarına sadece YZ10 mekânından geçilerek gidilmektedir. YZ10 mekânının biri güney doğuda diğeri kuzey batıda olmak üzere iki girişi bulunmaktadır. Kuzey batıda bulunan giriş bahçe kotundan 1.60 m aşağıdadır. Tek kollu 10 basamaklı bir merdivenle erişim sağlanmaktadır. YZ06 mekânına ise sadece okul bahçesinden erişim sağlanabilmektedir. YZ10 mekânının doğu yönünde yani A3A15 duvarı boyunca 60x35 cm boyutlarındaki 12 adet kolonla açık bir koridor oluşturulmuştur (Şekil 103). Islak hacimlerde zemin kaplama malzemesi 50x50 cm, duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır (Şekil D 5).

Şekil 103. Derslik Bloğunun Güneydoğu Yönüne Bakan Koridoru, 2018

Birinci Kat Planı

Birinci katta da geçiş bloğu yönetim ve derslik blokları için bir geçiş oluşturur. Yönetim bloğunun birinci katında öğretmenler odası, konferans salonu, atölye ve tuvaletler bulunmaktadır. Derslik bloğu birinci katta derslikler ve laboratuvarlar vardır. Derslikler güneydoğu cephede konumlanmışlardır. Koridorlar ise kuzeybatı yönüne bakmaktadır.

Şekil 104. Yönetim ve Derslik A Blok Birinci Kat Planı

Y105, Y106, Y107, Y108, Y109 ve Y110 mekânlarında zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. Islak hacimlerde zemin kaplama malzemesi 50x50 cm, duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Y105, Y106, Y107 ve Y108 mekânlarında dörder adet güneydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Y109 mekânında 6 adet, Y110 mekânında 2 adet pencere bulunmaktadır. Bu pencere tiplerinden biri 210x300 cm diğeri ise 210x140 cm ölçülerindedir. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak Y105;10.5x6.60 m, Y106,

Y107 ve Y108;9.60x60.60 m, Y109; 14.50x6.60 m ve Y110 mekânı 4.70x6.60 m ölçülerindedir. Y109 kimya ve biyoloji laboratuvarından Y110 ders araç gereç odasına geçiş bulunmaktadır (Şekil 105).

Şekil 105. Birinci katta bulunan konferans salonu, 2018

Y116, Y117 ve Y118 mekânlarında zemin kaplama malzemesi 50x50 cm, duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiklidir. Y116 mekânında 6 adet, Y117 mekânında 8 adet kuzeybatı yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Y118 mekânında ise 5 adet kuzeydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak Y116; 12.85x60.30 m, Y117; 21.40x7.00 m, Y118; 7.00x10.20 m ölçülerindedir.

Y111, Y115, Y119 mekânlarında zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiklidir. Y111 koridor genişliği 3.30 m, Y119 koridor genişliği 3.00 m dir. Derslik ve laboratuvarlarda tek kanatlı ahşap kapı kullanılmıştır. Y111 koridorunda güneybatı yönüne bakan 18 tane pencere bulunmaktadır. Bu pencere 210x140 cm ölçülerindedir. Y119 koridoruna geçiş bloğundan iki kanatlı ahşap bir kapıyla geçilmektedir. Y119 koridorunda güneydoğu yönüne bakan 9 tane 210x140 cm ölçülerinde ki pencereden bulunmaktadır (Şekil 104).

Geçit bloğunun zemin katında bulunan taş kaplama kare kesitli kolonlar yerine birinci katta Y115 mekânında sıva üzerine boya uygulanmış 45cm çapındaki daire kesitli kolonlar yer almaktadır. Birinci katta geçit bloğunun güney batı ve kuzeydoğu yönlerinde alüminyum profilli giydirme cam cephe uygulanmıştır. Böylece Y115 mekânı oldukça aydınlık bir mekân haline gelmiştir (Şekil 106).

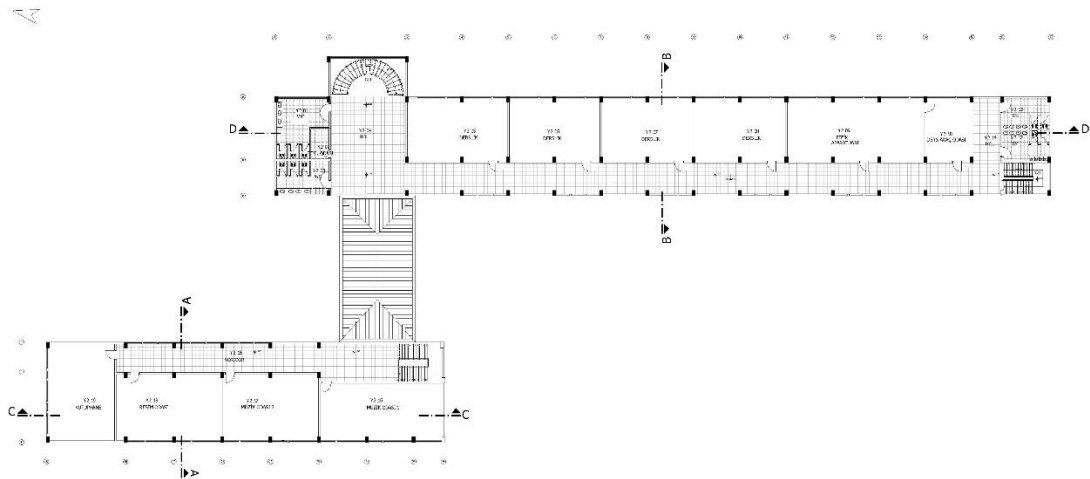

Şekil 106. Geçiş Bloğu Birinci Kat, 2018

Y104 holünden ulaşılan Y101, Y102 ve Y103 mekânları ve Y114 holünden ulaşılan Y112 ve Y113 mekânlarında zemin kaplama malzemesi 50x50 cm, duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak Y101; 6.40x5.50 m, Y102; 3.25x1.90 m, Y103; 3.50x5.50 m, Y113; 3.30x4.95 m, Y112; 3.20x4.95 m ölçülerindedir (Şekil D 6).

İkinci Kat Planı

Derslik bloğunun ikinci katında derslikler ve laboratuvarlar vardır. Yönetim bloğunun ikinci katında ise kütüphane, resim ve müzik odaları bulunmaktadır. Geçiş bloğu bu kata çıkmamaktadır dolayısıyla yönetim bloğu ikinci katta geçiş bloğuyla bağlanmamaktadır.

Şekil 107. Yönetim ve Derslik A Blok İkinci Kat Planı

Y205, Y206, Y207, Y208, Y209 ve Y210 mekânlarında zemin kaplama malzemesi 50x50 cm ölçülerindedir. Y205, Y206, Y207 ve Y208 mekânlarında dörder adet güneydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak Y205;10.5x6.60 m, Y206, Y207 ve Y208;9.60x60.60 cm, Y209; 14.50x6.60 ve Y210 mekânı 4.70x6.60 m ölçülerindedir. Y209 fizik laboratuvarından Y210 ders araç gereç odasına geçiş bulunmaktadır (Şekil 107).

Y216, Y217, Y218 ve Y219 mekânlarında zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerindedir. Y216 mekânında 6 adet, Y217 ve Y218 mekânlarında 4er adet kuzeybatı yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Y219 mekânında ise 5 adet kuzeydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak Y216; 12.85x60.30 m, Y217; 10.20x7.00 m, Y218; 11.00x7.00 m ve Y219; 7.00x10.20 m ölçülerindedir (Şekil 108).

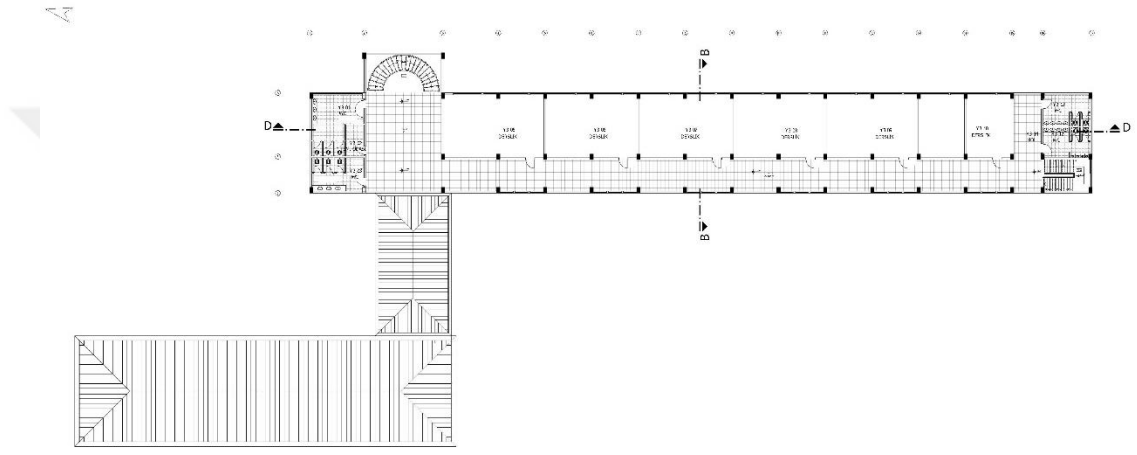

Şekil 108. İkinci katta bulunan derslikler, 2018

Y211 ve Y215 mekânlarında zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. Y211 koridor genişliği 3.30 m, Y215 koridor genişliği 3.00 m dir. Bu koridorlara açılan bütün mekânların kapıları tek kanatlı ahşap kapıdır. Y211 koridorunda güneybatı yönüne bakan 18 tane P6 pencere bulunmaktadır. P6; 210x140 cm ölçülerindedir. Y215 koridorunda güneydoğu yönüne bakan 9 tane P6 pencere bulunmaktadır. Y204 holünden ulaşılan Y201, Y202 ve Y203 mekânları ve Y214 holünden ulaşılan Y212 ve Y213 mekânlarında zemin kaplama malzemesi 50x50 cm, duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak Y201; 6.40x5.50 m, Y202; 3.25x1.90 m, Y203; 3.50x5.50 m, Y213; 3.30x4.95 m, Y212; 3.20x4.95 m ölçülerindedir (Şekil D 7).

Üçüncü Kat Planı

Üçüncü katta derslikler ve tuvaletlerin düzenlendiği derslik bloğu bulunmaktadır. Derslikler güneydoğu cephede yer almaktadır. Y305, Y306, Y307, Y308, Y309 ve Y310 mekânlarında zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerindedir. Y305, Y306, Y307 ve Y308 mekânlarında dörder adet güneydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak Y305;10.5x6.60 m, Y306, Y307 ve Y308;9.60x6.60 cm, Y309; 14.50x6.60 ve Y310 mekânı 4.70x6.60 m ölçülerindedir (Şekil 109).

Şekil 109. Yönetim ve Derslik A Blok Üçüncü Kat Planı

Y311 mekânında zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. Koridor genişliği 3.30 m dir. Bu koridorlara açılan bütün mekânların kapıları tek kanatlı ahşap kapıdır. Koridorda güneybatı yönüne bakan 18 tane 210x140 cm ölçülerinde pencere bulunmaktadır (Şekil 110).

Y304 holünden ulaşılan Y301, Y302 ve Y303 mekânları ve Y314 holünden ulaşılan Y312 ve Y313 mekânlarında zemin kaplama malzemesi 50x50 cm, duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak Y301; 6.40x5.50 m, Y302; 3.25x1.90 m, Y303; 3.50x5.50 m, Y313; 3.30x4.95 m, Y312; 3.20x4.95 m ölçülerindedir (Şekil D 8), Şekil D 9).

Şekil 110. Üçüncü kat koridorları, 2018

5.3.2.2. Cephe Özellikleri

Cephelelerde düşey etkiler hissedilmektedir. Yapının biri doğu cephesinde biri de kuzeydoğu cephede olmak üzere iki girişi bulunmaktadır. Yapı kırma çatılı, kaplama malzemesi Marsilya tipi kiremittir.

Kuzeydoğu cephesinde yapının ana girişi bulunmaktadır. Girişe dört basamak çıkılarak ulaşılır. Giriş cephesinde silikon cam cephe kullanılmıştır. Cephenin doğu kısmı tamamen sağır yonu taşı ile kaplanmış duvardan oluşmaktadır. Bu duvarın olduğu kısımda, derslik bloğundaki tuvaletler ve merdiven düzenlenmiştir. Cephede, girişin batısında yer alan İdari blokta, dışa doğru çıkıntılı olarak yapılmış beton dikme ve kirişlerle vurgulanmış bir pencere düzeni görülmektedir. Pencere doğramaları plastik esaslı malzemedir. Yönetim bloğunda kuzeydoğu cephesinde zemin, birinci ve ikinci katlarda 6 şar adet pencere olmak üzere toplamda 18 adet pencere mevcuttur. Zemin katta bulunan üç pencerede korkuluk bulunmaktadır (Şekil 111).

Şekil 111. Gaziantep Lisesi 2 ve 3 Nolu Yapılar Kuzeydoğu Cephesi, 2018

Derslik bloğu güneydoğu cephesinden biri YZ06 diğeri YZ10 mekânından olmak üzere iki giriş vardır. Zemin katta A3A15 hattı boyunca kolonlu açık bir koridor görülmektedir. Derslik bloğunda bu yöne derslikler bakmaktadır. Cephenin A15A17 hattının önünde derslik binası B blok devam etmektedir. Pencere doğramaları plastik esaslı malzemedir. Güneydoğu cephesinde zemin katta 14 adet, birinci ikinci ve üçüncü katlarda 24'er adet pencere olmak üzere toplamda 86 adet pencere mevcuttur. Zemin katta A3A17 duvarında bulunan pencerelerin dış cepheye bakan kısımlarında tek tip demir korkuluk bulunmaktadır. M1 merdiveninin bulunduğu YZ04 holünün bulunduğu cephe tüm katlarda cam cephe olarak yapılmıştır (Şekil 112).

Şekil 112. Gaziantep Lisesi 3 Nolu Yapı Güneydoğu Cephesi, 2018

Yönetim ve derslik A blok kuzeybatı cephesi İnönü Caddesine bakmaktadır. Bu cephede zemin katta yönetim bloğu için 12 derslik bloğu için 37 tane pencere, birinci ve ikinci katlarda 30 ar pencere üçüncü katta ise 18 pencere olmak üzere 127 pencere bulunmaktadır. Zemin kat pencereleri boyut olarak diğer katlardan farklıdır (Şekil 113).

Şekil 113. Gaziantep Lisesi 3 Nolu Yapı Kuzeybatı Cephesi, 2018

Güneybatı cephesinde YZ15 holünde bulunan M3 merdiveni ve YZ13 holünde bulunan M2 merdivenin bulunduğu yer zemin kattan üçüncü kata kadar alüminyum profilli cam cephe yapılmıştır. Bu cephede geçiş bloğu ikinci kat için alüminyum profilli cam cephe kullanılmıştır. Geçiş bloğu birinci kata denk gelen kısımda muhdes ekler eklenmiştir (Şekil 114).

Şekil 114. Gaziantep Lisesi 2 ve 3 Nolu Yapı Güneybatı Cephesi, 2018

YZ10 mekânı olan kantinin iki girişi vardır. Biri güneydoğu cephede diğeri ise kuzeybatı cephededir. Kuzeybatı cephe girişinde iki tane tek kanatlı demir kapı bulunmaktadır. 2008 yılında yapılan onarım çalışmalarında geçit bloğunun cephesi tamamen yenilenmiştir (Şekil 115), (Şekil D 10), (Şekil D 11).

Şekil 115. Gaziantep Lisesi 2 ve 3 nolu yapılar, 2008 (Süreyya Küçükcan Arşivi)

Eğitim yapısı olarak aktif bir şekilde kullanılan yapı, sürekli bakım görmekte olduğundan yapı elemanları üzerinde ciddi boyutta herhangi bir hasar tespit edilmemiştir. Sadece bazı noktalarda, yalıtım problemi nedeniyle oluşmuş sıva dökülmeleri ve renk değişimleri görülmektedir.

5.3.2.3. Malzeme ve Yapım Sistemi

Betonarme olarak inşa edilen yapının cepheleri yonu taşıyla kaplanmıştır. Duvar kalınlıkları 20 cm dir. Yapının cephelerinde taş duvar örgüsü ve sıvalı yüzeyler görülmektedir. Yapının genelinde düz tavan döşemesi uygulanmasına rağmen zemin katta D19D23E19E23 döşemesi nervürlü döşeme olarak yapılmıştır. Son yapılan değişikliklerle yapıda C2D2, A2A3 duvarları ve zemin katta C3D3 duvarına cam giydirme cephe uygulanmıştır.

İç mekân kapı doğramaları ahşap olarak yapılmış, dış mekânda bulunan kapılarda demir ve cam malzeme kullanılmıştır. Pencere doğramaları plastik esaslı malzemedir. Pencereelerde mermer denizlik kullanılmıştır. Zemin katta bulunan pencereelerde ise demir korkuluk bulunmaktadır.

5.3.3. 4 Nolu Yapı (Derslik B Blok)

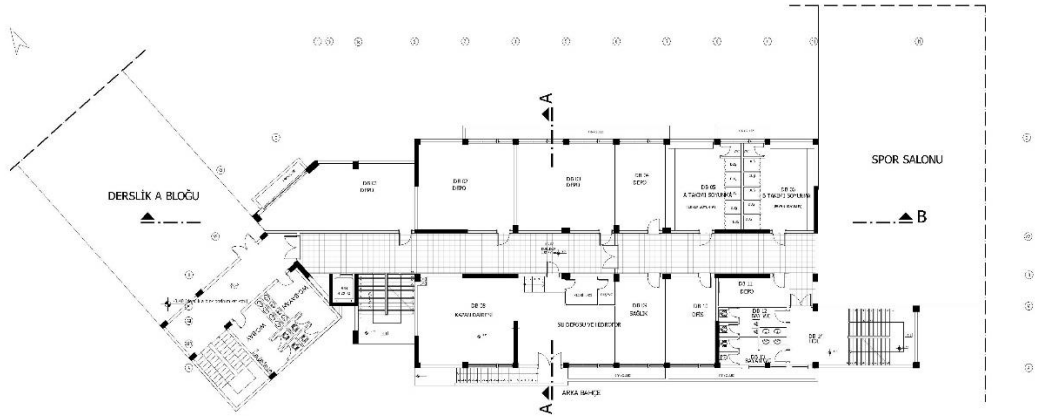
Derslik B blok diğer yapılarla beraber yapılan yapının yıkılmasıyla 2008 yılında yapılmıştır. Plan ve cephe düzeni olarak mevcuttaki binalar baz alınarak aynı tip bir yapı inşa edilmiştir.

5.3.3.1. Plan Özellikleri

Betonarme olarak inşa edilen yapının cepheleri yonu taşıyla kaplanmıştır. Duvar kalınlıkları 20 cm dir. Derslik B bloğu 30.10x17.00 m ölçülerinde, bodrum, zemin ve diğer üç kat olmak üzere 5 kattan oluşmaktadır. Taban alanı 580 m² dir.

Bodrum Kat Planı

Bodrum kata Derslik A bloktan, üst katlardan inen M1 ve M2 merdivenleriyle ve kuzeydoğu cephesinden 23 basamak inilerek ulaşılır. Bu katta depolar, kazan dairesi, su deposu, ofis, revir, erkek ve kadın soyunma odaları ile tuvaletler bulunmaktadır.

Şekil 116. Derslik B Blok Bodrum Kat Planı

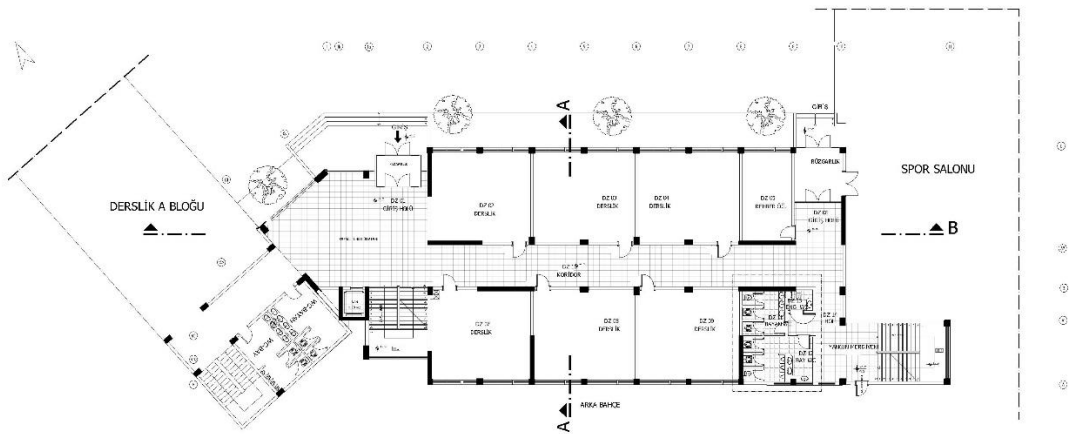
Derslik A bloktan çift kanatlı ahşap kapı ile DB15 hölüne ulaşılır bu holden de DB07 koridoruna geçilir. Bu katta bulunan DB01, DB02, DB03, DB04, DB05, DB06, DB08, DB09, DB10, mekânlarına DB07 koridorundan ulaşılmaktadır. Bu mekânlar koridorun iki tarafına yerleştirilmiştir. DB07 mekânından DB14 holüne geçilir. DB07 ve DB14 mekânlarına geçilirken çift kanatlı ahşap kapı, DB07 ve DB14 mekânlarından diğer mekânlara ulaşılırken ise tek kanatlı ahşap kapı kullanılmıştır.

Koridor ve koridora açılan mekânlarda zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. Koridor genişliği 3.00 m dir. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak DB01; 5.00x9.50 m, DB02; 6.50x7.20 m, DB03; 6.50x7.30 m, DB04; 6.50x3.55 m, DB05; 6.50x5.45 m, DB06; 6.50x5.25 m, DB08; 6.50x14.70 m, DB09; 6.50x3.55 m, DB10; 6.50x3.50 m ölçülerindedir (Şekil 116).

DB14 holünden DB11, DB12 ve DB13 mekânlarına ulaşılmaktadır. Bu mekânlar ıslak hacim olarak kullanılmakta, zemin kaplaması 50x50 cm boyutlarında duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak DB11; 2.10x5.04 m, DB12; 2.10x5.04 m, DB13; 2.10x4.95 m ölçülerindedir (Şekil D 12).

Zemin Kat Planı

Derslik B bloğun zemin katta ikisi kuzeydoğu yönünden biri güneybatı yönünden olmak üzere üç tane girişi bulunmaktadır. İki girişte de rüzgârlık bulunmakta, çift kanatlı 190 cm genişliğinde demir kapı ile girilmektedir. Yapıda iki adet betonarme merdiven bulunmaktadır. DZ01 giriş holünde bir merdiven ve bir asansör bulunmakta, diğer merdiven ise DZ12 holünden ulaşılan yangın merdivenidir. İki kollu tek sahanlıklı U merdivendir. DZ01 Giriş holü kapalı teneffüshane olarak kullanılmakta, 76.5 m² dir. DZ06 giriş holüne ulaşılan rüzgârlıktan spor salonuna geçiş bulunmaktadır (Şekil 118).

Şekil 117. Derslik B Blok Zemin Kat Planı

Şekil 118. Derslik B blokta bulunan rüzgârlık, 2018

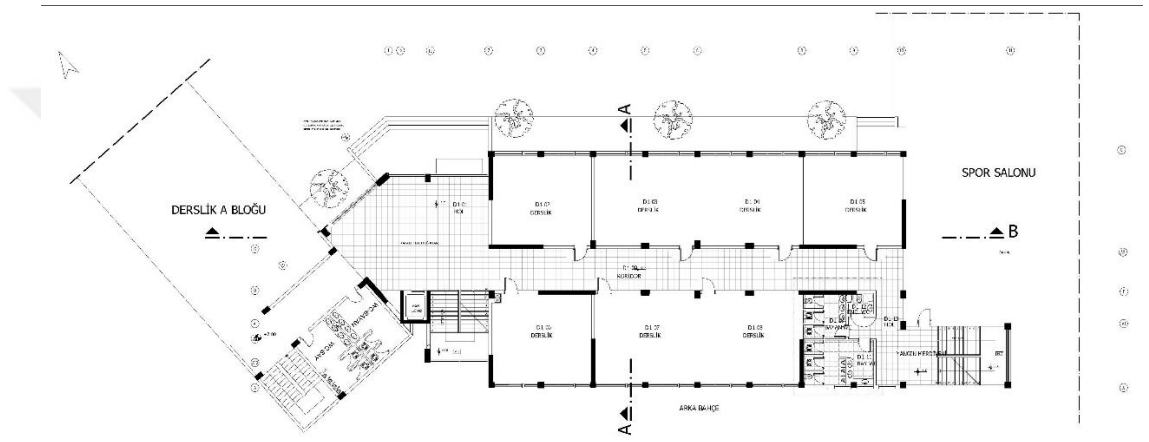
Derslik B blokta derslikler koridorun iki tarafında yerleştirilmiştir. Bu katta derslikler, rehberlik servisi ve tuvaletler bulunmaktadır. DZ10 koridorundan DZ02, DZ03, DZ04, DZ05, DZ07, DZ08 ve DZ09 mekânlarına ulaşılmaktadır. Bu mekânlarda zemin kaplama malzemesi 40x40 ölçülerinde seramik malzemedir. Duvarlarda ise sıva üzeri boya kullanılmıştır. DZ02, DZ03 ve DZ04 mekânlarında dörder adet DZ05 mekânında iki adet güneybatı yönüne bakan pencere bulunmaktadır. DZ07, DZ08 ve DZ09 mekânlarında dörder adet kuzeydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Bu pencere tiplerinden biri 215x200 cm diğeri 110x200 cm ölçülerindedir. Bu katta bulunan mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak DZ02; 6.50x7.20 m, DZ03; 6.50x7.30 m, DZ04; 6.50x7.30 m, DZ05; 6.50x3.50 m, DZ07; 6.50x7.20 m, DZ08;6.50x7.30 m, DZ09;6.50x7.30 m ölçülerindedir (Şekil 117).

DZ14 holünden DZ11, DZ12 ve DZ13 mekânlarına ulaşılmaktadır. Bu mekânlar ıslak hacim olarak kullanılmaktadır. Zemin kaplaması 50x50 cm boyutlarında duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır. DZ12 mekânında kuzeydoğu yönüne bakan 110x200 cm ölçülerinde iki tane pencere bulunmaktadır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak DZ11; 3.20x3.05 m, DZ12; 3.20x5.00 m, DZ13; 1.50x1.80 m ölçülerindedir (Şekil D 13).

Birinci Kat Planı

Birinci katta derslikler ve tuvaletler bulunmaktadır. D101 holü kapalı teneffüshane olarak kullanılmaktadır. D109 koridorundan D102, D103, D104, D105,

D106, D107 ve D108 mekânlarına ulaşılmaktadır. Bu mekânlarda zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. Duvarlarda ise sıva üzeri boya kullanılmıştır. D102, D103, D104 ve D105 mekânlarında dörder adet güneybatı yönüne bakan pencere bulunmaktadır. D106, D107 ve D108 mekânlarında dörder adet kuzeydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Bu pencere tiplerinden biri 215x200 cm diğeri 110x200 cm ölçülerindedir. Bu katta bulunan mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak D102; 6.50x7.20 m, D103; 6.50.x7.30 m, D104; 6.50x7.30 m, D105; 6.50x7.30 m, D106; 6.50x7.20 m, D107;6.50x7.30 m, D108;6.50x7.30 m ölçülerindedir. D113 holünden yangın merdivenine ulaşılmaktadır (Şekil 119).

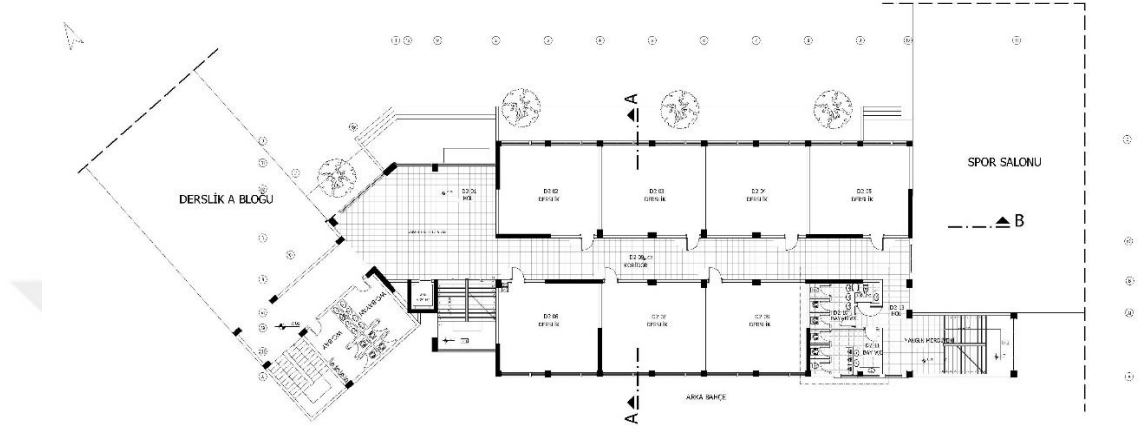
Şekil 119. Derslik B Blok Birinci Kat Planı

D113 holünden D110, D111 ve D112 mekânlarına ulaşılmaktadır. Bu mekânlar ıslak hacim olarak kullanılmaktadır. Zemin kaplaması 50x50 cm boyutlarında duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır. D111 mekânında kuzeydoğu yönüne bakan 110x200 cm ölçülerinde iki tane pencere bulunmaktadır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak D110; 2.10x5.04 m, D111; 2.10x5.04 m, D112; 1.80x1.50 m ölçülerindedir (Şekil D 14).

İkinci Kat Planı

İkinci katta derslikler ve tuvaletler bulunmaktadır. D201 holü kapalı teneffüshane olarak kullanılmaktadır. D209 koridorundan D202, D203, D204, D205, D206, D207 ve D208 mekânlarına ulaşılmaktadır Bu mekânlarda zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. Duvarlarda ise sıva üzeri boya kullanılmıştır. D202, D203, D204 ve D205 mekânlarında dörder adet güneybatı yönüne bakan pencere bulunmaktadır. D206, D207 ve D208 mekânlarında dörder adet

kuzeydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Bu pencere tiplerinden biri 215x200 cm diğeri 110x200 cm ölçülerindedir. Bu katta bulunan mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak D202; 6.50x7.20 m, D203; 6.50.x7.30 m, D204; 6.50x7.30 m, D205; 6.50x7.30 m, D206; 6.50x7.20 m, D207;6.50x7.30 m, D208;6.50x7.30 m ölçülerindedir. D213 holünden yangın merdivenine ulaşılmaktadır (Şekil 120).

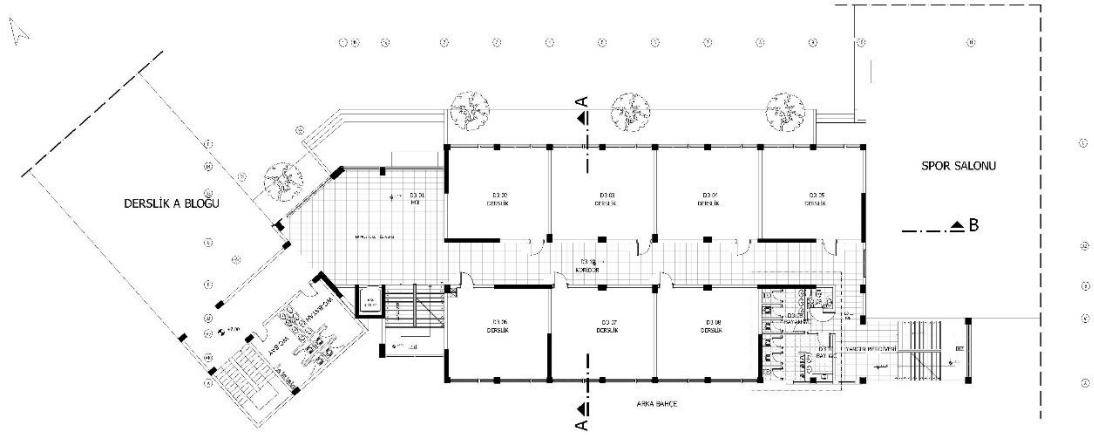
Şekil 120. Derslik B Blok İkinci Kat Planı

D213 holünden D210, D211 ve D212 mekânlarına ulaşılmaktadır. Bu mekânlar ıslak hacim olarak kullanılmaktadır. Zemin kaplaması 50x50 cm boyutlarında duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır. D211 mekânında kuzeydoğu yönüne bakan 110x200 cm ölçülerinde iki tane pencere bulunmaktadır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak D210; 2.10x5.04 m, D211; 2.10x5.04 m, D212; 1.80x1.50 m ölçülerindedir (Şekil D 15).

Üçüncü Kat Planı

Üçüncü katta derslikler ve tuvaletler bulunmaktadır. D301 holü kapalı teneffüshane olarak kullanılmaktadır. D309 koridorundan D302, D303, D304, D305, D306, D307 ve D308 mekânlarına ulaşılmaktadır. Bu mekânlarda zemin kaplama malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. Duvarlarda ise sıva üzeri boya kullanılmıştır. D302, D303, D304 ve D305 mekânlarında dörder adet güneybatı yönüne bakan pencere bulunmaktadır. D306, D307 ve D308 mekânlarında dörder adet kuzeydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Bu pencere tiplerinden biri 215x200 cm diğeri 110x200 cm ölçülerindedir. Bu katta bulunan mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak D302; 6.50x7.20 m, D303; 6.50.x7.30 m, D304; 6.50x7.30 m, D305; 6.50x7.30

m. D306; 6.50x7.20 m, D307;6.50x7.30 m, D308;6.50x7.30 m ölçülerindedir. D313 holünden yangın merdivenine ulaşılmaktadır (Şekil 121).

Şekil 121. Derslik B Blok Üçüncü Kat Planı

D313 holünden D310, D311 ve D312 mekânlarına ulaşılmaktadır. Bu mekânlar ıslak hacim olarak kullanılmaktadır Zemin kaplaması 50x50 cm boyutlarında duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiklidir. Asma tavan kullanılmıştır. D311 mekânında kuzeydoğu yönüne bakan 110x200 cm ölçülerinde iki tane pencere bulunmaktadır. Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak D310; 2.10x5.04 m, D311; 2.10x5.04 m, D312; 1.80x1.50 m ölçülerindedir (Şekil D 16), (Şekil D 17).

5.3.3.2. Cephe Özellikleri

Cephelerde düşey etkiler hissedilmektedir. Yapının biri kuzeydoğu cephesinde ikisi güneybatı cephede olmak üzere üç girişi bulunmaktadır. Yapı kırma çatılı olup kaplama malzemesi Marsilya tipi kiremittir.

Güneybatı cephesinde yapının ana girişi bulunmaktadır. Girişin bulunduğu alanda C1C2 duvarında silikon cam cephe kullanılmıştır. Beton dikme ve kirişlerle vurgulanmış bir pencere düzeni görülmektedir. Pencere doğramaları plastik esaslı malzemedir. Bu cephede zemin katta 14 adet, birinci, ikinci ve üçüncü katlarda 16 şar adet pencere olmak üzere toplamda 62 adet pencere mevcuttur. Zemin katta bulunan 14 pencerede aynı tip korkuluk bulunmaktadır. Cephenin kuzeyinde öğrenci girişi bulunmaktadır (Şekil 122).

Şekil 122. Derslik B Blok Güneybatı Cephe, 2018

Kuzeydoğu cephesinde M1 merdivenin bulunduğu kısım dört kat boyunca cam cephe olarak yapılmıştır. Bu duvarın olduğu kısımda, yangın çıkışı düzenlenmiştir. Pencere doğramaları plastik esaslı malzemedir. Bu cephede zemin, birinci, ikinci ve üçüncü katlarda 15 şer adet pencere olmak üzere toplamda 60 adet pencere mevcuttur. Zemin katta bulunan 15 pencerede aynı tip korkuluk bulunmaktadır. Bu cephe İnönü Caddesine bakmaktadır (Şekil 123), (Şekil D 18).

Şekil 123. Derslik B Blok Kuzeydoğu Cephe, 2018

5.3.3.3. Malzeme ve Yapım Sistemi

Betonarme olarak inşa edilen yapının cepheleri sıva üzeri boya kaplanmıştır. Duvar kalınlıkları 20 cm dir. Yapının cephelerinde taş duvar örgüsü ve sıvalı yüzeyler

görülmektedir. Yapının genelinde düz tavan döşemesi uygulanmıştır. B blok girişinde C1C2 ve 1A2A102 duvarlarına cam giydirme cephe uygulanmıştır.

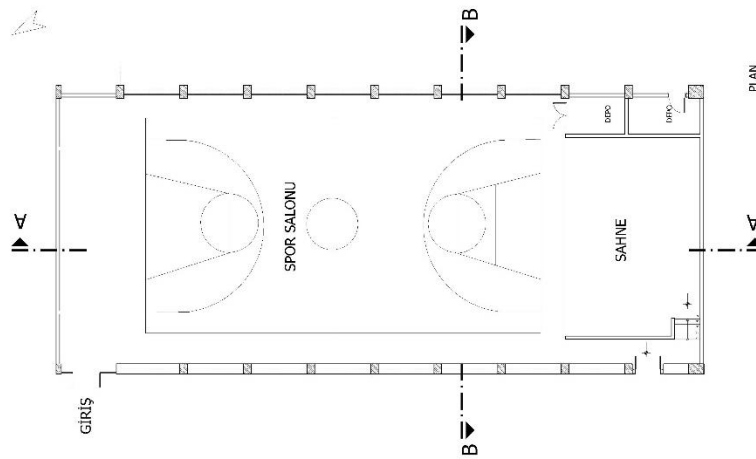
İç mekân kapı doğramaları ahşap, dış mekânda bulunan kapılarda demir ve cam malzeme kullanılmıştır. Pencere doğramaları plastik esaslı malzemedir. Pencereerde mermer denizlik kullanılmıştır. Zemin katta bulunan pencerelerde ise demir korkuluk bulunmaktadır.

5.3.4. 5 Nolu Yapı (Spor Salonu)

Yapı, 1962 yılında Derslik A blok ve yönetim binasıyla beraber yapılmıştır.

5.3.4.1. Plan Özellikleri

Yaklaşık 38.20x17.00 m ölçülerinde dikdörtgen planlı yapı tek katlıdır. Taban alanı 600 m² dir. Spor salonunun iki tane girişi bulunmaktadır. Öğrencilerin kullandığı ana giriş kuzeybatı yönündedir. Diğer giriş ise derslik B bloktan sağlanmaktadır. Güneybatı yönünde sahne bulunmaktadır. Sahne yaklaşık 80 cm yüksekliğindedir ve beş basamakla ulaşılır. Sahnenin kuzeydoğusunda depo gibi teknik birimler bulunmaktadır. Salonda kuzeybatı yönüne bakan 480x200 cm ölçülerinde altı tane, güneydoğu yönüne bakan 330x260 cm ölçülerinde yedi tane pencere bulunmaktadır (Şekil 124).

Şekil 124. Spor Salonu Planı

2008 yılında yapılan değişikliklerle yapıya yeni bir giriş eklenmiş, dış cephedeki boyalar temizlenmiş, merdiven ve asma kat kaldırılmıştır. Ana giriş

kapısının yeri değiştirilmiş ve yeni kapı açılan bölüme cam giydirme cephe uygulanarak giriş vurgulanmıştır. Yapı beşik çatılı, çatı kaplama malzemesi galvanizli sacdır (Şekil 125), (Şekil 126).

Şekil 125. Spor Salonu İç Mekân, 2018

Şekil 126. Spor Salonu, 2008 (Süreyya Küçükcan Arşivi)

5.3.4.2. Cephe Özellikleri

Yapının kuzeybatı cephesinde, 3.30 m yüksekliğine kadar kesme taş malzeme kullanılarak sağır bir yüzey elde edilmiş, bu seviyeden sonra salonun ışık alması için altı tane pencere yerleştirilmiştir. Pencerelerin olduğu kısımda kesme taş üzerine sıvalı yüzey kullanılmıştır (Şekil 127). Güneydoğu cephesinde 2.80 m yüksekliğine kadar kesme taş malzeme kullanılmıştır. Bu cephede yedi tane pencere bulunmaktadır. Betonarme kolonların arasına pencereler yerleştirilmiştir. Pencere doğramaları plastik esaslı malzemedir (Şekil 128). Kuzeydoğu ve güneybatı cepheler kesme taş kullanılarak tamamen sağır cepheler olarak yapılmıştır (Şekil D 19).

Şekil 127. Spor Salonu Kuzeybatı Cephesi, 2018

Şekil 128. Spor Salonu Güneydoğu Cephesi, 2018

5.3.4.3. Malzeme ve Yapım Sistemi

Betonarme olarak inşa edilen yapının cepheleri yonu taşıyla kaplanmıştır. Duvar kalınlıkları kuzeybatı ve güneydoğu cephesinde 60 cm, kuzeydoğu, güneybatı cephelerde ve iç mekânda kullanılan duvarlar 20 cm dir. Yüksek tavanlı spor salonu yapısı sık aralıklarla kısa yönde atılmış, mesnetlere doğru genişleyen üçgen kırıklarla şekillenmiş dokuz tane betonarme kirişle taşınmaktadır. Kirişlerin üzerinde aynı yönde kutu profiller yer almaktadır. Bu kirişlerin üzerinde I profil bağ kirişleri bulunmaktadır. Betonarme kirişlerin ortalama ölçüsü 45x40 santimetredir ve tavanlarda metal saç görülmektedir. Dış mekânda taş kaplama görünürken iç mekânda tamamen sıvalı yüzeyler bulunmaktadır.

5.3.5. 6 Nolu Yapı (Pansiyon Binası)

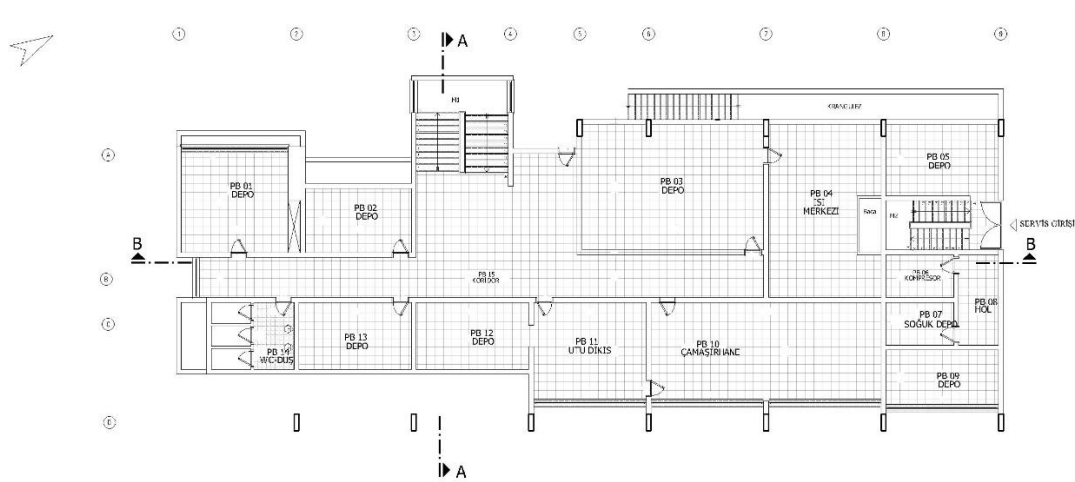
1966 yılında pansiyon Yapısı yapılarak faaliyete geçmiştir. 1977 yılından itibaren kısa bir süre faaliyet göstermeyen pansiyon 1981 yılında yeniden kullanıma açılmıştır.

5.3.5.1. Plan Özellikleri

Betonarme olarak inşa edilen yapının cephelerine sıva üstü boya yapılmıştır. Duvar kalınlıkları 20 cm dir. Pansiyon binası 38.80x14.50 m ölçülerinde olup bodrum, zemin ve diğer iki kat olmak üzere dört kattan oluşmaktadır. Taban alanı yaklaşık 560 m² dir. Cephede yatay etkiler ön plana çıkmaktadır.

Bodrum Kat Planı

Bodrum kata üst katlardan inen M1 ve M2 merdivenleriyle ve kuzeydoğu cephedeki girişten ulaşılır. M2 merdiveni servis merdiveni olarak kullanılmaktadır. Bu katta depolar, kazan dairesi, ütü dikiş odası, çamaşırhane, ısı merkezi, kompresör odası, ısı merkezi, duş ve tuvaletler bulunmaktadır.

Şekil 129. Pansiyon Binası Bodrum Kat Planı

Bu katta koridorun iki yanında bulunan PB01, PB02, PB03, PB04, PB10, PB11, PB12 ve PB13 mekânlarına PB14 koridorundan ulaşılmaktadır. PB05, PB06, PB07, PB09 mekânlarına PB08 holünden ulaşılır. PB03 depodan PB04 ısı merkezine geçiş bulunmaktadır. PB15 mekânlarından diğer mekânlara ulaşılırken tek kanatlı ahşap kapı kullanılmıştır. Koridor ve koridora açılan mekânlarda zemin kaplama

malzemesi 40x40 cm ölçülerinde seramiktir. Koridor genişliği 2.00 m dir ve M1 merdivenin olduğu alanda genişlemektedir. Mekânlarda tek kanatlı ahşap kapı kullanılmıştır (Şekil 129).

Bu mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak PB01; 5.00x4.70 m, PB02; 3.00x5.00 m, PB03; 5.900x8.50 m, PB04; 8.10x5.20 m, PB05; 3.35x5.30 m, PB06; 2.00x3.20 m, PB07; 2.00x3.20 m, PB08; 4.25x3.90 m, PB09; 2.65x5.30 m, PB10; 4.60x10.80 m, PB11; 4.60x5.30 m, PB12; 3.15x5.30 m, PB13; 3.15x5.30 m, PB14; 3.15x3.90 m ölçülerindedir (Şekil 130), (Şekil D 21).

Şekil 130. Bodrum kat koridoru

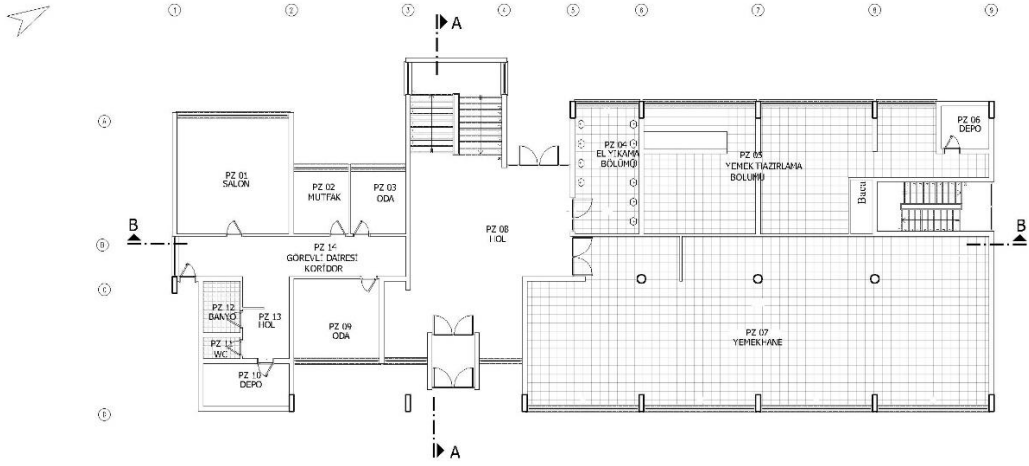
PB14 mekânı ıslak hacim olarak kullanılmaktadır. Zemin kaplaması malzemesi 50x50 cm, duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır.

Zemin Kat Planı

Pansiyon binasının zemin katta üç tane girişi bulunmaktadır. Kuzeybatı yönünden ulaşılan giriş ana giriş olarak kullanılmaktadır. Bu girişten çift kanatlı 190 cm genişliğinde demir kapı ile girilmektedir. Güneydoğu yönünde bulunan girişlerden biri ise aktif olarak kullanılmamaktadır.

Yapıda iki adet betonarme merdiven bulunmaktadır. M1 merdiveni PZ08 giriş holünün yanında bulunmaktadır, M2 merdiveni ise PB08 holünden ulaşılan servis merdivenidir. Her iki merdiven de iki kollu tek sahanlıklı U merdivendir. Bu katta

mutfak, yemekhane, depo, el yıkama bölümü ve görevli dairesi bulunmaktadır (Şekil 132). Görevli dairesi iki oda, bir salon, mutfak, depo, tuvalet ve banyodan oluşmaktadır. Dairenin girişi güneydoğu yönünden bağımsız olarak yapılmaktadır. Daireye pansiyonun içinden ulaşım sağlanamamaktadır.

Şekil 131. Pansiyon Binası Zemin Kat Planı

PZ08 holünden PZ04 ve PZ07 mekânlarına ulaşılır. PZ07 mekânından PZ05 e geçilir. PZ06 da PZ05 e açılır PZ01, PZ02, PZ03, PZ09 mekânları PZ14 koridoruna açılır buradan PZ13 holüne geçilir. Bu mekânlarda zemin kaplama malzemesi 40x40 ölçülerinde seramiktir. Duvarlarda ise sıva üzeri boya kullanılmıştır. PZ10, PZ11 ve PZ12 mekânları PZ13 mekânına açılır. Tuvalet ve banyo olan PZ11 ve PZ12 mekânlarının zemin kaplaması 50x50 cm boyutlarında duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır (Şekil 131).

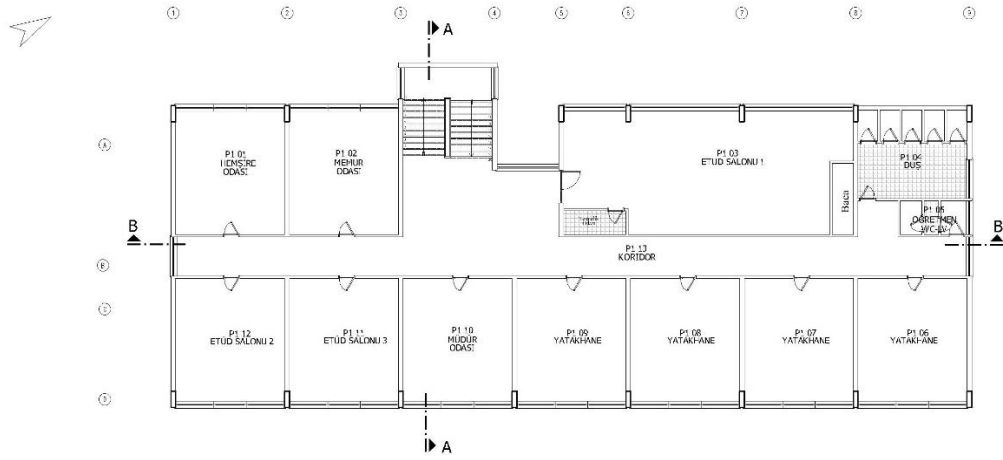
Şekil 132. Pansiyon binası yemekhane ve zemin kat merdiveni, 2018

PZ01, PZ02 ve PZ03 mekânlarında birer tane PZ04 mekânında bir, PZ05 mekânında üç tane kuzeybatı yönüne bakan pencere bulunmaktadır. PZ07 mekânında

dört, PZ09 mekânında bir tane güneydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. PZ14 mekânında güneybatı yönüne bakan, bir tane de servis holünde kuzeydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır. Bu katta bulunan mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak PZ01; 5.40x5.30 m, PZ02; 2.94x2.58 m, PZ03; 2.94x2.58 m, PZ04; 5.96x3.00 m, PZ05; 5.96x13.75 m, PZ06; 2.00x2.25 m, PZ07; 8.00x21.80 m, PZ09; 3.66x4.05 m ölçülerindedir. PZ10; 2.00x4.40 m, PZ11; 1.00x1.75 m, PZ12; 2.40x1.75 m ölçülerindedir. PZ07 mekânında üç tane 40 cm çapında daire kesitli kolon bulunmaktadır. Kolonlar sadece bu katta yer alır (Şekil 132), (Şekil D 21).

Birinci Kat Planı

Birinci katta memur odası, hemşire odası, müdür odası, etüt salonları, yatakhaneler, duş ve tuvaletler bulunmaktadır. Bu kata sadece M1 merdiveni ile ulaşılmaktadır. P113 koridorundan P101, P102, P103, P104, P105, P106, P107, P108, P109, P110, P111 ve P112 mekânlarına ulaşılmaktadır. Duvarlarda ise sıva üzeri boya kullanılmıştır. Mekânlar koridorun iki yanına sıralanmıştır (Şekil 133).

Şekil 133. Pansiyon Binası Birinci Kat Planı

P101, P102, P103 mekânlarında kuzeybatı yönüne bakan, P106, P107, P108, P109, P110, P111 ve P112 mekânlarında güneydoğu yönüne bakan bant pencereler kullanılmıştır. P113 mekânında kuzeydoğu ve güneybatı yönlerine bakan birer pencere bulunmaktadır. Bu pencere 200x200 cm boyutlarındadır. Bu katta bulunan mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak P101; 6.00x5.30 m, P102; 6.00x5.30 m, P103; 6.00x14.00 m, P104; 4.30x5.30 m, P105; 3.20x1.60 m P106, P107, P108, P109, P110, P111 ve P112 mekânları ise 6.00x5.30 m ölçülerindedir. P103 etüt odasının içinde 1.00x3.00 m ölçülerinde ütü odası bulunmaktadır (Şekil 134). P113 koridoruna

açılan mekânlarda tek kanatlı ahşap kapı bulunmaktadır. Bu katta bulunan M1 merdivenkovasında kuzeydoğu ve güneybatı yönlerine bakan 140x200 cm boyutlarında birer pencere bulunmaktadır. Böylece bu alan oldukça aydınlık bir mekân haline gelmiştir.

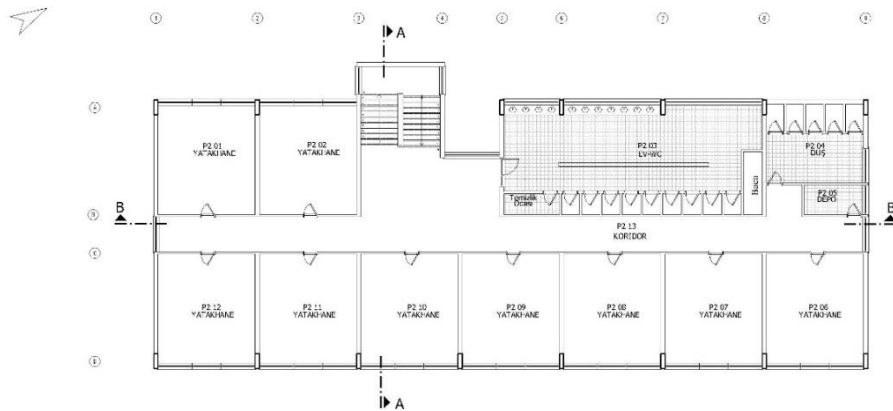

Şekil 134. Etüt Salonu, 2018

Tuvalet ve duş olan P104 ve P105 mekânlarının zemin kaplaması 50x50 cm boyutlarında, duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiktir. Asma tavan kullanılmıştır. Bu mekânlarda birer tane kuzeydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır (Şekil D 20).

İkinci Kat Planı

İkinci katta depo, yatakhaneler, duş ve tuvaletler bulunmaktadır. Bu kata sadece M1 merdiveni ile ulaşılmaktadır. P213 koridorundan P201, P202, P203, P204, P205, P206, P207, P208, P209, P210, P211 ve P212 mekânlarına ulaşılmaktadır. Duvarlarda ise sıva üzeri boya kullanılmıştır. Mekânlar koridorun iki yanına sıralanmıştır (Şekil 135).

Şekil 135. Pansiyon Binası İkinci Kat Planı

P201, P202, P203 mekânlarında kuzeybatı yönüne bakan, P206, P207, P208, P209, P210, P211 ve P212 mekânlarında güneydoğu yönüne bakan bant pencereler kullanılmıştır. P213 mekânında kuzeydoğu ve güneybatı yönlerine bakan birer pencere bulunmaktadır. Bu pencere 200x200 cm boyutlarındadır (Şekil 136). Bu katta bulunan mekânlar sırasıyla yaklaşık olarak P201; 6.00x5.30 m, P202; 6.00x5.30 m, P203; 6.00x14.00 m, P204; 4.30x5.30 m, P205; 3.20x1.60 m P206, P207, P208, P209, P210, P211 ve P212 mekânları ise 6.00x5.30 m ölçülerindedir. P213 koridoruna açılan mekânlarda tek kanatlı ahşap kapı bulunmaktadır. Bu katta bulunan M1 merdivenkovasında kuzeydoğu ve güneybatı yönlerine bakan 140x200 cm boyutlarında birer pencere bulunmaktadır.

Şekil 136. İkinci katta bulunan yatakhaneler ve koridorlar, 2018

Tuvalet ve duş olan P203, P204 ve P205 mekânlarının zemin kaplaması 50x50 cm boyutlarında duvar kaplama malzemesi ise 26x34 cm boyutlarında seramiklidir. Asma tavan kullanılmıştır. Bu mekânlarda birer tane kuzeydoğu yönüne bakan pencere bulunmaktadır (Şekil D 22).

5.3.5.2. Cephe Özellikleri

Pansiyon binasında diğer binaların aksine cephelerde yatay etkiler hissedilmektedir. Yapıya bütün cephelerden giriş verilmektedir fakat mevcut durumda kuzeydoğu cephesinde bulunan giriş aktif olarak kullanılmamaktadır. Güneybatıda bulunan giriş ise sadece görevli dairesine erişim sağlamaktadır. Yapı beşik çatılı, kaplama malzemesi Marsilya tipi kiremittir.

Kuzeybatı cephesinde yapının ana girişi bulunmaktadır. Girişte bulunan M1 merdivenin bulunduğu A3A4 duvarı öne çıkarılmış ve tamamen sağır olarak yapılmıştır. Cephede bant pencereler kullanılmıştır. Bu yatay etkiyi vurgulamak için pencerelerin üstü şerit hat şeklinde boyanmıştır. Pencere doğramaları plastik esaslı malzemedir. Zemin katta A1A2, A5A7 ve birinci katta A4A5 duvarlarında bulunan pencerelerde korkuluk bulunmaktadır. Giriş kapısının olduğu kısımda A4A5 duvarında zemin ve birinci katlarda pencere bulunmaktadır (Şekil 137).

Şekil 137. Pansiyon Binası Kuzeybatı Cephesi, 2018

Güneydoğu cephesinde bodrum katta bulunan ütü dikiş, çamaşırhane ve depo kısımlarının pencereleri görünmektedir. Bu cephede de yatay etkiler bant pencerelerle sağlanmıştır. Bodrum katta bulunan A2, A3, A4, A5, A6, A7, A8 ve A9 kolonları ön plana çıkarılmıştır. Bu yönde demir kapılı bir giriş bulunmakta, mevcut durumda aktif olarak kullanılmamaktadır. Zemin kat C4C9 duvarında dört tane 590x180 cm boyutlarında pencere bulunmakta olup beş pencere de C1C5 duvarında yer almaktadır. Bodrum kat ve zemin katta bulunan bütün pencerelerde korkuluk bulunmaktadır. Birinci katta ise C1C3 ve C5C6 duvarında bulunan pencerelerde korkuluk bulunmaktadır (Şekil 138).

Şekil 138. Pansiyon Binası Güneydoğu Cephesi, 2018

Güneybatı cephesinde yatay etki pencerelerin üzerindeki şerit şeklinde boyanmış hatla sağlanmıştır. Bu cephede pansiyon binasından bağımsız çalışan bina görevlisinin daire girişi bulunmaktadır. Zemin katta üç tane, birinci ve ikinci katta birer tane olmak üzere toplamda beş tane pencere bulunmaktadır. Pencereler plastik esaslı malzemeden oluşmaktadır. Zemin katta bulunan pencerelerde korkuluk bulunmaktadır.

Kuzeydoğu cephesinde de yatay etki pencerelerin üzerindeki şerit şeklinde boyanmış hatla sağlanmıştır. Bu cephede dört kat görünmektedir. A9B9 aksında bulunan duvarda servis girişi bulunmaktadır. Servis kapısı demir kapıdır. Zemin kat, birinci ve ikinci katlarda ikişer tane olmak üzere toplamda altı tane pencere bulunmaktadır. Bodrum katın B9C9 duvarında bulunan pencere metal levha ile kapatılmıştır (Şekil 139), (Şekil D 23).

Şekil 139. Pansiyon Binası Kuzeydoğu ve Güneybatı Cepheleri, 2018

5.3.5.3. Malzeme ve Yapım Sistemi

Betonarme olarak inşa edilen yapının cephelerine sıva üstü boya yapılmıştır. Duvar kalınlıkları 23 cm dir. Yapının genelinde düz tavan döşemesi uygulanmasına rağmen bütün katlarda A3A4 C3C4 döşemesi kaset döşeme olarak yapılmıştır (Şekil 140).

İç mekân kapı doğramaları ahşap, dış mekânda bulunan kapılarda ise demir ve cam malzeme kullanılmıştır. Yapıda çeşitli boyutlarda pencereler kullanılmıştır.

Pencere doğramaları plastik esaslı malzemedir. Pencerelede mermer denizlik kullanılmıştır (şekil 140). Zemin katta bulunan pencerelerde ise demir korkuluk bulunmaktadır.

şekil 140. Pansiyon binasında bulunan kaset dđřemeler ve yapı elemanları, 2018

6. RESTİTÜSYON

Gaziantep Lisesinin alanında bulunan yapılar farklı dönemlerde yapılmıştır. Taş bina hariç alanda bulunan diğer yapılar yapıldığı günden beri özgün işlevini ve yapısını korumakta olup eğitim yapısı olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle en eski yapı olan 1 numaralı yapı yani Taş bina için restitüsyon çalışmaları yapılmıştır.

Yapı tescilli olmadığı için çok fazla yazılı kaynağa ulaşamamıştır. Yapıya ait eski fotoğraflar ise eski mezunlar, kitaplar, kişisel arşivler ve çeşitli internet sitelerinden elde edilmiştir. Yapı ortaokul olarak yapılmış olup 1933 yılında liseye çevrilmiştir. 1890 yılına ait II. Abdulhamit albümlerinde bulunan fotoğraflara bakıldığında yapının bir bölümü görülmektedir. Başlangıçta yapının sadece kuzey kısmının tek katlı olarak yapıldığı anlaşılmaktadır (Şekil 141).

Şekil 141. Abdulhamit Albümlerinden Gaziantep Lisesi (Yakar, 2015)

Okulun bağışçılarından Mollazade Yahya Efendi'nin oğlu Orhan Yalkın'ın arşivinde bulunan 1934-1936 yılları arasına ait inşaat fişlerinden yapıya bu yıl aralıklarında ek yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu ekin ikinci kat olmak suretiyle yapıldığı ise Akten Köylüoğlu'nun arşivinde bulunan fotoğraflardan anlaşılmaktadır. Bu fotoğrafta yapının güneyinde yapıya bitişik olarak iki katlı bir yapı olduğu görülmektedir(Şekil 142). Bu yapının II. Abdulhamit albümlerinde de bulunan Kilikya Koleji olduğu düşünülmektedir. İlerleyen yıllarda kolej yıkılarak okul yapısı tamamlanmıştır (Şekil D 24), (Şekil D 25), (Şekil D 26).

Şekil 142. Gaziantep Lisesi (Akten Köylüoğlu Arşivinden)

Uzun bir dönem ortaokul olarak kullanımının ardından yapı, 1933 yılında M. Kemal Atatürk'ün Gaziantep'e gelişinin ardından liseye dönüştürülmüştür. Eğitim yapısı olarak özgün işlevini sürdüren yapının oluşum sürecinden sonra çeşitli dönemlerde mevcut ihtiyaçların karşılanabilmesi için bazı müdahalelerin yapıldığı gözlemlenmektedir.

Yapıya ait eski fotoğraflar incelendiğinde, yapının o dönem için kentteki yapılaşmanın bitiş noktasına yerleştirildiği görülmektedir. Bahçe kotunun, eklenen zemin döşemeleriyle yükseltildiği yapıdaki izler ve gözlemlerden anlaşılmaktadır. Okul bahçesinin döşemesinin toprak olduğu eski fotoğraflardan anlaşılmaktadır. Bugün ise alt bahçe zemininin asfalt olduğu görülmektedir. Bu zemin kaplamaları bahçe kotunu yükseltmiştir. Yapının güney pencereleri bu dolgular sebebiyle bahçe kotundan daha da aşağıda kalmıştır.

Plan şemasındaki değişiklikler hem zemin katta hem de birinci katta görülmektedir. Eklenen bölme duvarlarla yeni hacimler oluşturulmuştur. Tuvalet mekânlarının özgün olmadığı, yapının dışında, okul bahçesinde ya da herhangi başka bir yapıda olduğu düşünülmektedir. Kullanılan bölme duvarların kalınlığına dayanarak sonraki dönemlerde TZ11 mekânı için merdivenin altının kapatıldığı, TZ12 ve TZ13 mekânları için yapının güneyinden ve batısından çıkışlar verilerek tuvalet

oluşturulduğu söylenebilir. Aynı zamanda TZ11 mekânına denk gelen pencerenin cephelerde bulunan diğer pencere tipleriyle aynı olması da bu fikri desteklemektedir.

Mevcut durumda zemin katta bulunan korkulukların özgün olmadığı fotoğraflarla desteklenmektedir. Katlarda bulunan betonarme döşemenin 1936 yılına ait inşaat raporlarında geçen betonarme kalıpların kullanılarak yapıldığı dolayısıyla orijinal olduğu düşünülmektedir. Cephelerde ve iç mekânlarda bulunan zemin kat ve birinci kat seviyesinde, özgün ahşap pencere doğramalarının tamamı plastik doğramalarla değiştirilmiştir. İç mekânda bulunan metal ve ahşap kapılar ve yapının giriş kapısının özgün olmadığı fotoğraflardan anlaşılmaktadır.

İç mekânda bulunan metal rüzgarlık eklentisinin sonradan yapıldığı anlaşıldığı için restitüsyon önerisinde kaldırılmıştır. Girişin hem kuzeyinde hem de güneyinde bulunan merdivenlerin kaplamaları da daha sonraki dönemlerde yapılan onarımlarda eklenmiştir. Zemin katta bulunan TZ02 mekânındaki ahşap zemin kaplaması ve diğer mekânlarda bulunan seramik kaplamaların sonradan yapıldığı düşünülmektedir. T102, T103 ve T108 mekânlarında bulunan ahşap zemin kaplamasının diğer zemin kaplamalarından önce yapıldığı anlaşılmaktadır. Duvarlarda ise kesme taş üzeri çimento esaslı beyaz bir malzeme uygulanıp taş görünümü verilmiştir. Zemin katta bulunan TZ01 mekânı ve birinci katta bulunan T109 mekânının koridora bakan pencere açıklıkları kesme taş kullanılarak kapatılmıştır. Çatı ise kırma çatılı olarak yapılmıştır.

Mevcut durumda birinci kat Eğitim Tarihi müzesi olarak kullanılmaktadır. Bu kata her iki merdivenden de ulaşılmaktadır. Müzeye dönüştürülmesinin ardından merdivenlerin üzerine birer adet demir kapı konulmuştur. Yine bu katta bulunan, batı cepheye bakan ve iç mekânda bulunan pencereler sergileme elamanları ile kapatılmış, restitüsyon önerisinde bu eklentiler kaldırılmıştır (Şekil D 35), (Şekil D 36), (Şekil D 37).

7. RESTORASYON

Gaziantep Lisesi yapıldığı dönemden bu yana aktif bir şekilde eğitim yapısı olarak kullanılmaktadır. Kent belleğinde önemli bir yeri olan yapı Gaziantep'in ilk lisesidir. Bu sebeplerden dolayı yapının mevcutta var olan işlevi eğitim tarihi müzesi olarak devam edip zemin katta bulunan spor lisesinin buradan kaldırılması ve yapının müze olarak kullanılması önerilmiştir. Bu bağlamda hem il eğitim tarihi müzesi olarak hem de Gaziantep lisesinin arşivinin sergilendiği bir müze olarak düşünülmüştür.

7.1. Eklerden Arındırma

Güney cephede zemine yapılan ekler nedeniyle zamanla bahçe kotunun yükselmesiyle zemin katta bulunan pencereler bahçe kotunun altında kalmıştır. Batı cephede ise tretuvar kotu kaybolmuştur. Cephelerin açığa çıkarılması için yapının güneyinde kazı yapılması önerilmektedir. Böylece doğal zemin ortaya çıkarılacaktır. Yıllar içerisinde yapılan müdahalelerle getirilen ekler orijinal plan şemasını bozmakta ve cephe bütünlüğünü değiştirmektedir. Niteliksiz bir ek olarak merdivenlerin altı kapatılarak ve yapıdan dışarı taşarak yapılan tuvalet mekânlarının kaldırılması düşünülmüştür.

Rölöve çizimlerinde, zemin katta TZ01, TZ02, TZ08 ve TZ09 olarak numaralandırılan mekânları ve birinci katta T101, T102, T103 ve T109 olarak numaralandırılan mekânları ayıran sonradan eklenmiş bölme duvarların kaldırılması önerilmiştir.

Zemin katta bulunan TZ01 mekânı ve birinci katta bulunan T109 mekânının koridora bakan pencere açıklıkları kapatılmıştır. Kapatılan pencerelerde yer alan eklerin kaldırılması gerekmektedir. Zemin ve birinci kat koridorları ve dersliklerin duvarlarında bulunan çimento esaslı malzemenin kaldırılarak doğal kesme taş görünümünü alması gerekmektedir.

Koridorun batısında bulunan orijinal olmadığı tespit edilen merdivenin kaldırılması önerilmiştir. Yapıdaki kullanıcı yoğunluğu dikkate alındığında doğuda bulunan merdivenin ihtiyacı karşılayacağı anlaşılmaktadır.

Yapıda yer alan bütün kapıların ve pencerelerin plastik doğramalarının tamamen kaldırılması gerekmektedir. Bazı pencerelere güvenlik nedeniyle farklı boyut ve tipte demir parmaklıklar takılmıştır. Bu niteliksiz parmaklıkların yapı ile uyumsuz olduğu görüldüğü için kaldırılması önerilmektedir.

Cephelerde güvenlik kamerası, ses sistemi ve aydınlatma elemanlarına elektrik sağlamak amacıyla ve atıl durumda olan çok sayıda kablo bulunmaktadır. Cephe gereksiz kablolardan arındırılarak, bu elemanlar cephe üzerinde en az bağlantı elemanı ve kablo kullanılarak yerleştirilmelidir. Yapının cephesinde görülen çimento esaslı niteliksiz sıvaların da altında bulunan taş malzemeye zarar vermeden, raspa işlemi uygulanarak kaldırılması gerekmektedir. Hasar analizinde belirtilen cephelerde görülen bozulmaların giderilmesi için temizleme işlemi yapılmalıdır.

Özellikle doğu ve batı cephelerde hasarlı oluklar nedeniyle nemlenme ve yosunlanma problemi görülmektedir uygun temizleme yöntemi seçilerek bu problem giderilmelidir. Cephede oluşması muhtemel organik bileşenler için ise kimyasal temizlik uygulanmalıdır. Zemine yakın kısımlarda, kirlenmeler görülmektedir. Mekânîk temizleme yöntemi ile bu kirlenmeler temizlenmelidir.

7.2. Sağlamaştırma

Yağmur sularının yarattığı bozulmalara karşı öncelikle çatıdaki yapısal bozulmaların sağlamaştırılması gerekmektedir. Daha sonra ise yapıda bulunan bütün oluklar değiştirilmelidir. Yapı çevresinde mevcut tretuvar ile aynı ölçüde ve benzer görünümde tretuvar yapılarak, yapının toprakla temasın kesilmesi gerekmektedir. Yapı dışına doğru eğim verilerek suyun yapıdan uzaklaştırılması hedeflenmektedir.

Farklı dönemlerde yapıya yapılan ekler sebebiyle yapının batı cephesinde C6 aksında iç mekânda ise B6 aksında iki kat boyunca ve döşemelerde de devam eden bir çatlak bulunmaktadır. Bu çatlağın zemin oturması sebebiyle ya da dilatasyon olarak çalışmasıyla oluştuğu düşünülmektedir. Çatlağın sebebinin dayanım düzensizliği olup olmadığını anlamak için çeşitli hesaplamalar yapılmıştır (Şekil D 30), (Şekil D 31), (Şekil D 32), (Şekil D 33), (Şekil D 34).

Deprem yönetmeliğine göre yapı için risk analizi yapıldığında;

Zemin Kat

1) $\Sigma Ld / A \geq 0.20 \text{ I m} / \text{ m}^2$

2) $\Sigma Ad / A \geq 0.10$

Brüt Kat Alanı (A) = 686.79 m²

1-) $\Sigma Ld / A \geq 0.20 \text{ I m} / \text{ m}^2$

X doğrultusu;

$\Sigma Lx = 95.42 \text{ m}$ $\Sigma Lx / A \text{ -- } 95.42/686.79 = 0.138 \leq 0.20 \text{ I m} / \text{ m}^2$

Y doğrultusu;

$\Sigma LY = 64 \text{ m}$ $\Sigma LY / A \text{ -- } 64/686.79 = 0.093 \leq 0.20 \text{ I m} / \text{ m}^2$

2-) $\Sigma Ad / A \geq 0.10$

X doğrultusu;

$\Sigma Ax = 46.72$ $\Sigma AX / A \text{ --- } 46.72 / 686.79 = 0.068 < 0.10$

Y doğrultusu;

$\Sigma AY = 28.70$ $\Sigma AY / A \text{ --- } 28.70/ 686.79 = 0.041 < 0.10$

1.Kat

1) $\Sigma Ld / A \geq 0.20 \text{ I m} / \text{ m}^2$

2) $\Sigma Ad / A \geq 0.10$

Brüt Kat Alanı (A) = 686.79 m²

1-) $\Sigma Ld / A \geq 0.20 \text{ I m} / \text{ m}^2$

X doğrultusu;

$\Sigma Lx = 98.92 \text{ m}$ $\Sigma Lx / A \text{ -- } 98.92/686.79 = 0.144 \leq 0.20 \text{ I m} / \text{ m}^2$

Y doğrultusu;

$$\Sigma LY = 64.73 \text{ m} \quad \Sigma LY / A = 64.73/686.79 = 0.094 \leq 0.20 \text{ I m} / \text{ m}^2$$

2-) $\Sigma Ad / A \geq 0.10$

X doğrultusu;

$$\Sigma Ax = 47.42 \quad \Sigma AX / A = 47.42 / 686.79 = 0.069 < 0.10$$

Y doğrultusu;

$$\Sigma AY = 28.81 \quad \Sigma AY / A = 28.81 / 686.79 = 0.042 < 0.10$$

$$\text{Etkin kesme alanı}(\Sigma A_c) = \Sigma 0.4 A_{BA} + \Sigma 2 A_C + \Sigma A_Y$$

Zemin Kat Etkin Kesme Alanı;

$$x \text{ doğrultusu} = 46.72 \text{ m}^2$$

$$y \text{ doğrultusu} = 28.70 \text{ m}^2$$

Birinci Kat Etkin Kesme Alanı;

$$x \text{ doğrultusu} = 47.42 \text{ m}^2$$

$$y \text{ doğrultusu} = 28.81 \text{ m}^2$$

Dayanım Düzensizliği ; zemin kat etkin kesme alanı/birinci kat etkin kesme alanı oranı

$$x \text{ doğrultusu} = 46.72/47.42 = \mathbf{0.98} \quad \mathbf{0.98 > 0.8} \text{ dayanım düzensizliği yok}$$

$$y \text{ doğrultusu} = 28.70/28.81 = \mathbf{0.99} \quad \mathbf{0.99 > 0.8} \text{ dayanım düzensizliği yok}$$

Yapılan hesaplamalar sonucu dayanım düzensizliği olmadığı ve yapı stabilitesinin sağlandığı görülmüştür. Mevcut çatlak ölçüldüğünde 3 mm olduğu görülmektedir. Bu çatlak yapılan sınıflandırma çalışmalarında küçük çatlak olarak tanımlanmaktadır. Onarımı için uygun bir harç kullanılabilir (Yaldız, Yavuz, & Yılmaz, 2011).

7.3. Bütünleme

Yapıda taş kayıpları bütün pencerelerde ve güney cephede yer yer görülmektedir. Taş elemanlarda parça kopması görülen yerlerde eksik parçanın tamamlanabilmesi için yüzey hazırlanmalıdır. 3A4A duvarında nemden kaynaklı aşınmalar görülmektedir. Bu aşınmalar neticesinde derz aralıklarında bulunan harçlar yok olmuştur. Tekniğine uygun olarak, özgün malzeme ile derzleme yapılacaktır.

7.4. Yenileme/ Yeniden Yapma

Kaldırılan plastik pencere doğramaları ve metal, ahşap kapı doğramalarının yerine; uygun ölçülerde üretilen özgün tipte doğramalar yeniden üretilerek kullanılacaktır. Yapıda sonradan kapatılan zemin katta bulunan TZ01 mekânı ve birinci katta bulunan T109 mekânının koridora bakan pencere boşluklarının, yeniden açılması ve uygun ahşap doğrama tipinin yapılması önerilmektedir. Yapıda sonradan açılan; TZ10 numaralı mekânının batısında yer alan kapının yeniden kapatılması önerilmektedir. Döşemede görülen seramik ve laminant parke döşeme katmanlarının kaldırılarak özgün ahşap ve taş malzeme ile bütüncül bir yaklaşım kullanılarak yeni bir döşeme kaplaması yapılmalıdır.

Birinci katın batı cephesinde müze birimleri için sergi elemanlarıyla kapatılan pencereler iç mekâna doğal ışık gelmesini engellemektedir. Bu sebeple kontrollü ışık alabilmek için yarı geçirgen elemanlar kullanılmalıdır. Tekirdağ Rakoczi müzesinde kullanılan elemanlara benzer sergileme elemanları kullanılabilir (Şekil 143). Ya da İstanbul Tarlabası'nda bulunan Mickiewicz Müzesindeki gibi sergi elemanları ışığın kontrollü olarak içeri girmesini sağlamalıdır (Şekil 144), (Şekil D 38), (Şekil D 39), (Şekil D 40).

Şekil 143. Rakoczi Müzesi (Z.Kaya Dinçer Arşivinden)

Şekil 144. Mickiewicz Müzesi (Z.Kaya Dinçer Arşivinden)

8. SONUÇ

Cumhuriyetin ilanından sonra inşa edilen ve bugüne ulaşan yapılar yapıldıkları dönem hakkında bilgi vermektedir. Bu yapılar yakın dönem içerisinde inşa edildikleri için korunacak yapı statüsünde bulunmamaktadırlar. Yapıların çoğuna zaman içerisinde çeşitli ekler yapılarak orijinal durumları bozulmuştur. Ancak bu yapılar her ne kadar koruma statüsüne alınmış olmasa da Gaziantep kent belleği içerisinde önemli yer tutmaktadır.

Gaziantep'te Cumhuriyet Döneminde yapılan yapıların belgelenmesi ve korunması bağlamında benzerlikleri ve farklılıkları incelenerek bir tipoloji çalışması ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu çalışmalar için öncelikle yapıların plan ve cepheleri çizilmiştir. Eski fotoğraf ve belgelerle desteklenerek mevcut durumları çıkarılmıştır. Bu değerlendirme sonuçlarına göre; incelenen eğitim yapılarının hepsi yığma yapıım sistemiyle yapılmış, tavan döşemesinde betonarme sistemler kullanılmıştır. Malzeme olarak bu yöreye özgü kesme taş kullanılmıştır. Kıрма çatılı olarak yapılan yapılar genelde zemin + bir kattan oluşmaktadır. Dersliklerin ise güney ve doğu cepheye konumlandıkları görülmektedir. Yine dersliklerde bulunan pencere sayısı koridorda bulunan pencere sayısından daha fazladır. Merdivenlerin girişe çok yakın konumlandığı ve ıslak hacimlerle ilişkili olarak yerleştiği görülmektedir. Ermenilerin terk ettiği yapıların yeniden işlevlendirildiği yeni yapı yapımının mahalli liderlerin arasında ki anlaşmazlıkların da etkisiyle 1940'lara kadar geciktiği görülmektedir.

Gaziantep Lisesi ise bu yapılar içerisinde kent belleğinde en önemli yapıdır. Yapının özellikle kentteki ilk lise olması bir çok kentlinin, sanatçının, siyasetçinin, akademisyenin ve kanaat önderinin bu liseden mezun olması da kent tarihi açısından oldukça önemlidir. Bu sebeplerden dolayı; 1890'larda izine rastlanan Gaziantep Lisesi çeşitli dönemlerde yapılan eklerle tamamlanmış, bugüne ulaşmıştır. Yapının, gerekli çizimlerinin yapılarak belgelenmesi, korumaya yönelik önerilerin sunulması, gelecek kuşaklara aktarılması açısından oldukça önemlidir. Çalışma kapsamında öncelikle Gaziantep Lisesinin mevcut durumu çeşitli ölçüm çalışmaları ve fotoğraflanarak belgelenmiştir. Okulun arşivleri taranıp, eski mezunları ve öğretmenleriyle görüşmeler yapılmıştır. Kişisel arşivler ve kitaplardan elde edilen belgeler ve fotoğraflardan faydalanılmıştır. Restitüsyon projesinin çizimi bu bilgiler ışığında yapılmıştır.

Restitüsyon projesi çizildikten sonra ise yapılan hasar, malzeme ve dönem analizleri kullanılarak Gaziantep Lisesi için Restorasyon önerisinde bulunulmuştur. Yapının il eğitim tarihi müzesi olarak kullanılması ve bu kapsamda müdahaleler önerilmiştir. Öncelikle yeni işleve uygun olarak düzenlemeler önerilmiş ve yapıda tespit edilen hasarların giderilmesi öngörülmüştür.

Bu yapılar aynı zamanda mekânsal ve kültürel sürekliliğin sağlanmasına dönük önemli kimlik ögesi dolayısıyla somut unsurlardır. Dönem mimarisinin niteliklerini yansıtan bu yapıların sahip oldukları özgün değerleri ile korunması giderek daha da önem kazanmaktadır. Bu nedenle yapıların hızlı bir biçimde kayıt altına alınması ve aslına uygun olarak koruma-onarımlarının yapılması gerekmektedir. Bu sayede Gaziantep kent kültürü ve toplumsal belleği için önem taşıyan bu yapıların korunarak gelecek nesillere aktarılması sağlanabilecektir.

9. KAYNAKÇA

- A.Gesar. (2016). *Antep'in Varoluş Mücadelesi*. Belge Yayınları.
- Ahunbay, Z. (1988). Mimar Sinan'ın Eğitim Yapıları Medreseler, Darülkurrallar, Mektepler. *Mimarbaşı Koca Sinan: Yaşadığı Çağ ve Eserleri* (s. 239). içinde İstanbul: Vakıflar Genel Müdürlüğü.
- Aksoy, Ö. (1968). *Osmanlı Devri İstanbul Sıbyan Mektepleri Üzerine Bir İnceleme*. İstanbul: İsmail Akgün Matbaası.
- Akyol İlkokulu. (1962). *Gaziantep'i Tanıtıyoruz*.
- Akyüz, Y. (2006). *Türk Eğitim Tarihi: M.Ö.1000-M.S.2006*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Alkan, M. Ö. (2004). İmparatorluktan Cumhuriyete modernleşme Sürecinde ve Ulusçuluk Sürecinde Eğitim. K. H. Karpat içinde, *Osmanlı Geçmişi ve Bugünün Türkiye'si* (s. 272). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Anonim. (1943, Birinciteşrin 29). Maarif İşleri. *Yeni Gaziantep*, s. 1-2.
- Anonim. (1943, Ağustos 31). Şhreküstü ilk okulu dün heyecanlı törenle açıldı. *Yeni Gaziantep*, s. 1.
- Anonim. (1945, Nisan 20). 18 köy okulunun temeli atıldı. *Yeni Gaziantep*, s. 1.
- Anonim. (1945, Ekim 29). Maarif İşlerimiz. *Yeni Gaziantep*, s. 2.
- Anonim. (1945, Nisan 24). Şhrimiz E.S. Enstitüsü. *Yeni Gaziantep*, s. 1.
- Anonim. (1946, Ekim 29). Şhrimizde Milli Eğitim Hareketi. *YeniGaziantep*, s. 2.
- Anonim. (1946, Kasım 1). Yeni yapılan sanat enstitüsü binaları. *Yeni Gaziantep*, s. 1.
- Anonim. (1962). Ahmet Çelebi İlkokulu. *Gaziantep'i Tanıtıyoruz*, 1(10), s. 15.
- Aslanoğlu, İ. (2010). *Erken Cumhuriyet Dönemi Mimarlığı (1923-1938)* (3. b.). İstanbul: Bilge Kültür Sanat.
- Ataç, A. C. (1945, Nisan 13). Millet Mektepleri. *Yeni Gaziantep*(422), s. 1-2.
- Ayaşbeyoğlu, N. (1948). *Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitimi - kuruluşlar ve Tarihçeler*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- Barlas, H. U. (1970). Merkezi Türkiye Kolejleri Gelişme Tarihçesi. *Gaziantep Kültür Dergisi*, 13(9-10).
- Batur, A. (1998). *1925-1950 Döneminde Türkiye Mimarlığı*. İstanbul.
- Bozkurt, M. F. (2016). *Halit Ziya Biçer Arşivinden Seyriantep*. Gaziantep.
- Bozkurt, M. (Tarih bilinmiyor). *Gaziantep Lisesi'nde İz Bırakanlar*. Gaziantep: Uğur Matbaası.
- Ceyhan, E. (1999). *Gaziantep Tarihi (Gaziantep'in Siyasi Toplumsal ve Eğitim Tarihi)*. Gaziantep: Gaziantep Ticaret Odası.
- Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi. (1922). *Gaziantep'teki okullarla ilgili rapor*.

- Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi. (1924). *Gaziantep'teki eski postane binasının okul olarak kullanılmak üzere Maarif Vekaleti'ne devri.*
- Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi. (1925). *Gaziantep'te emlak-ı milliye'ye ait iki otel binasının Gaziantep Mektebi'ne tahsisi.*
- Çelebi, E. (tarih yok). *Seyehatname.*
- Çiftçi, A. E. (2009). *İlk Çağdan Günümüze Gaziantep Tarihi.* Gaziantep.
- Çınar, H. (2000). *18. Yüzyılın İlk Yarısında Ayıntab Şehrinin Sosyal ve Ekonomik Durumu.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Eroğlu, C., Babuçoğlu, M., & Köçer, M. (2012). *Osmanlı Vilayet Salnamelerinde Halep.* Ankara: Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi.
- Gaziantep Kültür Envanteri.* (2005). Gaziantep.
- Göğüş, M. (1962). Enstitünün Tarihçesi. *Gaziantep'i Tanıtıyoruz*, 2(4).
- Güllü, R. E. (2009). *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Gaziantep Ermenileri.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü .
- Güner, H. E., & Tuncer, F. (2018). Paul Bonatz İmzalı Tipolojik Bir Deneme: Kayseri Erkek Sanat Okulu. *Mimarlık*(402).
- Gürüz, K. (2008). *XXI. Yüzyılın Başında Türk Milli Eğitim Sistemi.* İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınlar.
- Güzelbey, C. C. (1970). Gaziantep Şer'i Mahkeme Sicillerinden Örnekler. *Gaziantep Kültür Dergisi*, 13(273).
- Haydaroğlu, İ. (2002). Osmanlı İmparatorluğu'nda yabancı okullar. *Türkler Ansiklopedisi* (s. 181-183). içinde Ankara: Türkiye Yayınları.
- Işık, G. (2010). *Kayseri'de Erken Cumhuriyet Dönemi Eğitim Yapıları.* Kayseri: Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Kopar, M. (2011). CHP Teftiş Raporlarına Göre II. Dünya Savaşı Yıllarında Gaziantep . *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* .
- Köylüoğlu, A. (2009). *Kadim Şehir Gaziantep.* Gaziantep.
- Kuban, D. (2001). *Türkiye'de Kentsel Koruma Kent Tarihleri ve Koruma Yöntemleri.* İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Kul, F. N. (2011). Erken Cumhuriyet Dönemi İlkokul Binaları. *Mimarlık*(360).
- Kuran, A. (1969). *Anadolu Medreseleri 1. Cilt.* Ankara: ODTÜ Mimarlık Fakültesi .
- Küçük, M. (2001). *İstanbul Tarihi Yarımada ve Çevresinde İlköğretim Okulları Mimarisi(1923-1938).* İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Küçükaliç, A. S. (2013). *Mersin Mezitli İlkokulu Restorasyon Önerisi.* Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Maarif Vekaleti İlk Tedrisat Dairesi. (1933). *İlk Mektep Planları Albümleri.* Ankara: Maarif Vekaleti.
- MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü. (2017). *Tarihi Yüz Lise.* Ankara.
- Özbaş, Ö. (1945, Ocak 9). Cumhuriyet Okulu. *Yeni Gaziantep*(396), s. 1.

- Sarafian, K. A. (1957). *A Briefer History of Aintab*. United States of America: Union of the Armenians of Aintab, Inc.
- Şıvgın, H. (1997). *19. Yüzyılda Gaziantep*. Ankara: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Yayınevi.
- Uğur, H. (2004). *Geleneksel Şehirsel Mekanlar, Değerlendirme ve Korunmaları Bağlamında Sistemik Yaklaşım- Gaziantep Örneği*. İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.
- Uğur, H. (2010). Gaziantep'in ilk Çarşısı: Uzun Çarşı. *Gaziantep Tarih Kültür Dergisi*(24), 25.
- URL 1. (2018, Eylül 10). <http://informadik.blogspot.com/2014/06/> adresinden alındı
- Usta, A. (1994). *Anadolu Türk Mimarlığında Form Analizi*. Trabzon: Ktü Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Ünler, A. N. (1944, Eylül 8). İlköğretim Davasının Tahakkukuna Doğru. *Yeni Gaziantep*, s. 1.
- Yakar, H. İ. (2014). *Gaziantep Kitabeleri*. Ankara: Sonsöz Gazetesi Matbaacılık.
- Yakar, H. İ. (2015). *II. Abdulhamit Albümlerinde Ayıntap, Rumkale ve Halfeti*. Gaziantep: Şehitkamil Belediyesi.
- Yaldız, E. (2003). *Konya'da ki Medrese Yapılarının Yeniden Kullanım Koşullarına Göre Değerlendirilmesi*. Konya: Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Yaldız, E., Yavuz, G., & Ülkü S., Y. (2011). Tarihi Taş Yığma Konutların Güçlendirilmesinde Kullanılan Yöntemler: Ürgüp İbrahim Paşa Köyünden Bir Konut Örneği. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 1033-1052.
- Yavuzlar İlkokulu. (1962). *Gaziantep'i Tanıtıyoruz*.
- Yener, Ş. S. (1945, Mart 1). Cumhuriyet Okulu ve Tarihçesi. *Yeni GAziantep*(410), s. 1-2.
- Yenice, T. K. (2005). *Gaziantep Zincirli Bedesten'in Restorasyonu*. Konya: Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Yetkin, H. (1968). *Gaziantep Tarihi ve Davaları*. Gaziantep: Yeni Matbaa.
- Yıldırım, Y. (2010). *Halep Vilâyet Salnâmelerine Göre (1867-1908) Ayıntâb*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yinanç, M. H. (1944). *Türkiye Tarihi, Selçuklular Devri I, Anadolu'nun Fethi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Yüce, B. (2010). *Osmanlı Son Dönemi ile Erken Cumhuriyet Dönemi Arasında Gaziantep'te Mimari Dokunun Değişimi(1839-1950)*. İstanbul: İ.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü.

10.EKLER

Ek A; Cumhuriyet Döneminde yapılan fakat bugün mevcut olmayan eğitim yapıları;

Yapım Yılı	Yapı	
1952	Mehlika alevli İlkokulu	
1957	Şahinbey İlkokulu	
1962	İmam Hatip Okulu	
1963	Adsız İlkokulu	
1963	Özdemirbey İlkokulu	
1964	Aliye Ömer Battal İlkokulu	
1964	Şehit Mahmut Söylemez İlkokulu	
1965	Cemil Karşılığil İlkokulu	

Şekil A 1 Cumhuriyet Döneminde yapılan fakat günümüzde mevcut olmayan eğitim yapıları, (Fotoğraflar Gaziantep'i Tanıtıyoruz dergisinin çeşitli sayılarından derlenmiştir).

باسمہ وکالت
 رقم مخصوص مذکورہ
 عدد

۱۱۴۱

قرارداد

قرینہ مایہ عدوت و ایوان عالی در ذک جلالہ بلانہ قیوم لہذا بیانست مکتب اولدر نہ اشکال ایست
 اور نہ معارف ادارہ در ورتہ قاری عتبات دولتیہ طبع دولتیہ اوزرینہ صیاب جیست بلیان
 معادسہ لولہ استصمام الیادہ تحریرات جوہرہ در حد زائدہ قسماً در چار قران اشہ جسبہ
 ایجارہ ریلو ایستہ و نورال قیومہ بدولتہ و مکتب اتحادیہ محبس ادارہ دولتیہ قرینہ
 اولدو تگور بیانست لغیرہ محتاج افانست لغیرہ عوکرہ مکتب اتحادیہ البریستہ اولدجنہ بیانستہ
 سالیہ صیبتانست ترک و تخصیضہ بر محدود ایوانین جدرستہ و تعمیری مہم بر موقوفہ
 ایوانین کہ موقوفہ در است و تقاضا اتحادیہ البریستہ بر ایوانین ایمنہ ادارہ لرینہ ازس ایوانین
 جسبہ ایمنہ اشعارہ جوہراً لیستہ و تقاضا میر سیمایستہ ایوانین قلمسہ ایمنہ بازار ایلم مذکور و غیرہ
 ایوانین اشکالستہ تگور بیانست جسبہ ادارہ در تقدر اولد جنہ بدل ادارہ حقوقہ در نسوہ
 اولتہ شطیہ معارف ادارہ درری مایہ وکالت جسبہ استک اشعار و کتب اوزرینہ جسبہ
 وکیہ نک ۱۲ / ۱۱ / ۱۴

تورکہ رئیس جمہوری
 قاری

معارف وکی
 مایہ وکی
 داغد وکی
 علی وکی
 مدافع وکی
 باسہ وکی و برص وکی
 سارہ اعمار و اعجاز وکی
 سعادت وکی
 سعادت وکی
 سعادت وکی
 سعادت وکی
 سعادت وکی
 سعادت وکی

جو یا لایق حق و اراہ و جواب اولدی بخبر نک تاریخ و نومروسک درجی رجا اولتور.

14 55 01 01 01 18 030

Şekil B 2 Gaziantep'teki eski postane binasının okul olarak kullanılmak üzere Maarif Vekaleti'ne devri, 1924

وزارت

۲۲۷

2322

غازی عیاض خانہ اسد علی خانہ و شاکبہ شوریہ سقا صدیہ کبیرہ جادہ عونا
اسد علی خانہ زبیرہ و حویا اسد علی خانہ خانہ فریادہ ساطر بلبلانہ ایچ فراد
ادنی باستان ، وصیفہ خانزادہ صفوہ کلکندہ اور زہرہ عازری عیاض خانہ قصہ معارف کات
صیقلہ ، لعلیہ خانہ ناریخ راجہ موزر لولہ کبیرہ وقوع بریلو تکلیف اور زبیرہ ایچ کبیرہ
قصہ لعلیہ خانہ ناریخ اجنہ نقویہ و قبلہ ارشدیہ

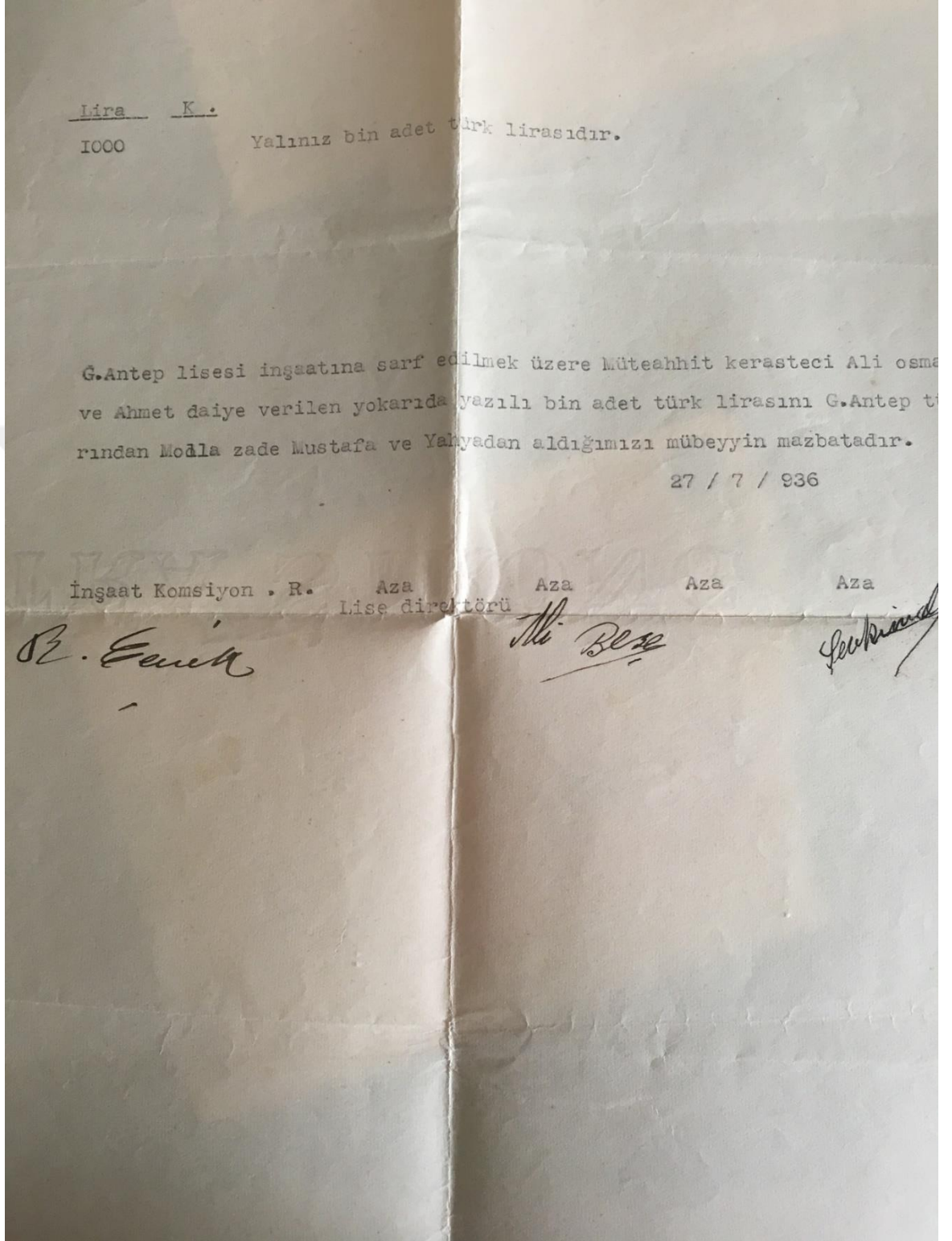
غازی عیاض خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ
اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ
اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ
اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ اسد علی خانہ

جواباً یا زبیرہ جن اور ان جواب ، اولدین حرراک تاریخ و خصوصیتک ددی و چاقور

000 10 01 02 03 04 05 49 18

Şekil B 3 Gaziantep'te emlak-ı milliye'ye ait iki otel binasının Gaziantep Mektebi'ne tahsisi, 1925

Ek C Gaziantep Lisesi İnşaat Fişleri

Şekil C 1 1936 tarihli inşaat fişi

Lise beton arme kalıbı Istihkak raporudur.

Sınıf döşeme kalıbı	3 X 7.40 X 7.30	=	162.06	M2
Koridor döşeme kalıbı	4.00 X 23.70	=	94.80	M2
Yanlar koridor kirişleri	18X4.00X0.155	=	11.16	M2
= Sınıf kirişleri	12X7.40X0.385	=	34.18	M2
Beton hatıl yanları Sınıf	3X27.96X0.15	=	12.58	M2
= Koridor hatıl yanları	39.48X0.15	=	5.92	M2
	yeğun		320.70	M2

	<u>Mikdar</u>		<u>Fiyat</u>	<u>Yekun</u>
			K.	L. K.
Kalıp İnş.	320.70	X	142	455 39

Kalıp Bedeli 455 . 39

% 0.47 hesabile eksiltme minha 21 . 40

itası lazım gelen mikdar 433 . 99 Eibadır

yalnız dörtyüz otuz üç lira doksan dokuz kuruştur.

Lisede müteahhit Ali Osman ve Ahmet Dai tarafından meydana getirilen betonarme kalıbı mikdarile bunun fiyatı yukarıya alınmıştır. 433lira 99 kuruşun müteahhitlere verilmesi lazıngelir. 27/6/936

Yapı Başfenmenuru

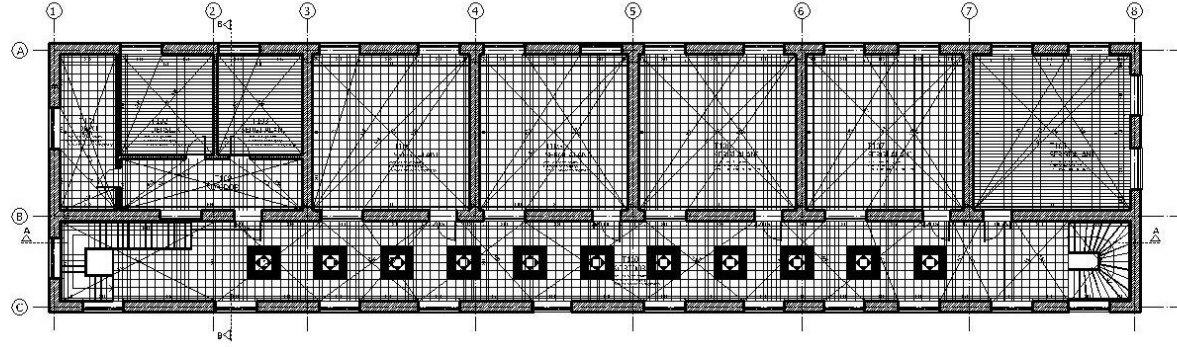
H. Ed

Abdullah
37
R.

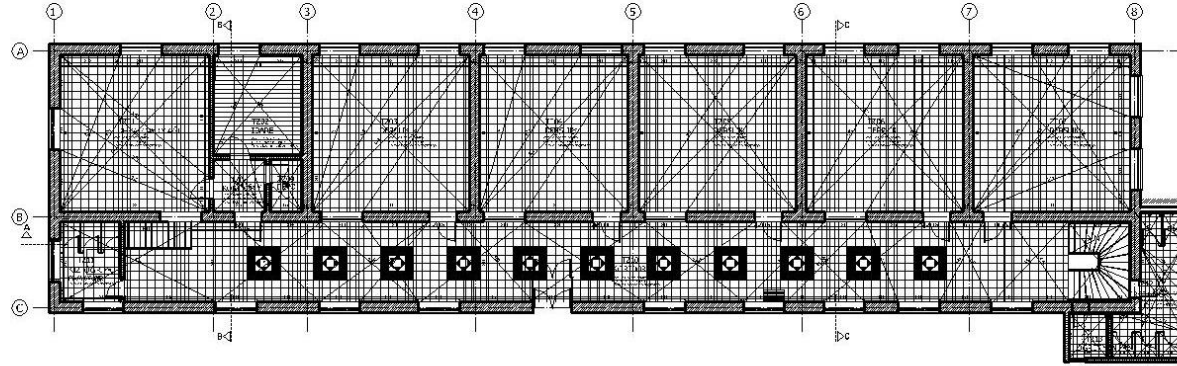

Şekil C 2 1936 yılına ait lise inşaatında kullanılan betonarme kalıp raporu

Ek D Çizimler

1. KAT PLANI

ZEMİN KAT PLANI

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TULAY KARADAYI YENİCE

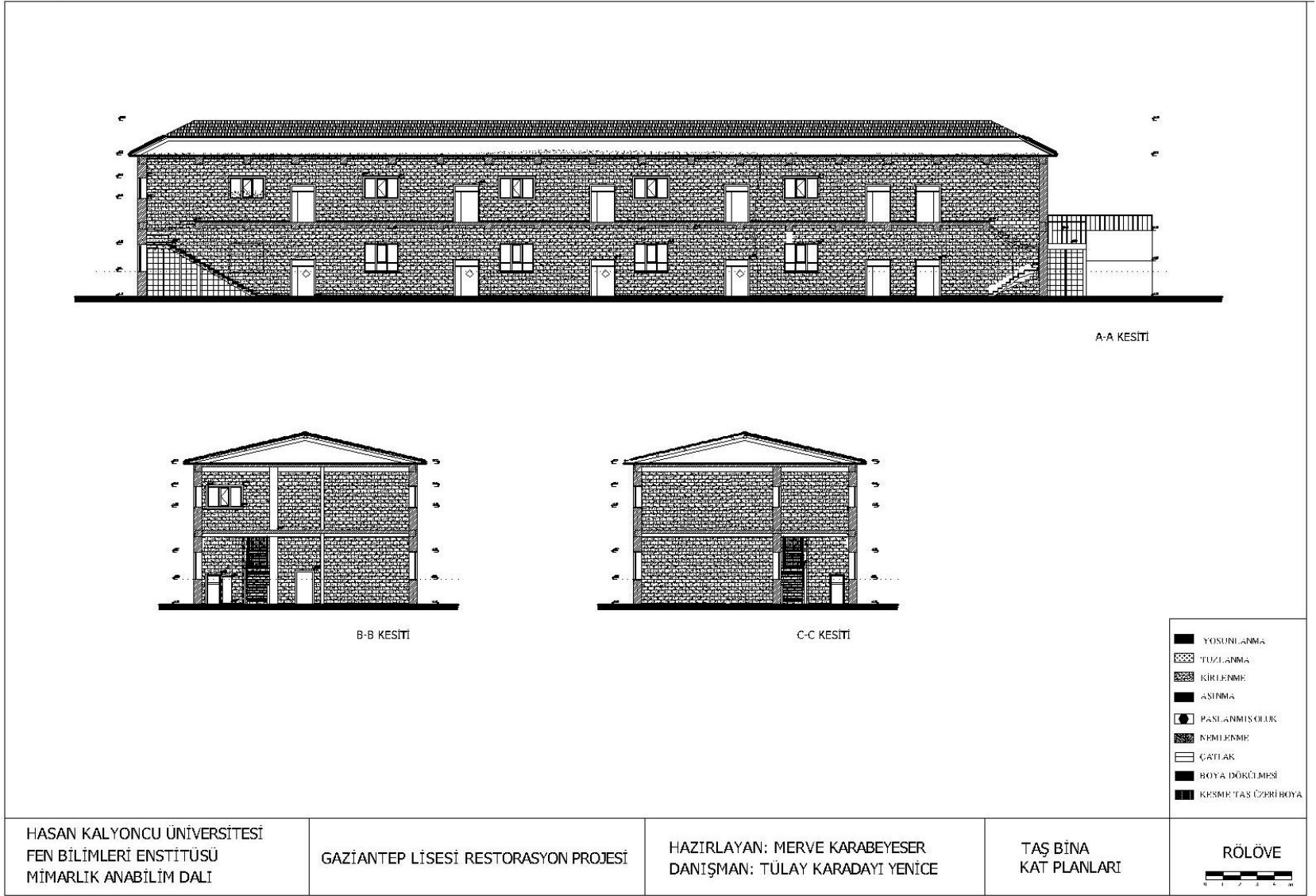
*Çizim ve Şerhler için M. Karabeyeser tarafından hazırlanmıştır.

TAŞ BİNA
KAT PLANLARI

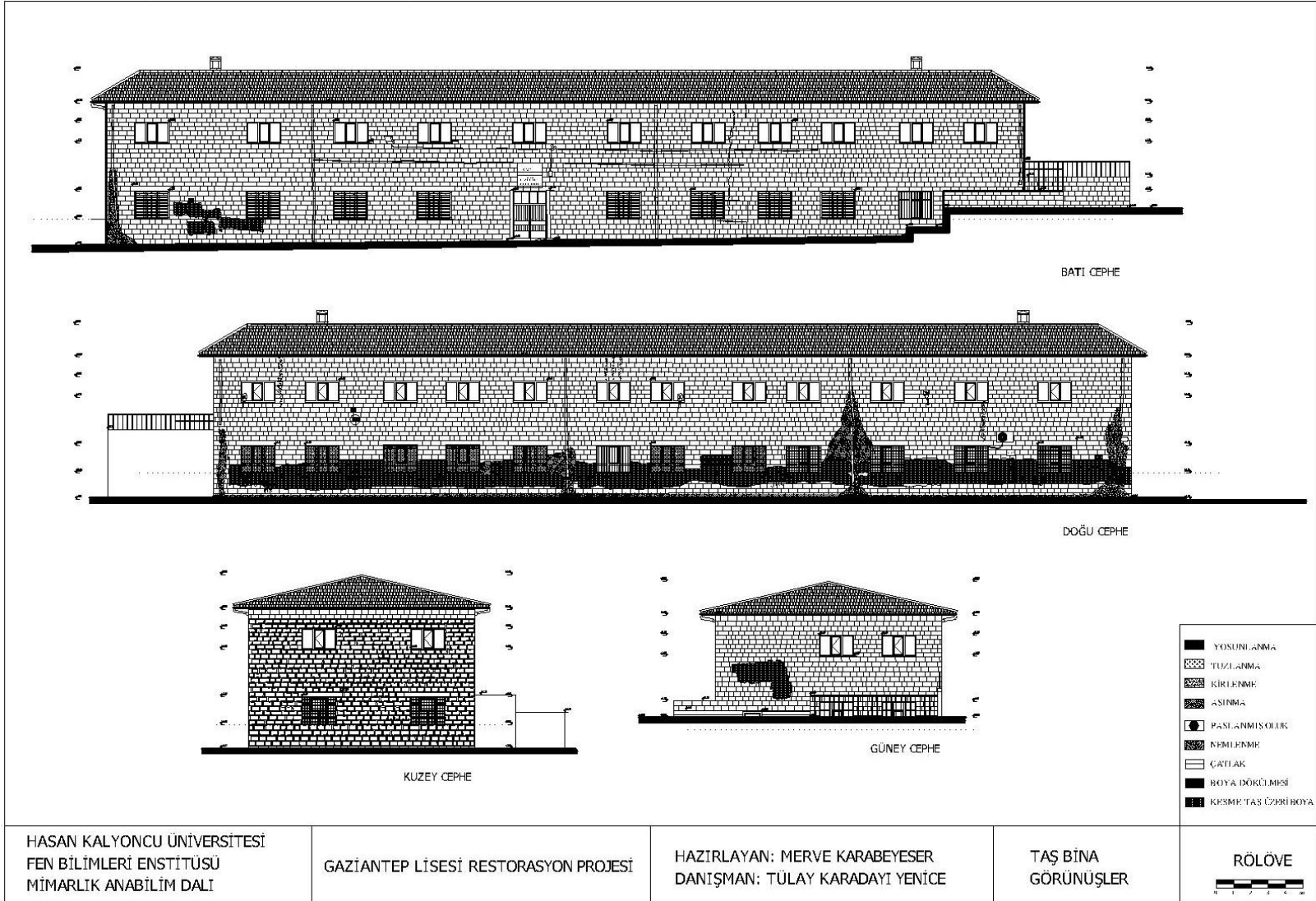
RÖLÖVE

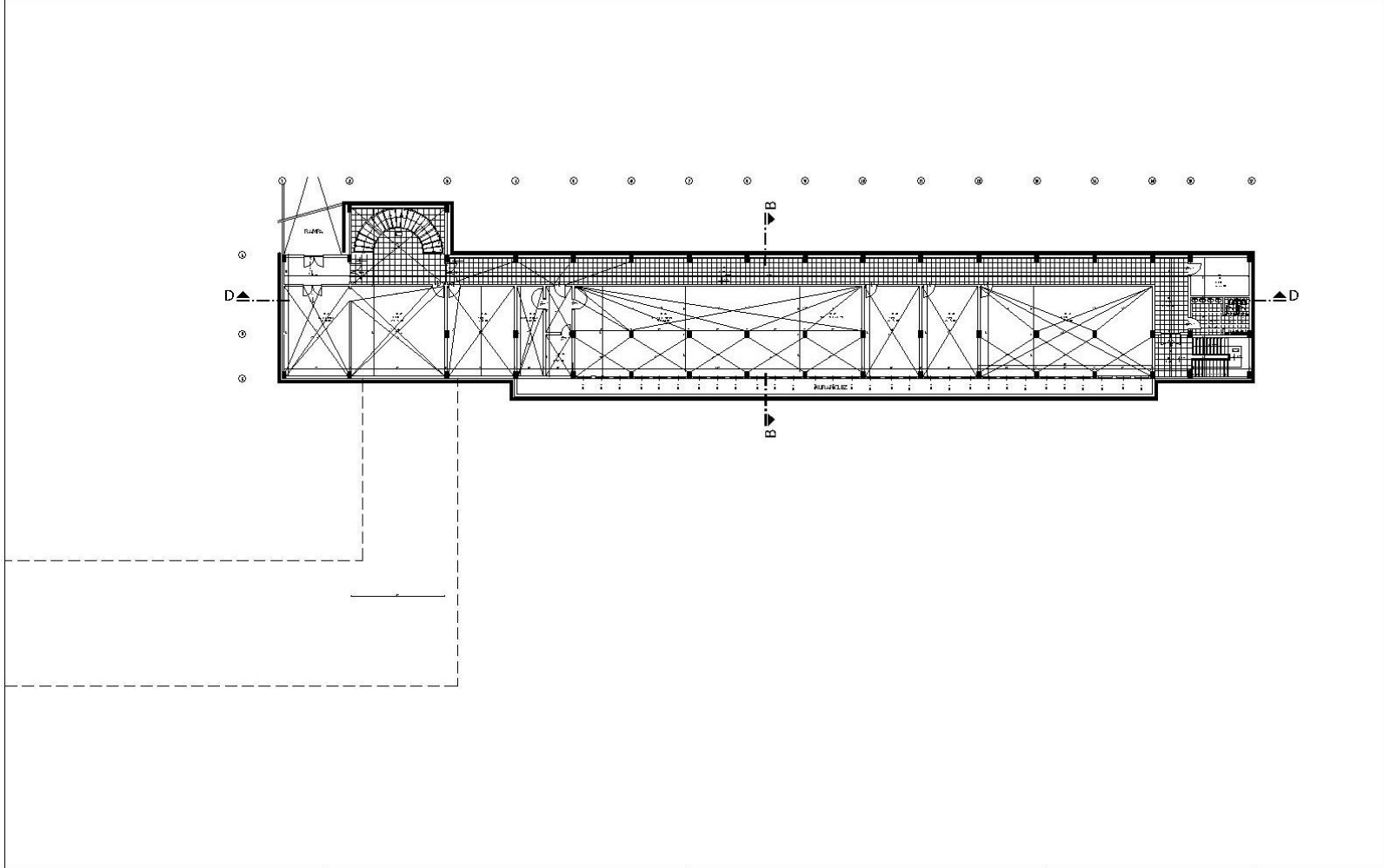
Şekil D 1 Rölöve-Taş Bina Kat Planları

Şekil D 2 Rölöve-Taş Bina Kesitler

Şekil D 3 Rölöve- Taş Bina Cepheler

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

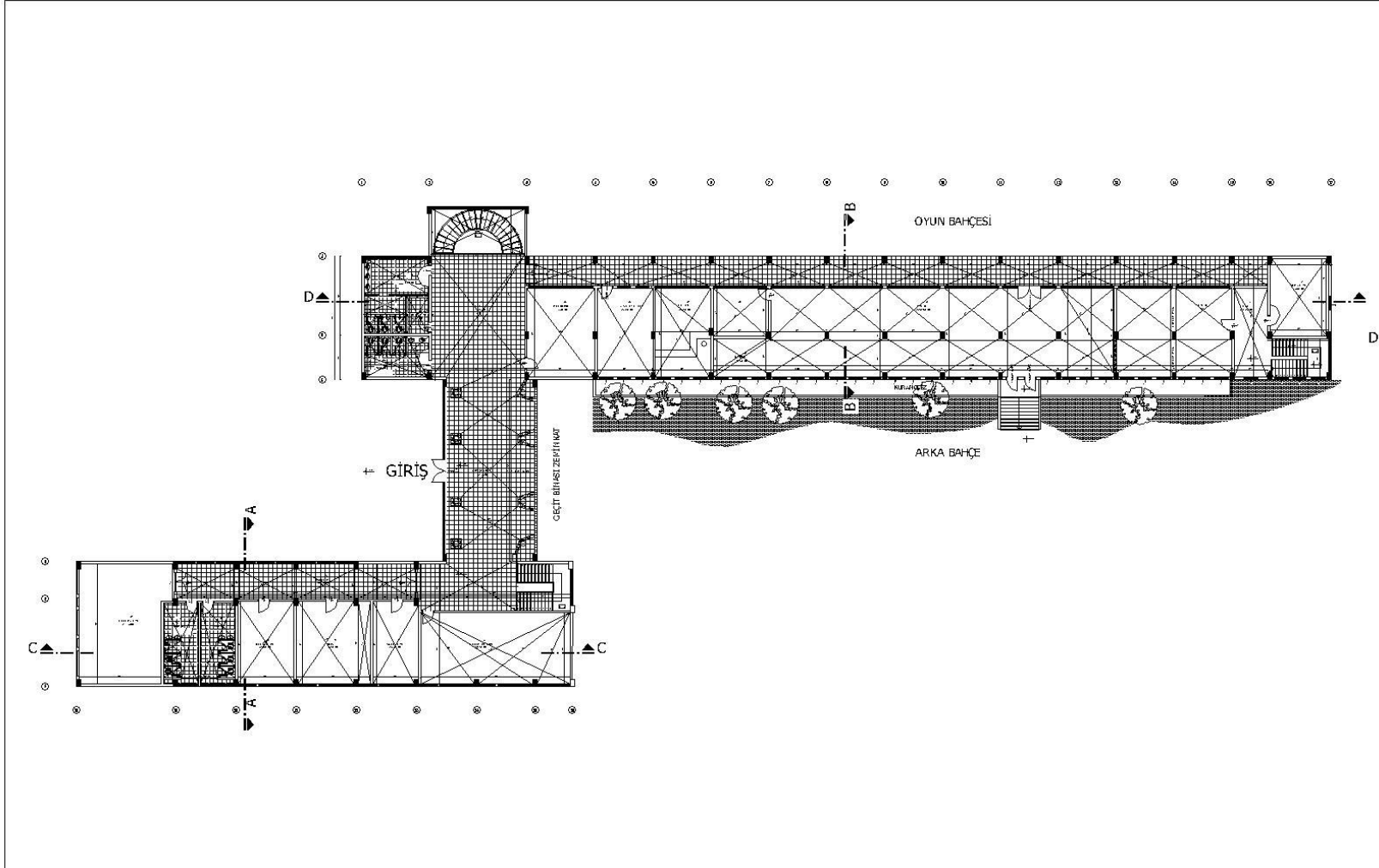
*Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan onay alınmıştır.

YÖNETİM VE DERSLİK
BİNASI A BLOK BODRUM
KAT PLANI

RÖLÖVE

Şekil D 4 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok Bodrum Kat Planı

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

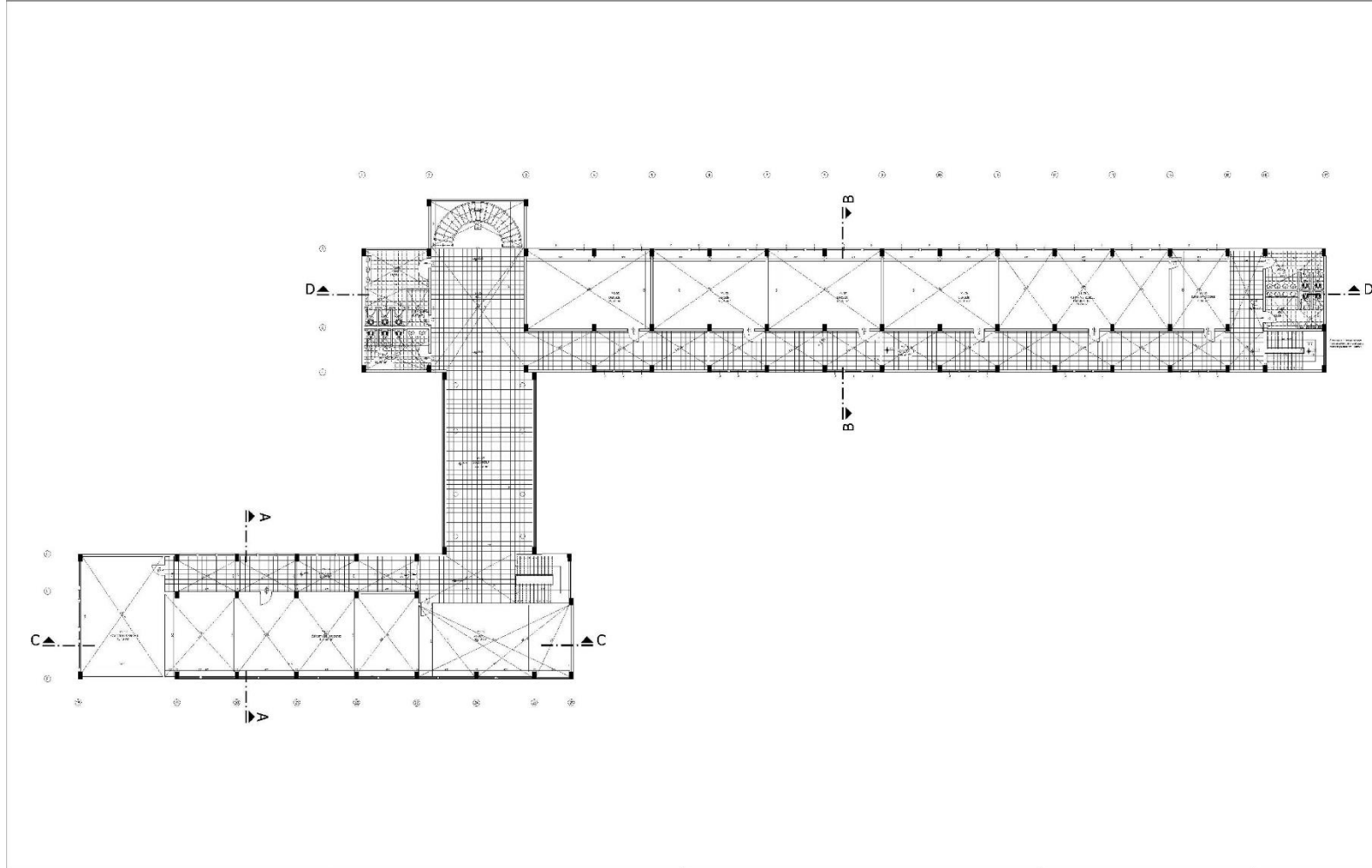
*Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan alınan izinler dâhilinde yapılmıştır.

YÖNETİM VE DERSLİK
BİNASI A BLOK ZEMİN
KAT PLANI

RÖLÖVE

Şekil D 5 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok Zemin Kat Planı

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

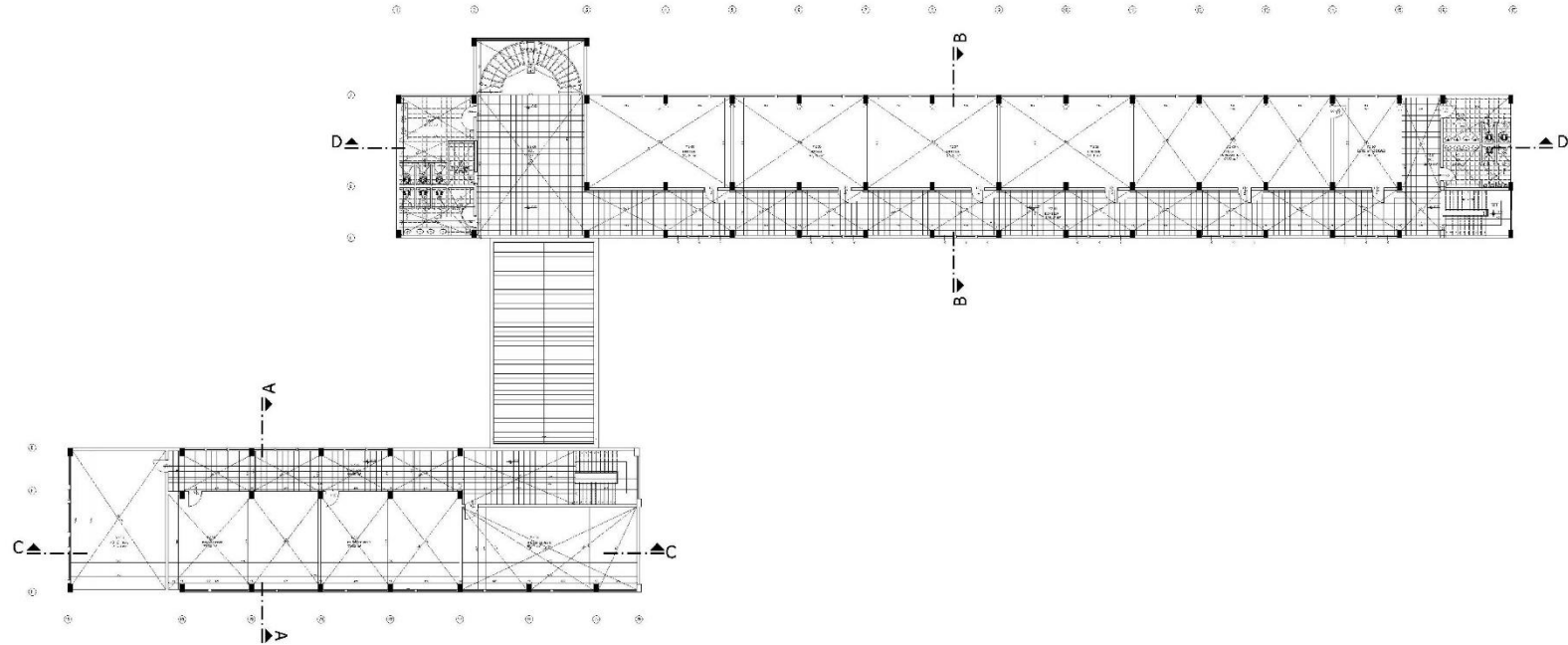
*Çizim ve Şenirlik İ. Müdürü'nden alınan çizimler düzenlenerek kullanılmıştır.

YÖNETİM VE DERSLİK
BİNASI A BLOK 1.KAT
PLANI

RÖLÖVE

Şekil D 6 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok 1. Kat Planı

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

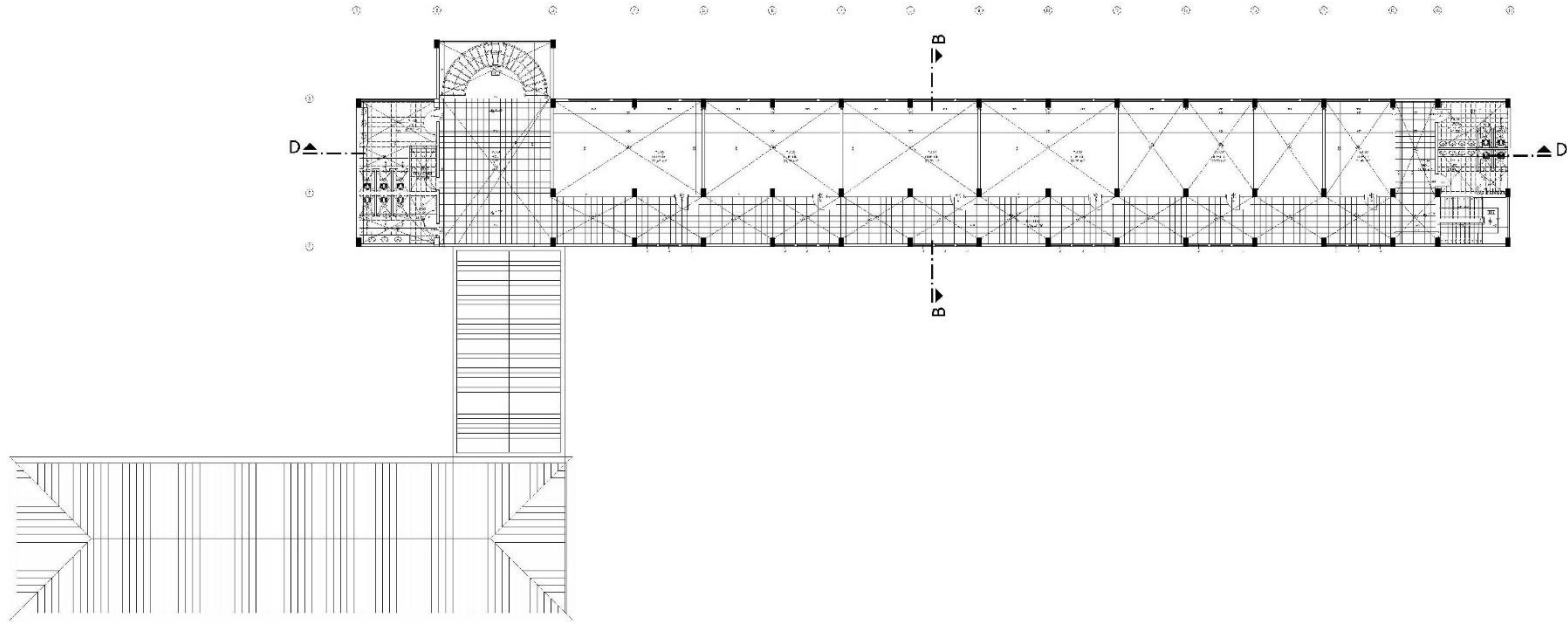
GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE
*Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden alınan çizimler düzenlenerek kullanılmıştır.

YÖNETİM VE DERSLİK
BİNASI A BLOK 2.KAT
PLANI

RÖLÖVE

Şekil D 7 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok 2. Kat Planı

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

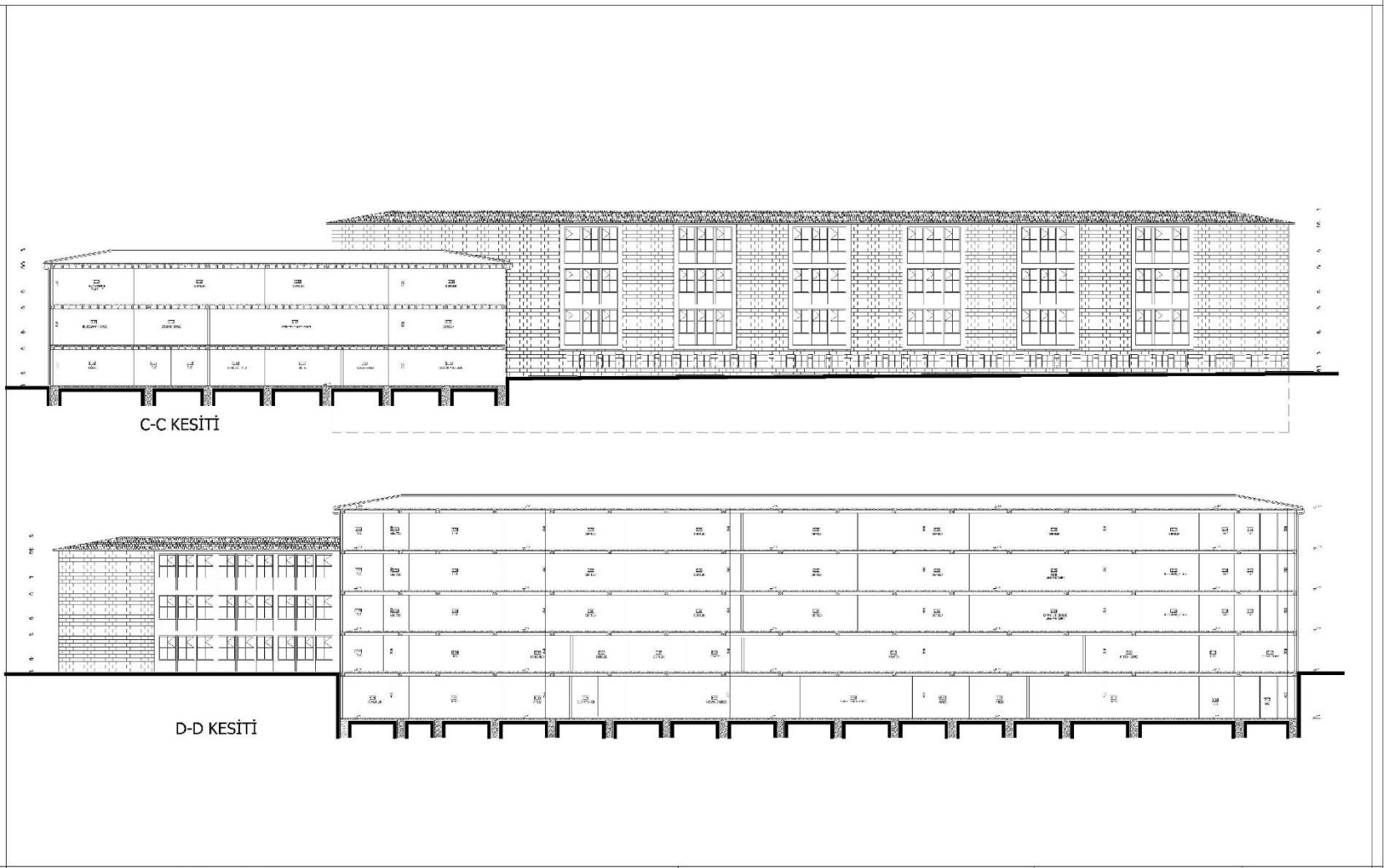
*Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden alınan çizimler özdeşleştirilerek kullanılmıştır.

YÖNETİM VE DERSLİK
BİNASI A BLOK 3.KAT
PLANI

RÖLÖVE

Şekil D 8 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok 3. Kat Planı

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TULAY KARADAYI YENİCE

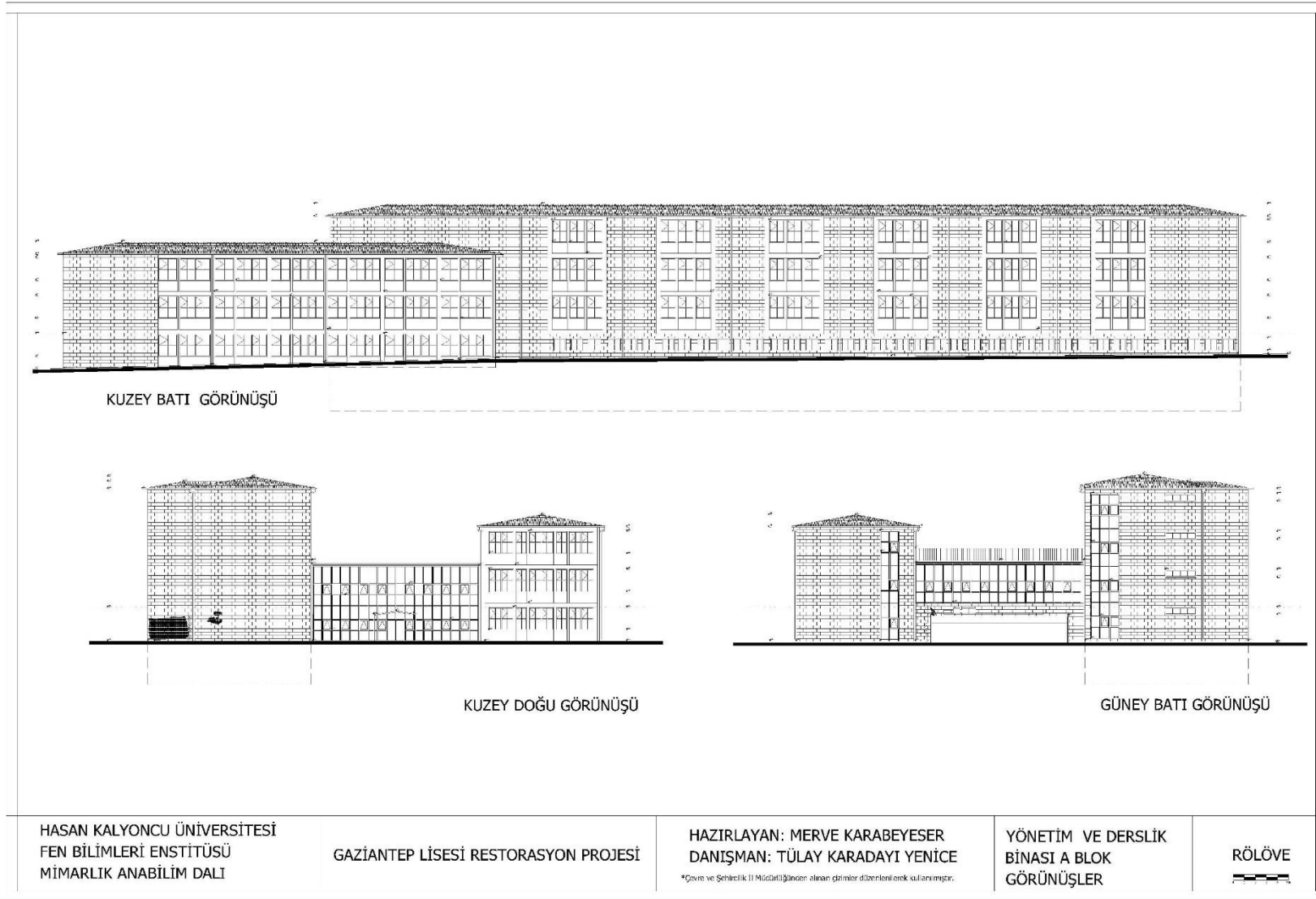
YÖNETİM VE DERSLİK
BİNASI A BLOK KESİTLER

RÖLÖVE

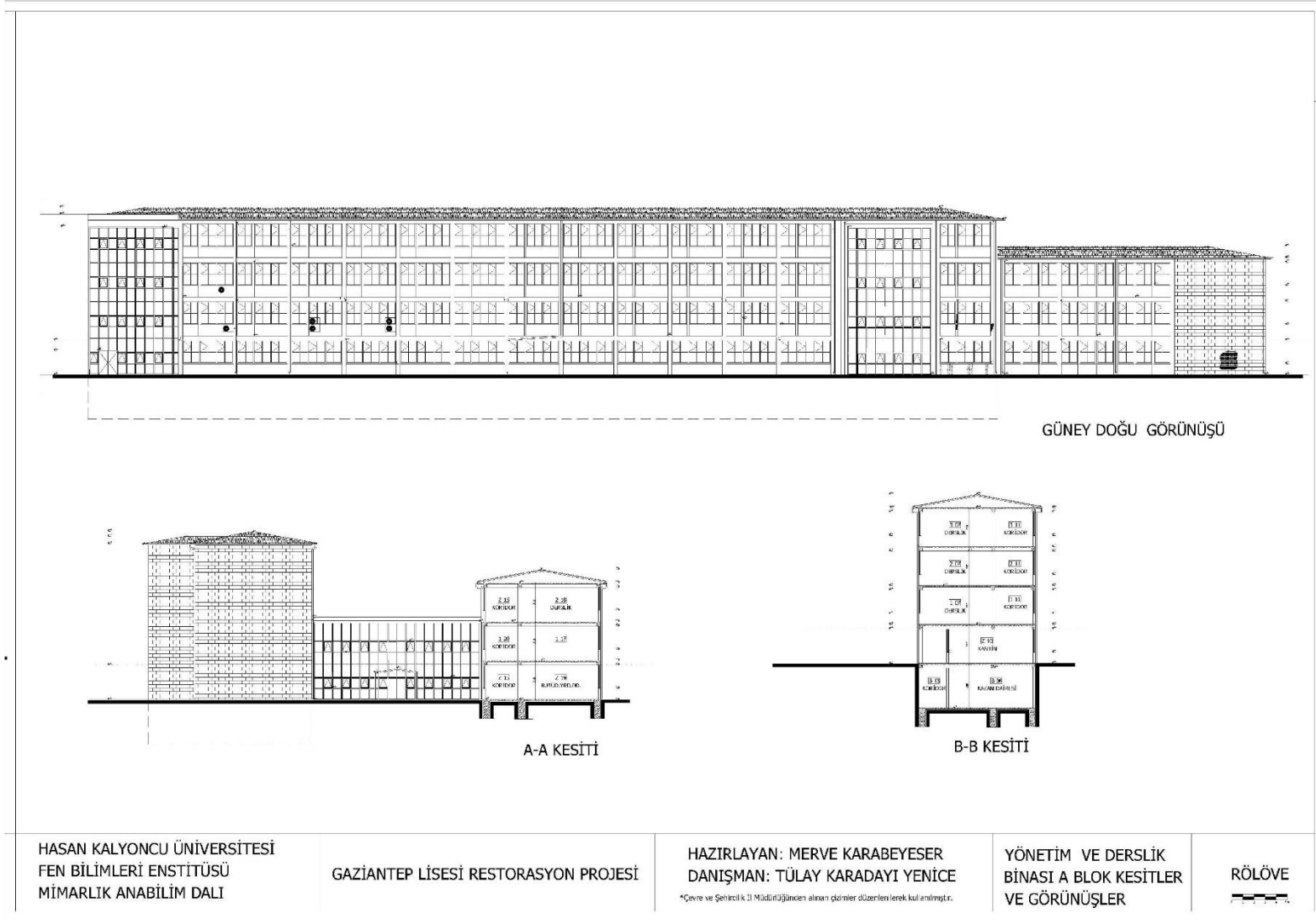
*Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden alınan çizimler düzenlenerek kullanılmıştır.

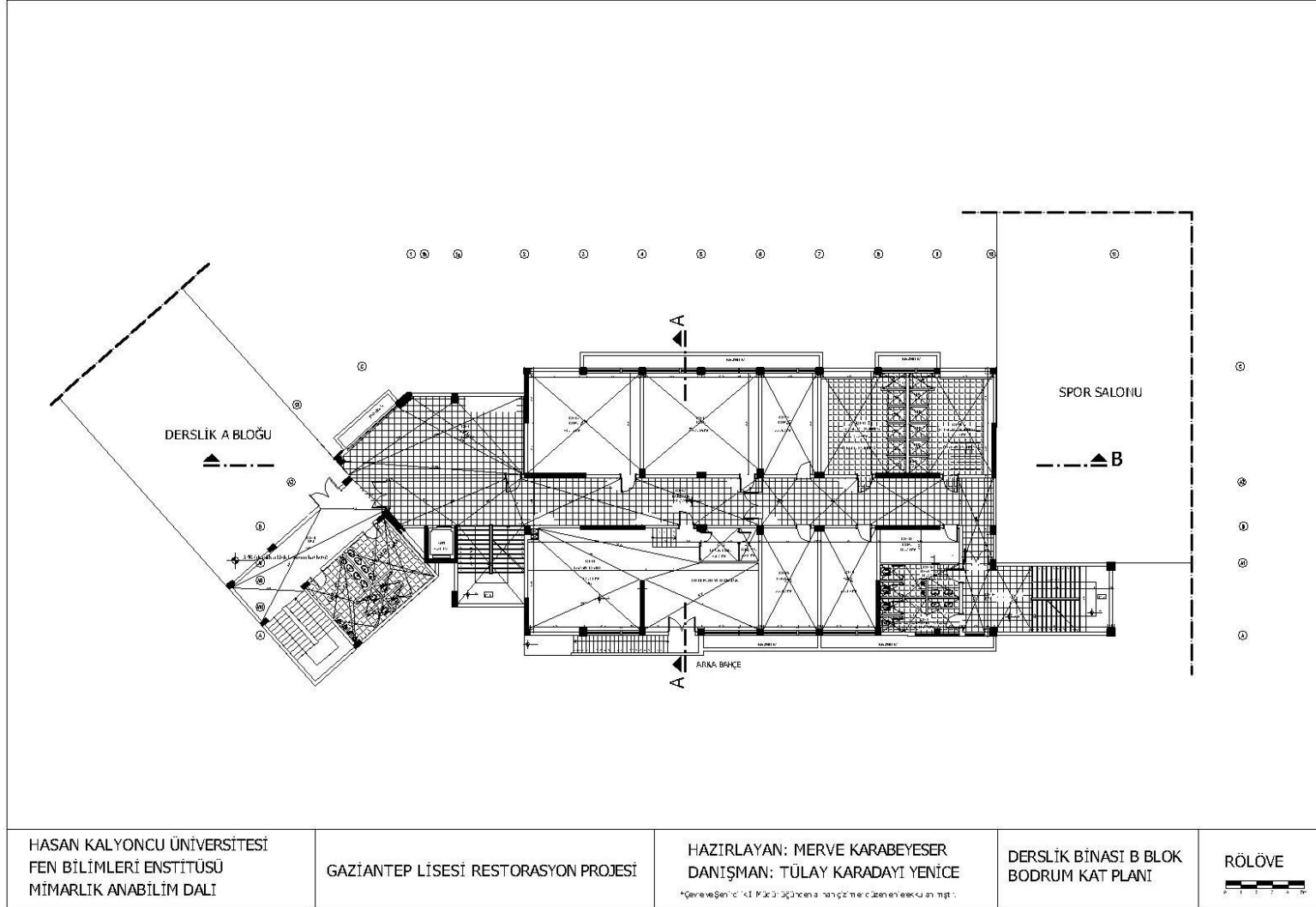
Şekil D 9 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok Kesitler

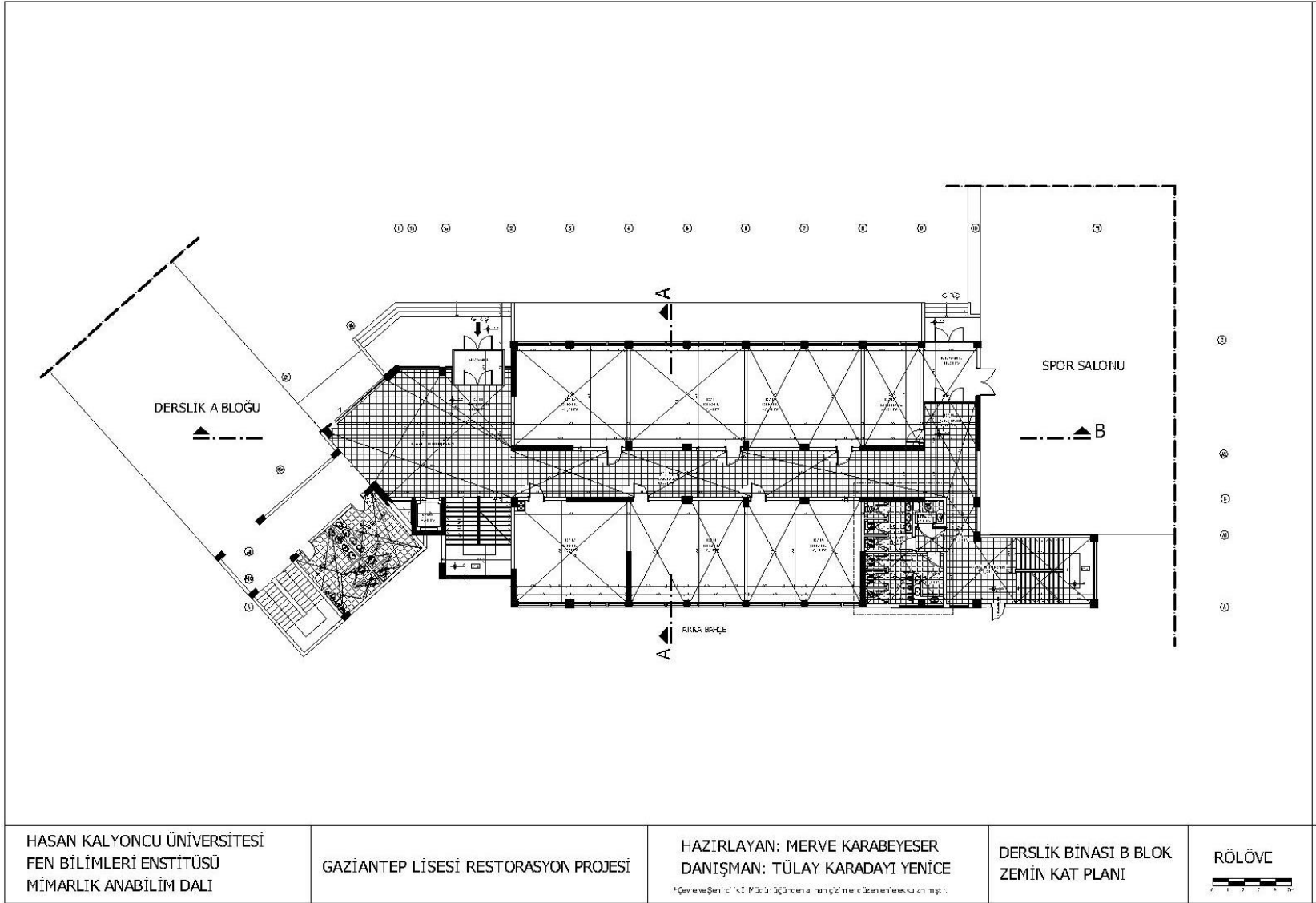
Şekil D 10 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok Görünüşler

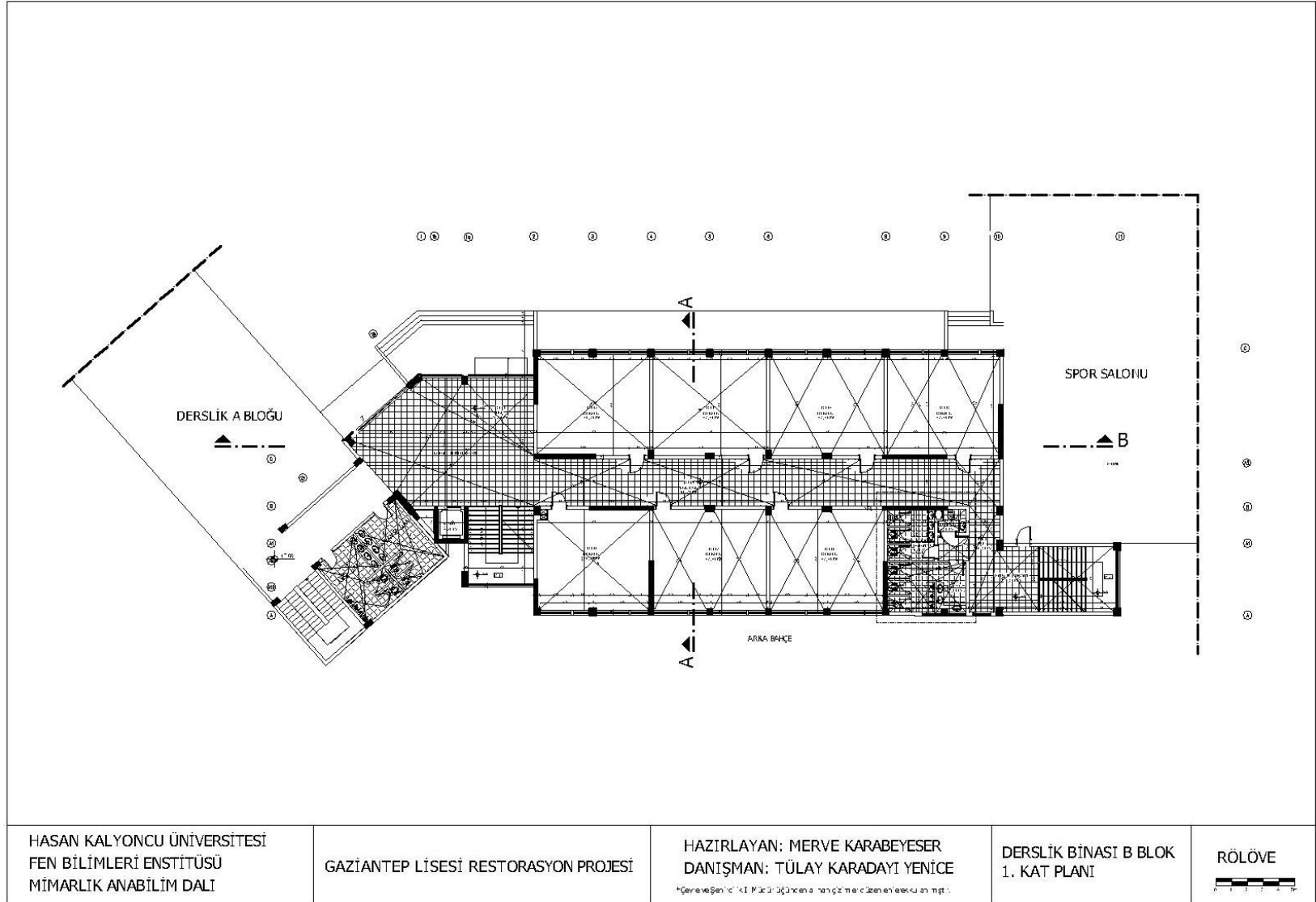
Şekil D 11 Rölöve- Yönetim ve Derslik Binası A Blok Görünüşler

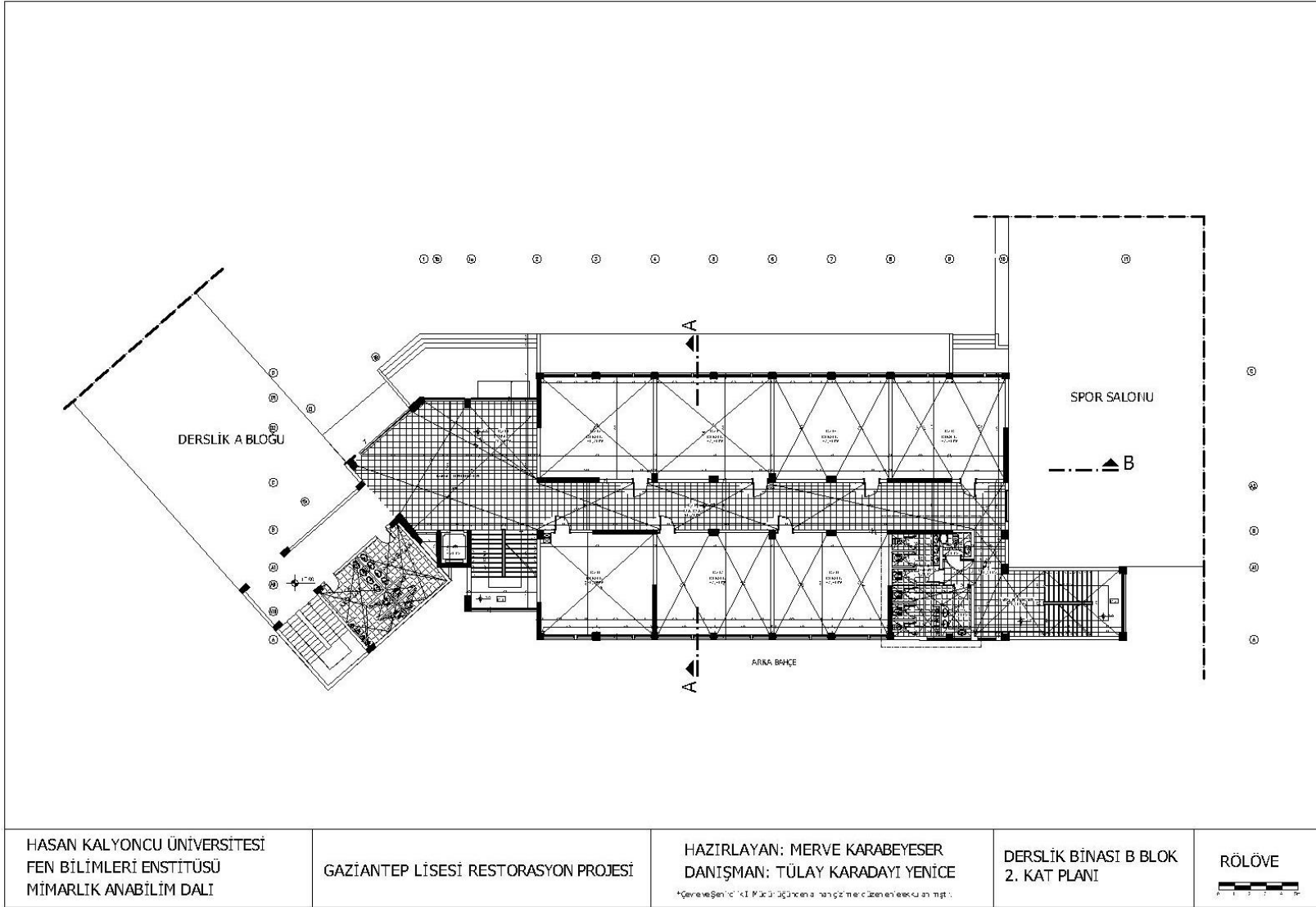
Şekil D 12 Rölöve- Derslik Binası B Blok Bodrum Kat Planı

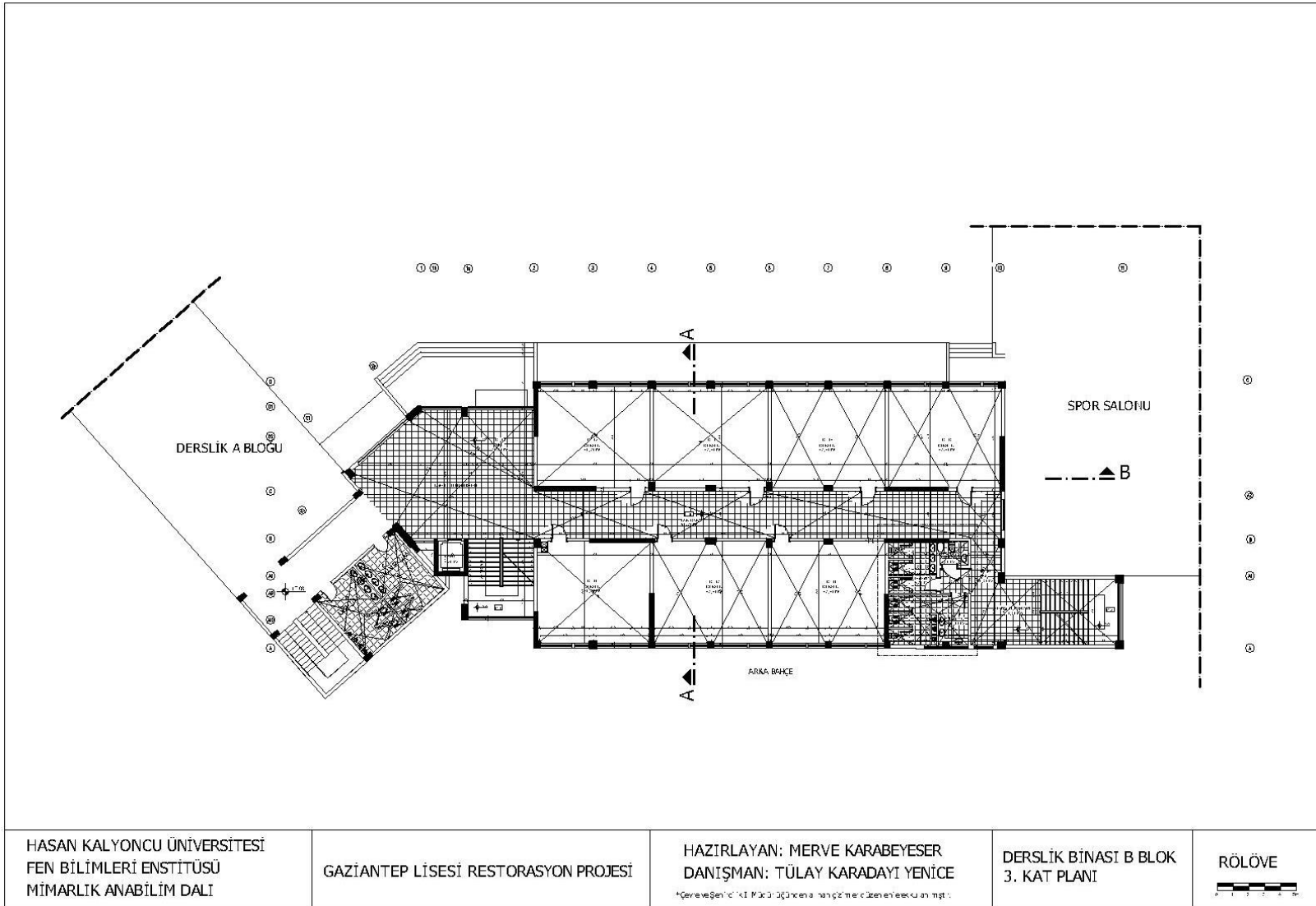
Şekil D 13 Rölöve- Derslik Binası B Blok Zemin Kat Planı

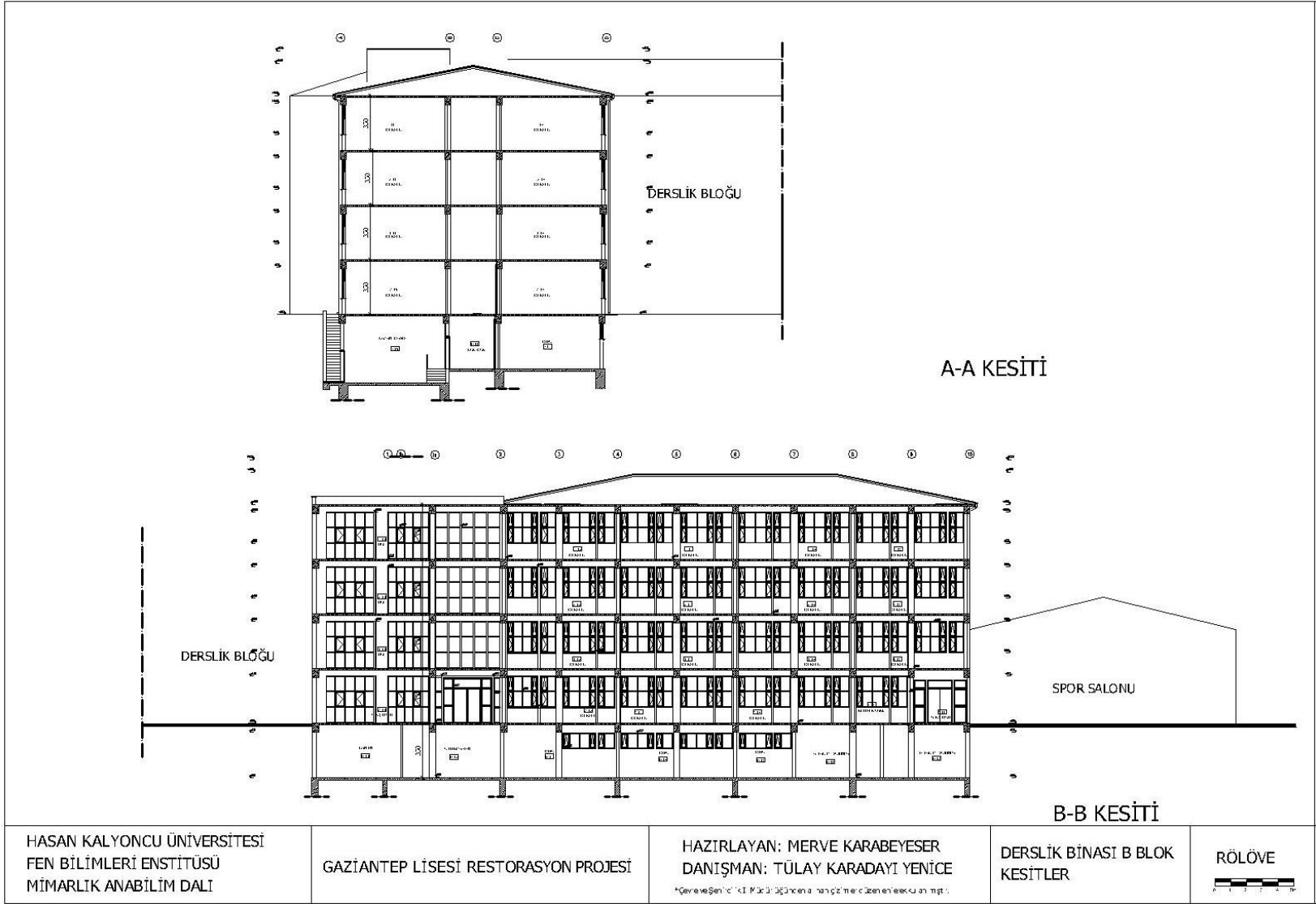
Şekil D 14 Rölöve- Derslik Binası B Blok 1. Kat Planı

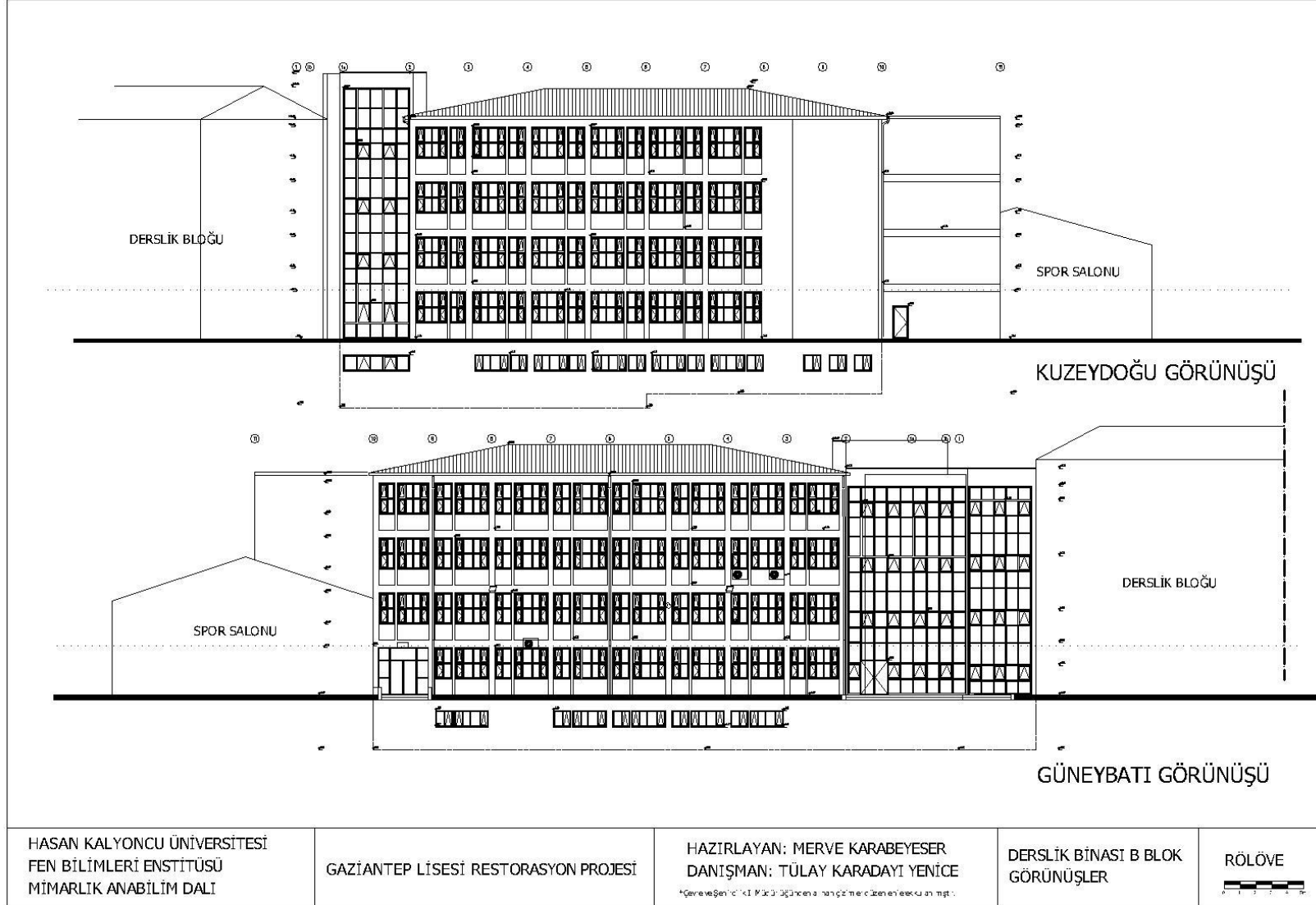
Şekil D 15 Rölöve- Derslik Binası B Blok 2. Kat Planı

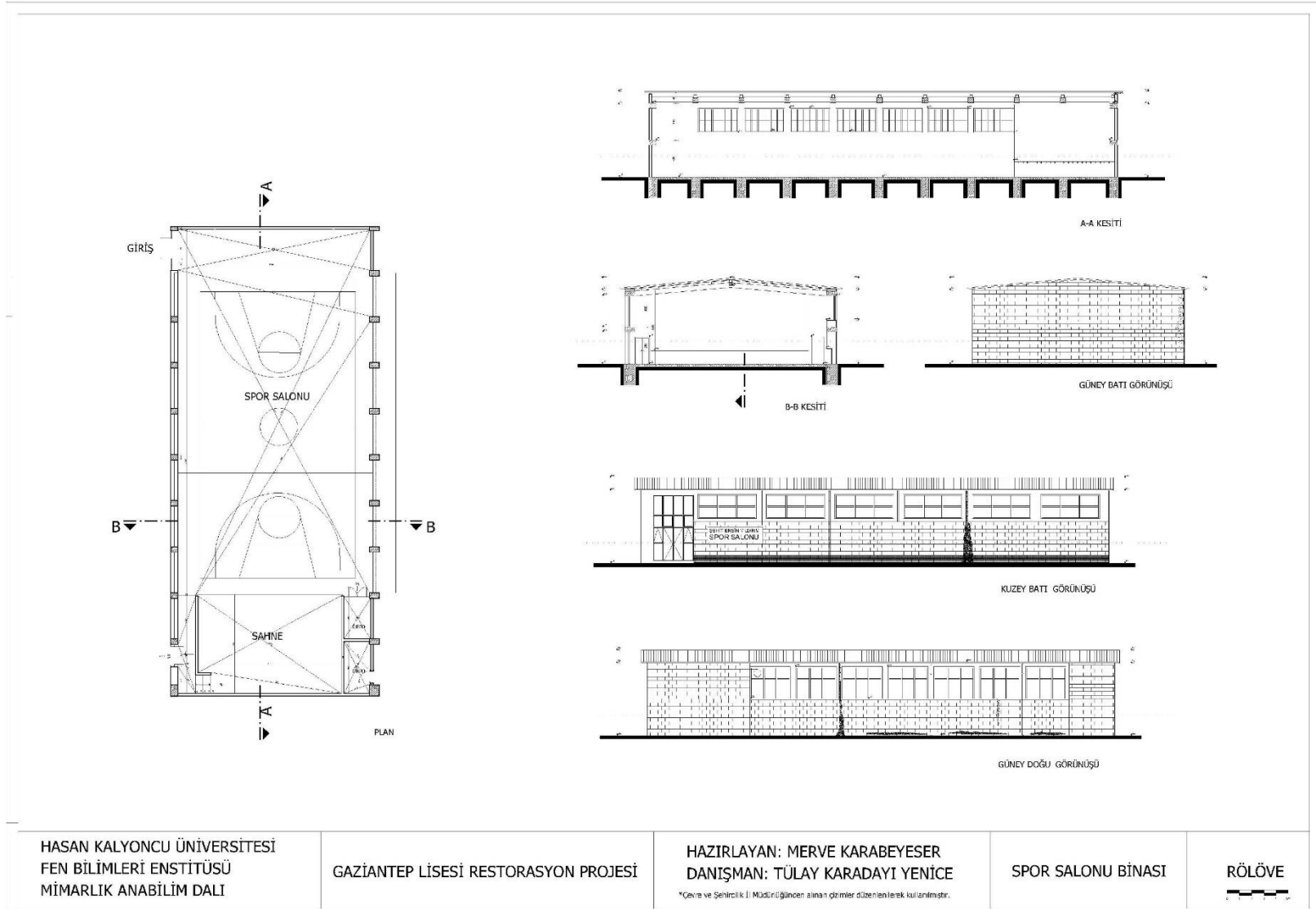
Şekil D 16 Rölöve- Derslik Binası B Blok 3. Kat Planı

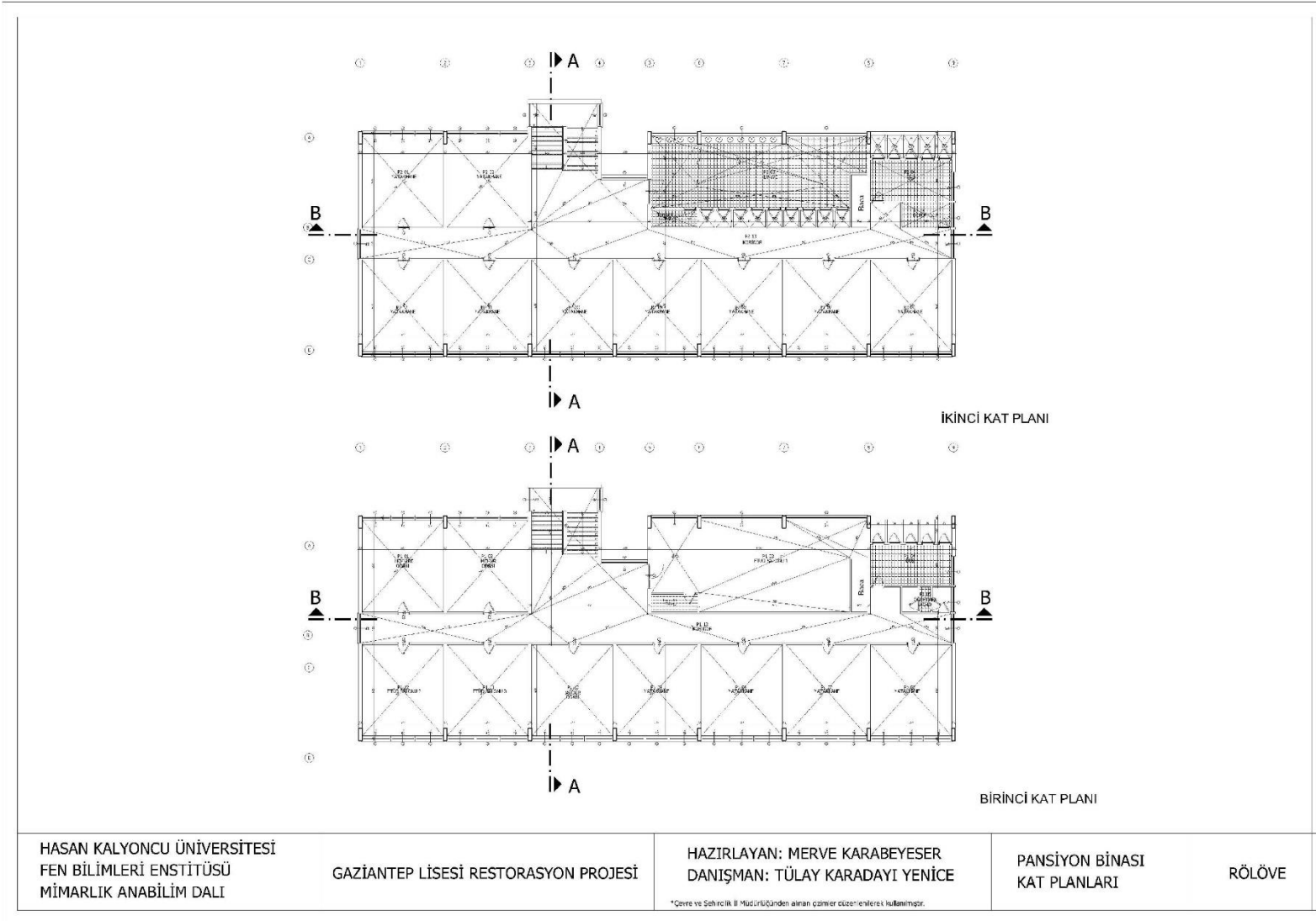
Şekil D 17 Rölöve- Derslik Binası B Blok Kesitler

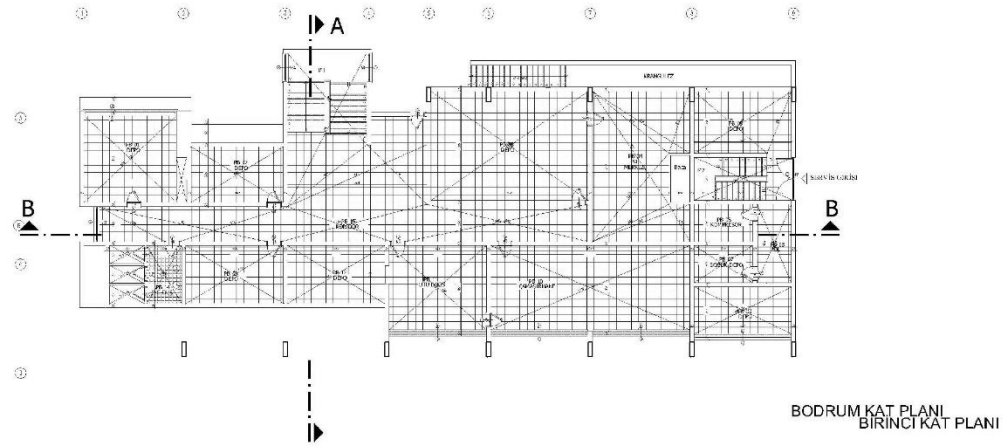
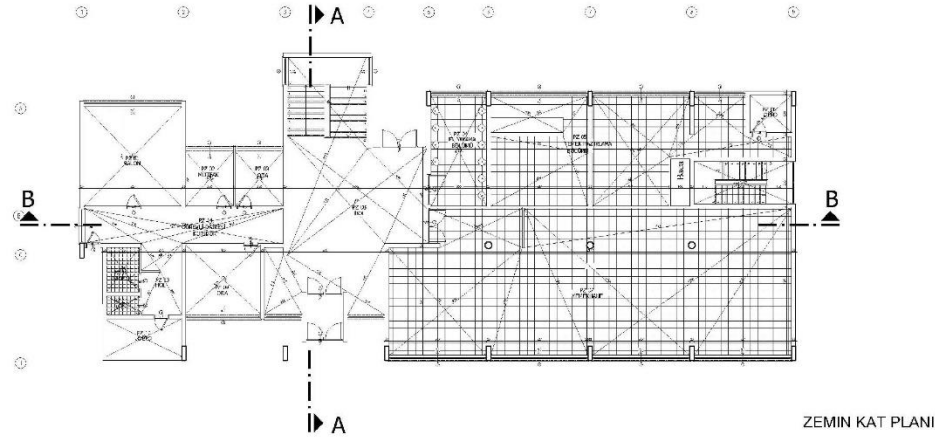
Şekil D 18 Rölöve- Derslik Binası B Blok Görünüşler

Şekil D 19 Rölöve- Spor Salonu Binası

Şekil D 20 Rölöve- Pansiyon Binası Kat Planları

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

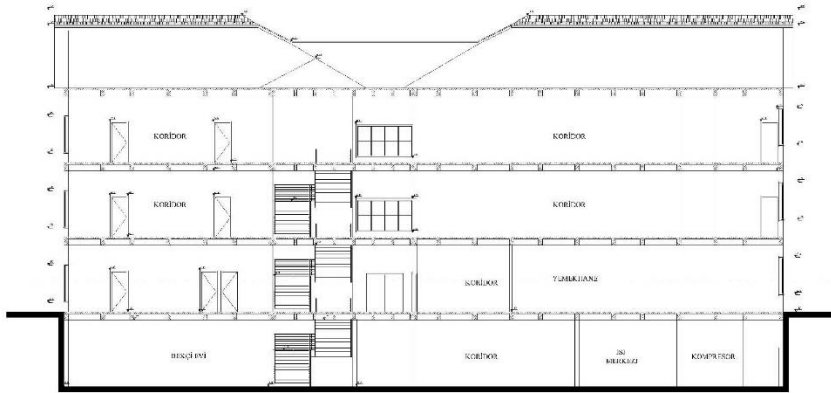
HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

PANSİYON BİNASI
KAT PLANLARI

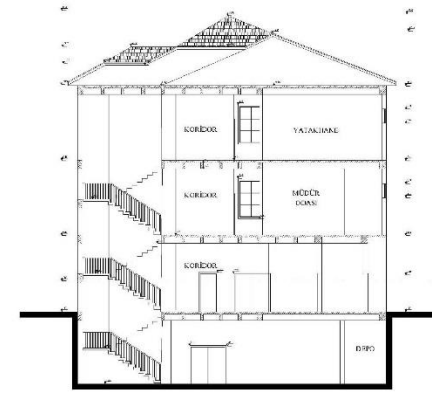
RÖLÖVE

*Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden alınan çarşılar düzenlenmiştir.

Şekil D 21 Rölöve- Pansiyon Binası Kat Planları

B-B KESİTİ

A-A KESİTİ

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

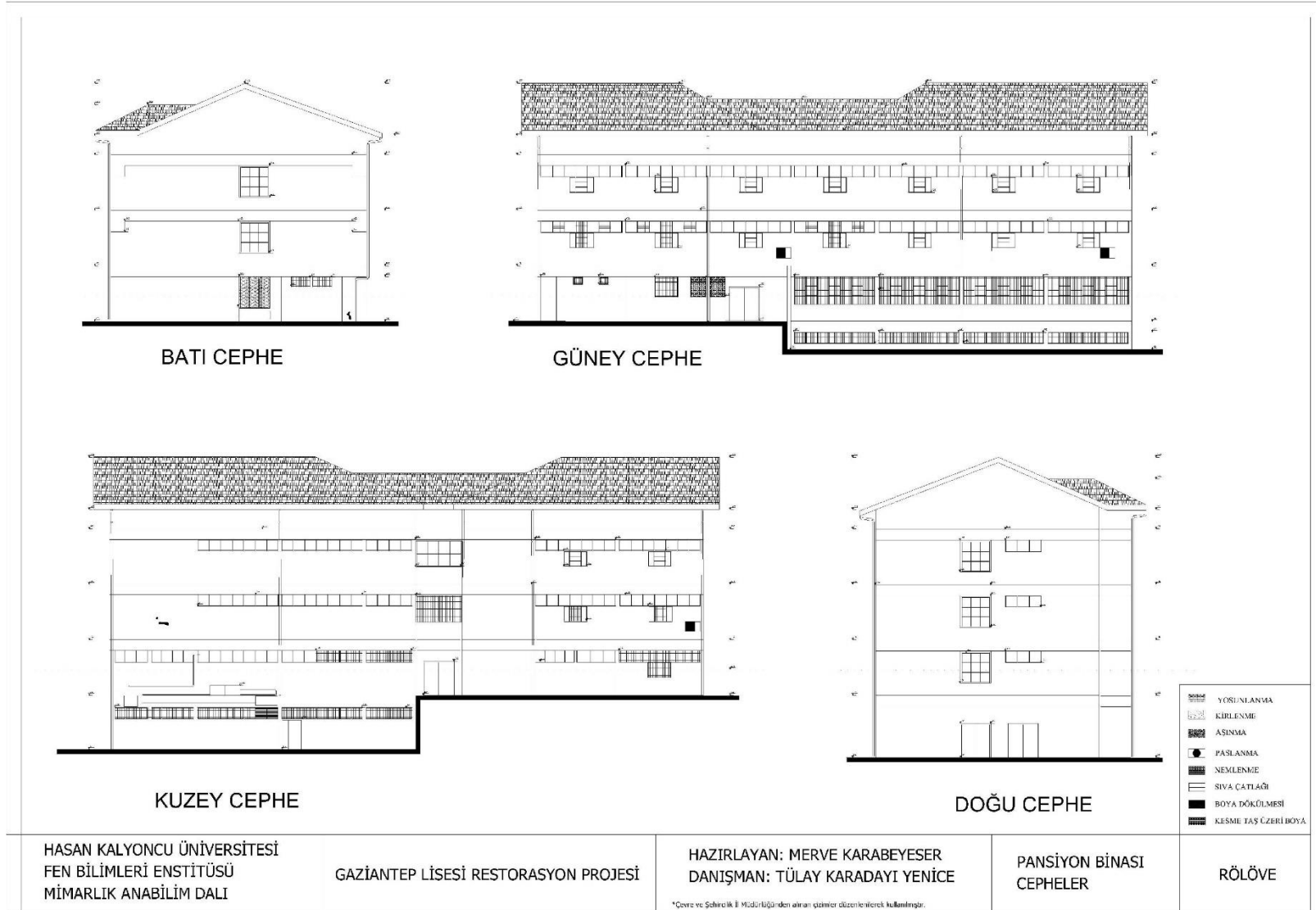
HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

PANSİYON BİNASI
KESİTLER

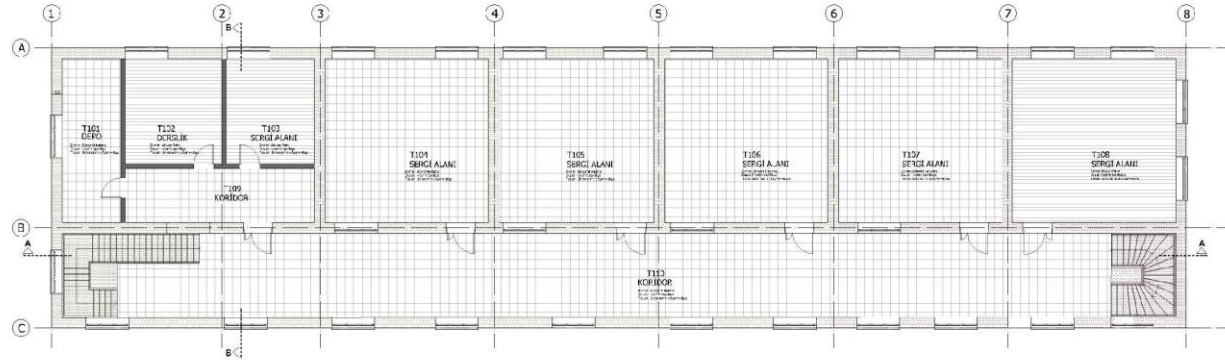
RÖLÖVE

*Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden alınan çizimler düzenlenerek kullanılmıştır.

Şekil D 22 Rölöve- Pansiyon Binası Kesitler

Şekil D 23 Rölöve- Pansiyon Binası Cepheleer

1. KAT PLANI

ZEMİN KAT PLANI

- ÖZGÜN PROFİL
- 1. DÖNEM EKİ
- 2. DÖNEM EKİ
- 3. DÖNEM EKİ

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

*Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden alınan çizimler düzenlenilerek kullanılmıştır.

TAŞ BİNA
KAT PLANLARI

DÖNEM ANALİZİ

Şekil D 24 Dönem Analizi- Taş Bina Planlar

A-A KESİTİ

B-B KESİTİ

C-C KESİTİ

- ÖZGÜN PROFİL
- 1. DÖNEM EKİ
- 2. DÖNEM EKİ
- 3. DÖNEM EKİ

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

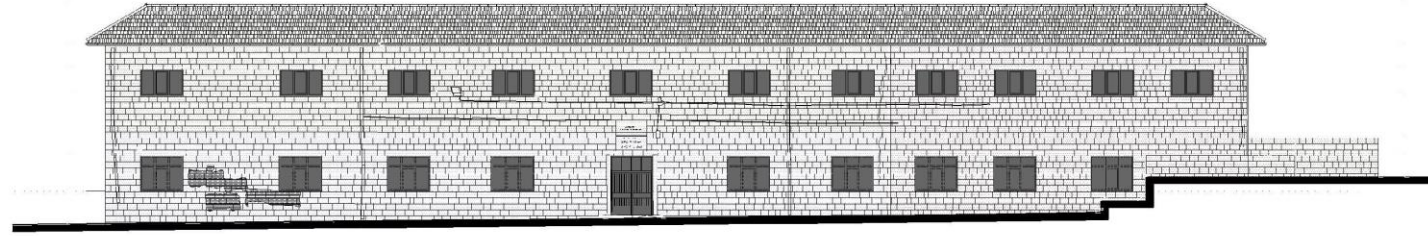
GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

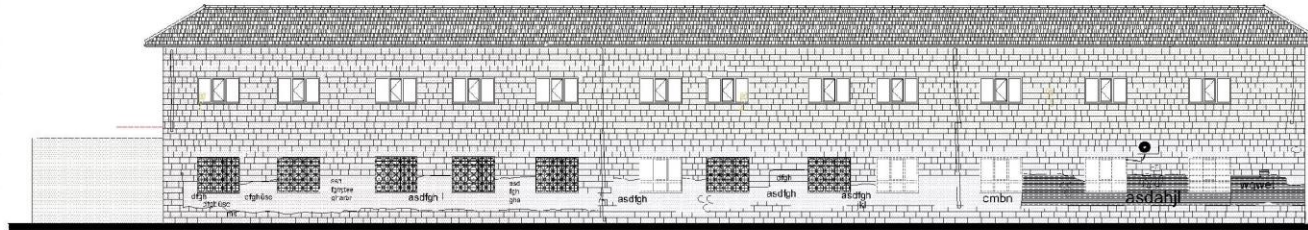
TAŞ BİNA
KAT PLANLARI

DÖNEM ANALİZİ

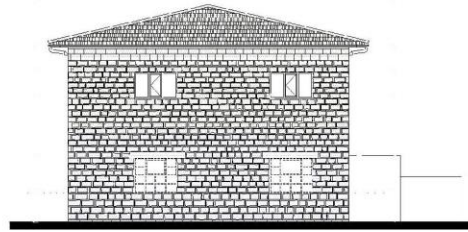
Şekil D 25 Dönem Analizi- Taş Bina Kesitler

BATTI CEPHE

DOĞU CEPHE

KUZEY CEPHE

GÜNEY CEPHE

- ÖZGÜN PROFİL
- 1. DÖNEM EKİ
- 2. DÖNEM EKİ
- 3. DÖNEM EKİ

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

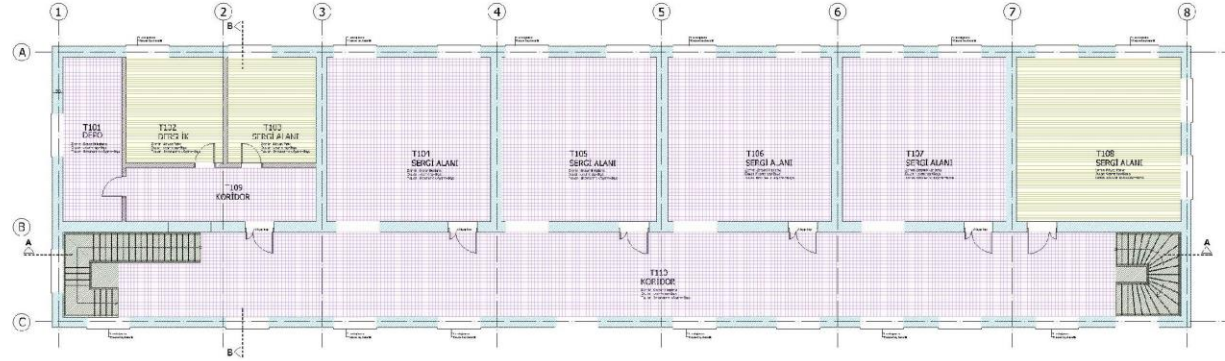
GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TULAY KARADAYI YENICE

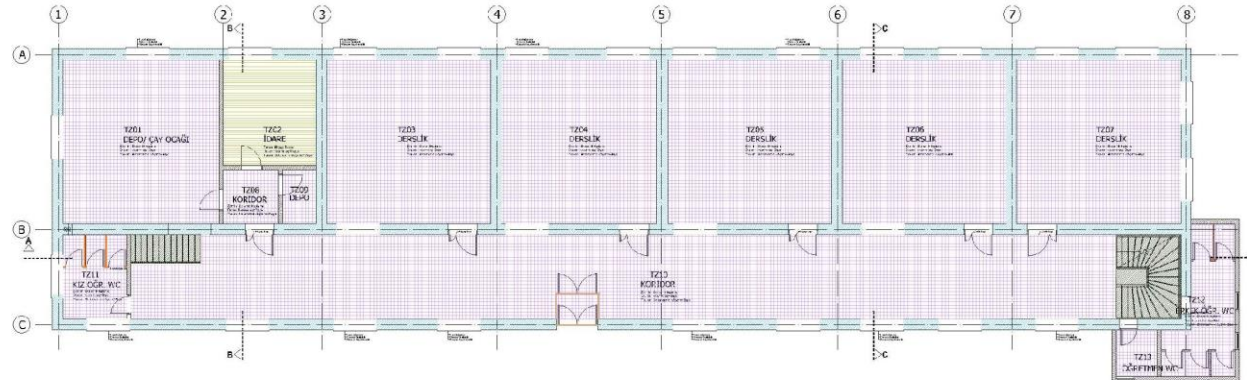
TAŞ BİNA
GÖRÜNÜŞLER

DÖNEM ANALİZİ

Şekil D 26 Dönem Analizi- Taş Bina Görünüşler

1. KAT PLANI

ZEMİN KAT PLANI

	KESME TAŞ
	BRİKET
	BETONARME
	SERAMİK
	AĞŞAP
	METAL
	KİREMIT
	PLASTİK ESASLI MALZEME
	ÇİMENTO ESASLI MALZEME

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

TAŞ BİNA
KAT PLANLARI

MALZEME ANALİZİ

*Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden alınan çizimler düzenlenerek kullanılmıştır.

Şekil D 27 Malzeme Analizi- Taş Bina Planlar

A-A KESİTİ

B-B KESİTİ

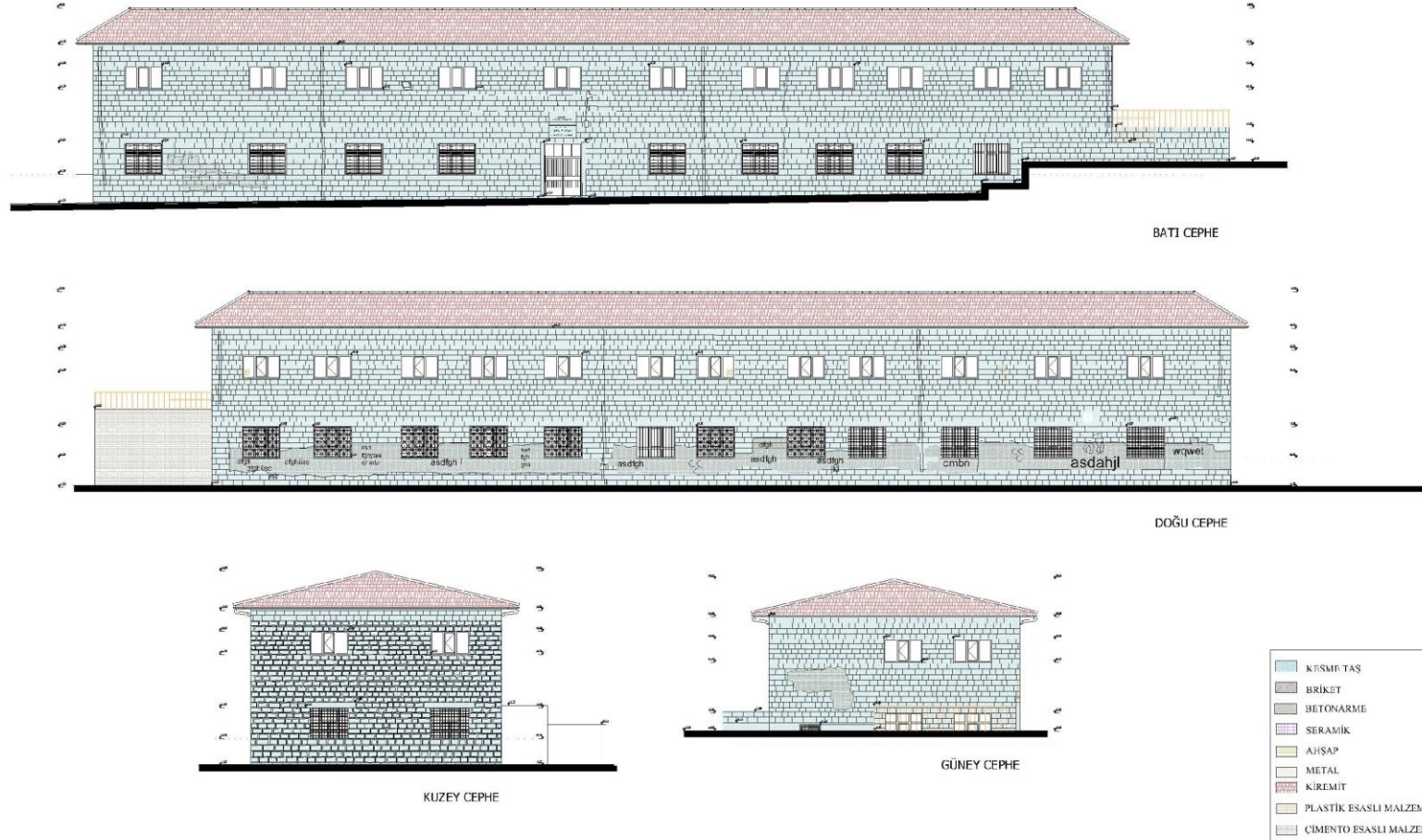

C-C KESİTİ

	KİSMİ TAŞ
	BRİKET
	BETONARME
	SERAMİK
	AHSAP
	METAL
	KIREMİT
	PLASTİK ESASLI MALZEME
	ÇİMENTO ESASLI MALZEME

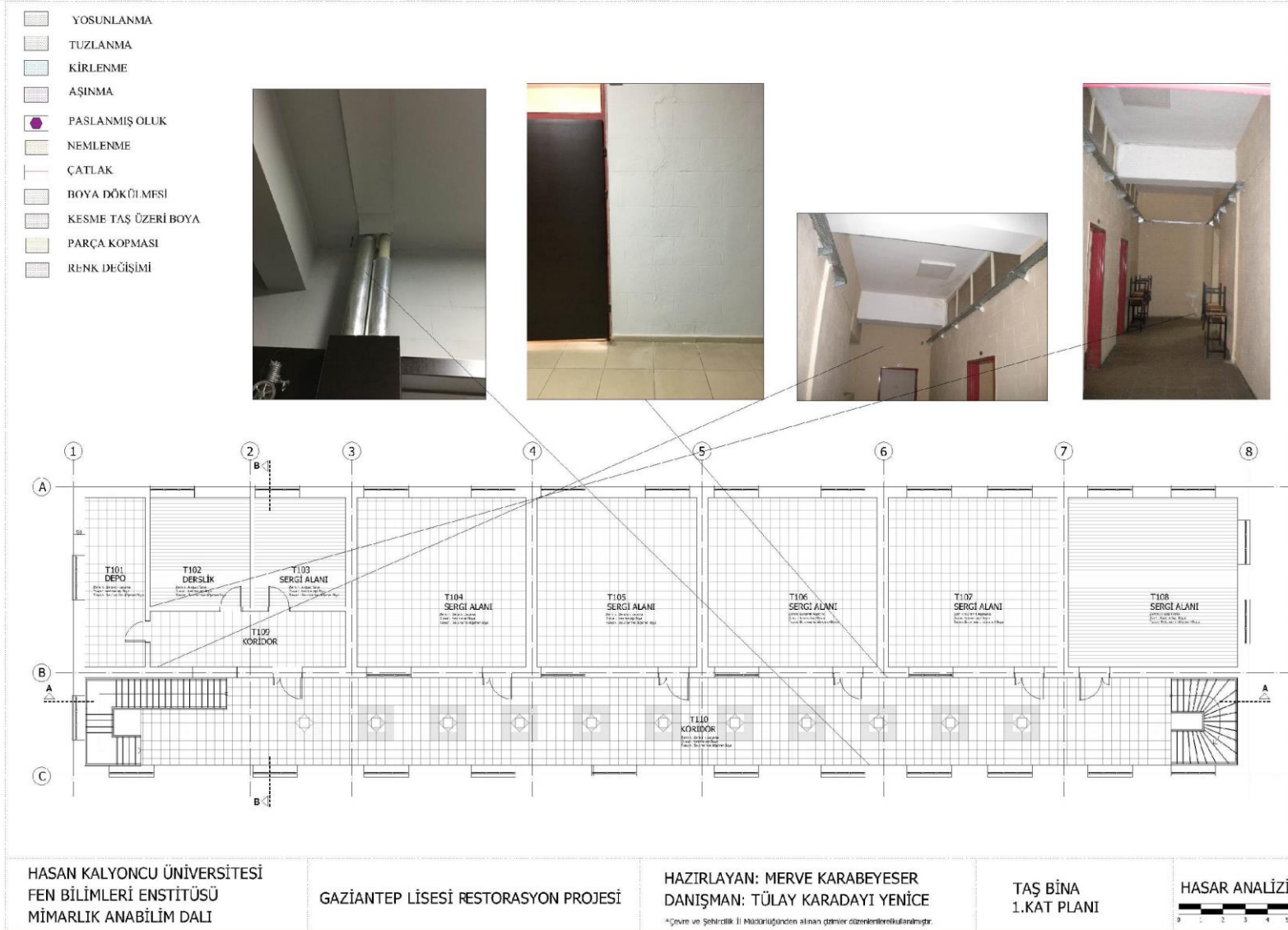
HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI	GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ	HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE	TAŞ BİNA KAT PLANLARI	MALZEME ANALİZİ
--	--------------------------------------	--	--------------------------	-----------------

Şekil D 28 Malzeme Analizi- Taş Bina Kesitler

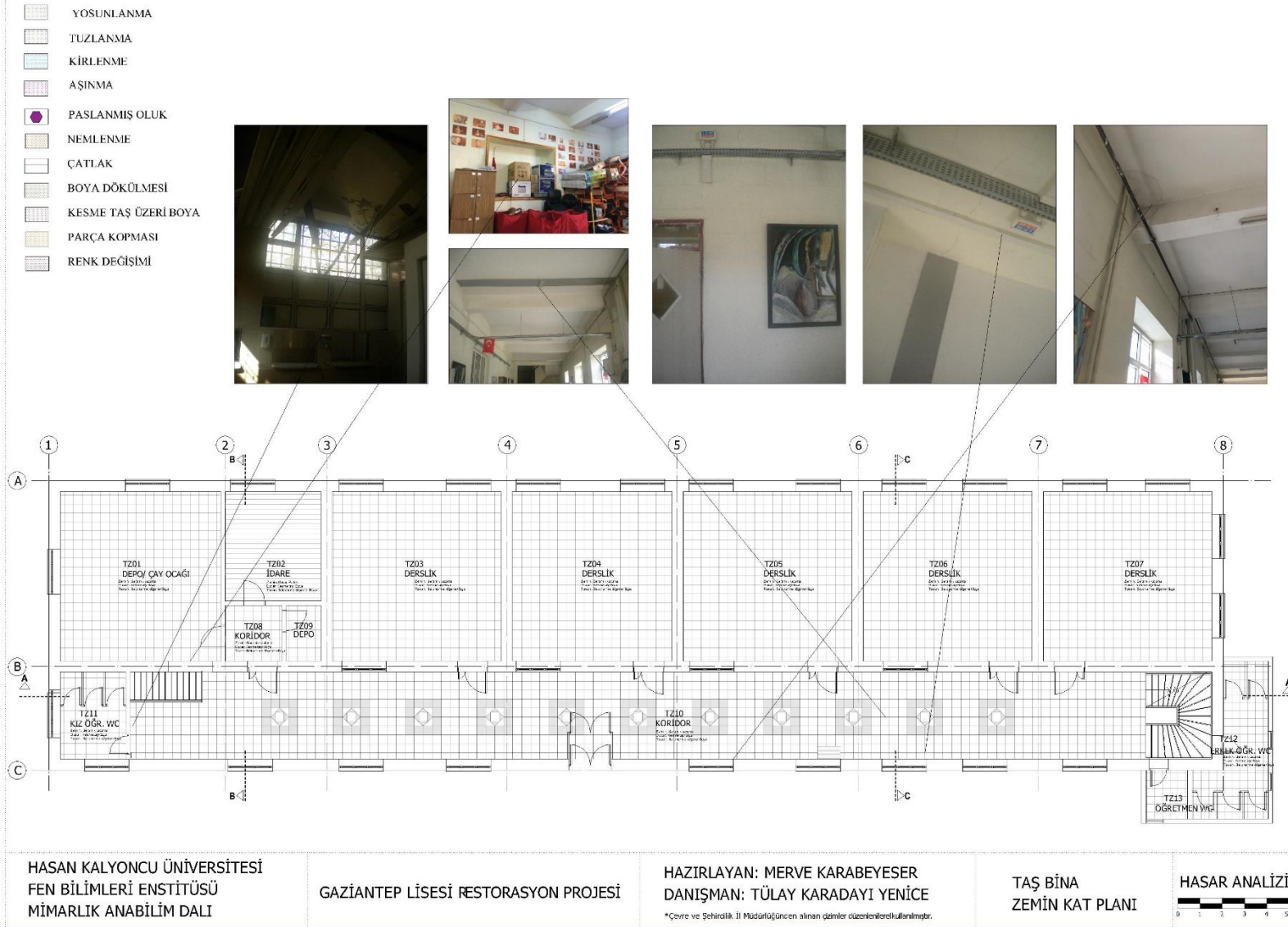

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK ANABİLİM DALI	GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ	HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE	TAŞ BİNA GÖRÜNÜŞLER	MALZEME ANALİZİ
--	--------------------------------------	--	------------------------	-----------------

Şekil D 29 Malzeme Analizi- Taş Bina Görünüşler

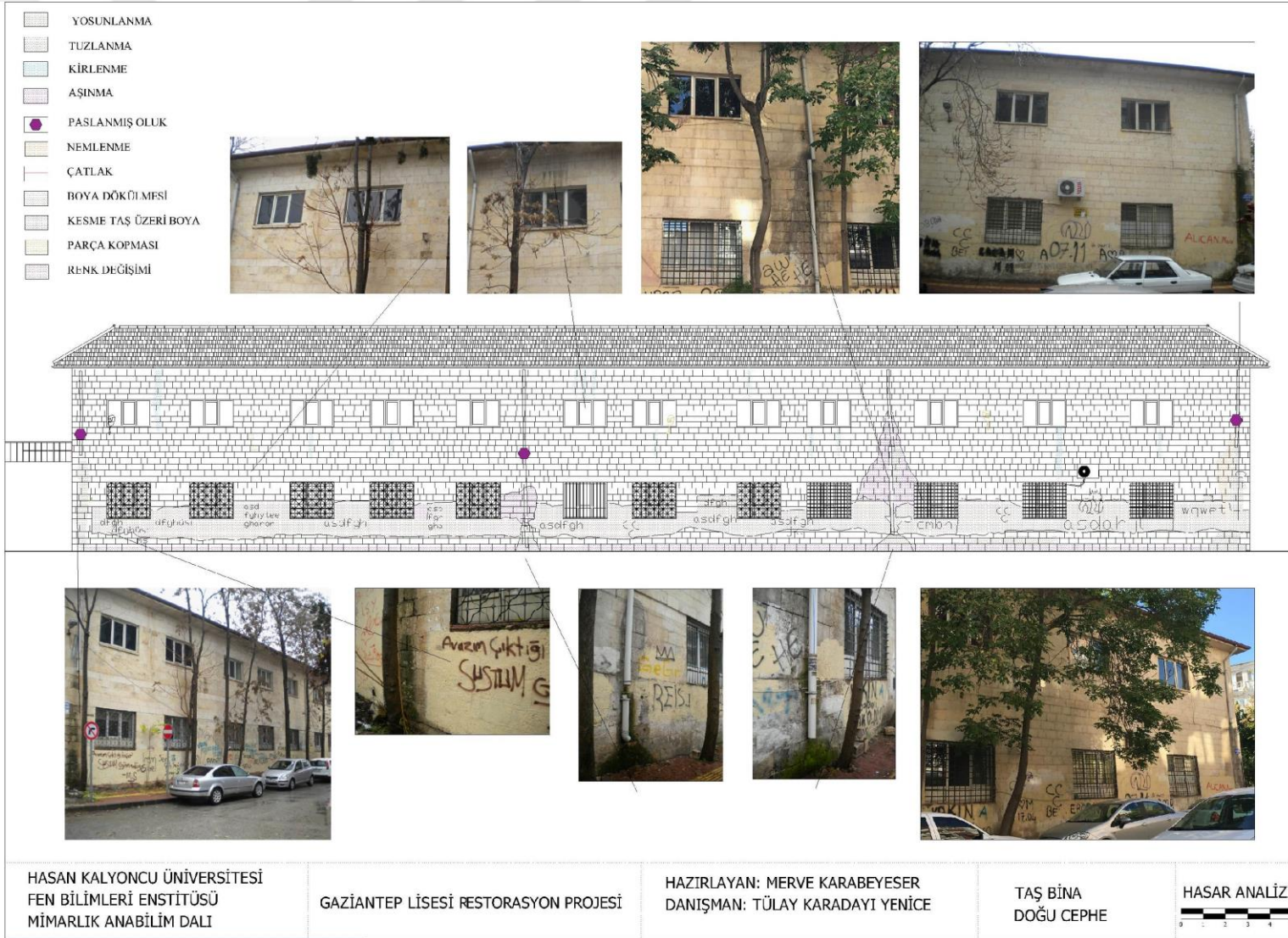
Şekil D 30 Hasar Analizi- Taş Bina Zemin Kat Planı

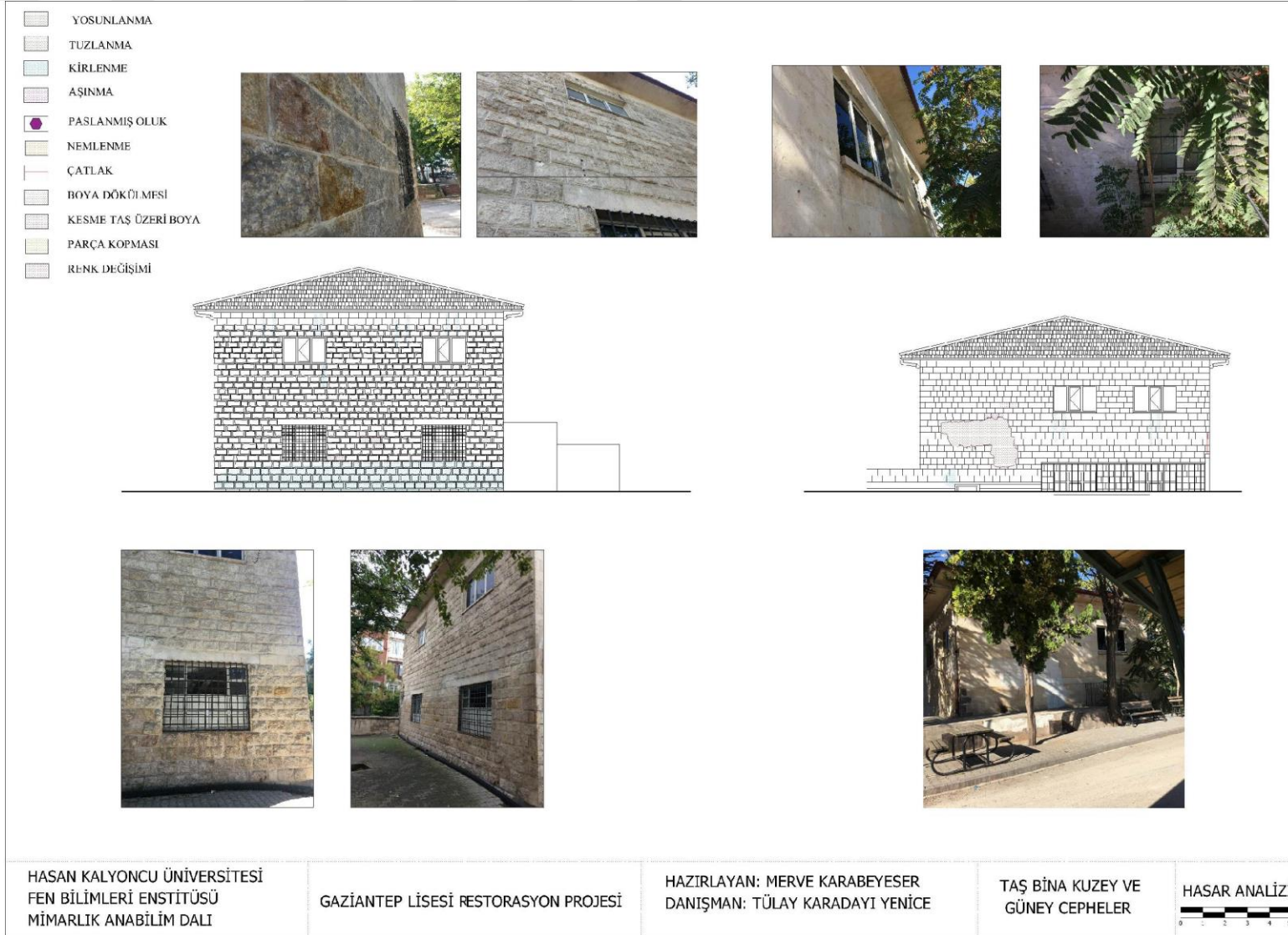
Şekil D 31 Hasar Analizi- Taş Bina Birinci Kat Planı

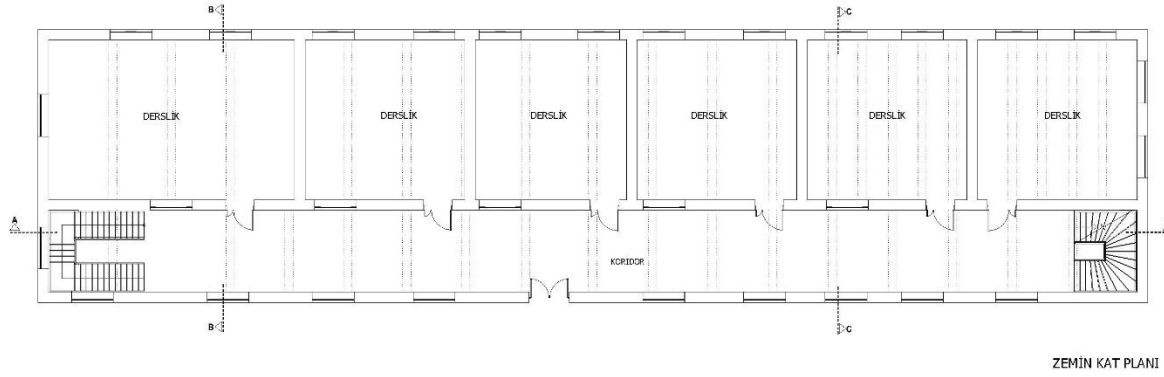
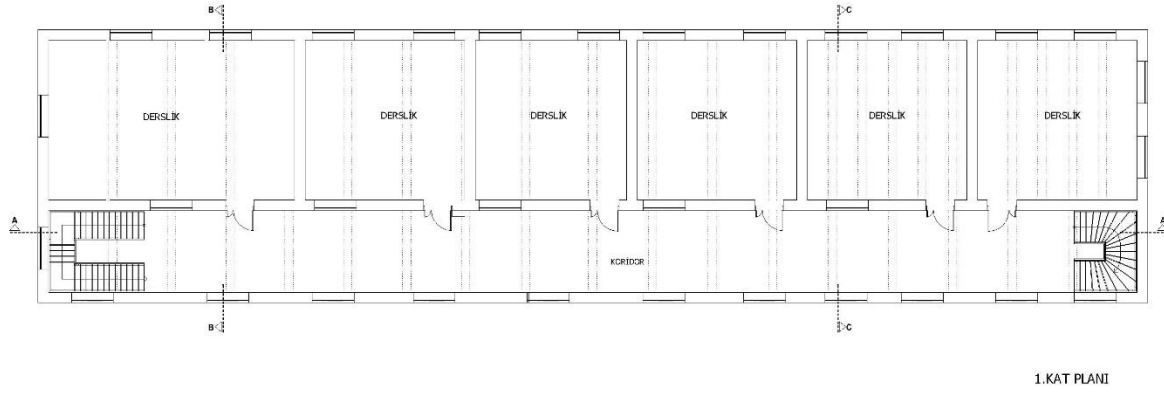
Şekil D 32 Hasar Analizi- Taş Bina Batı Cephe

Şekil D 33 Hasar Analizi- Taş Bina Doğu Cephe

Şekil D 34 Hasar Analizi- Taş Bina Kuzey ve Güney Cepheler

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

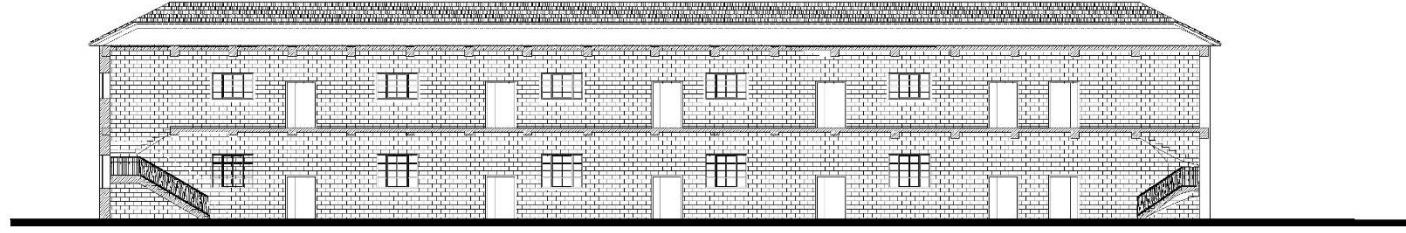
GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE
*Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden alınan çizimler düzenlenilerek kullanılmıştır.

TAŞ BİNA
KAT PLANLARI

RESTİTÜSYON

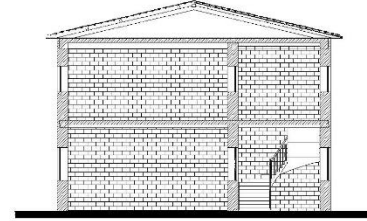
Şekil D 35 Restitüsyon- Taş Bina Kat Planları

A-A KESİTİ

B-B KESİTİ

C-C KESİTİ

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

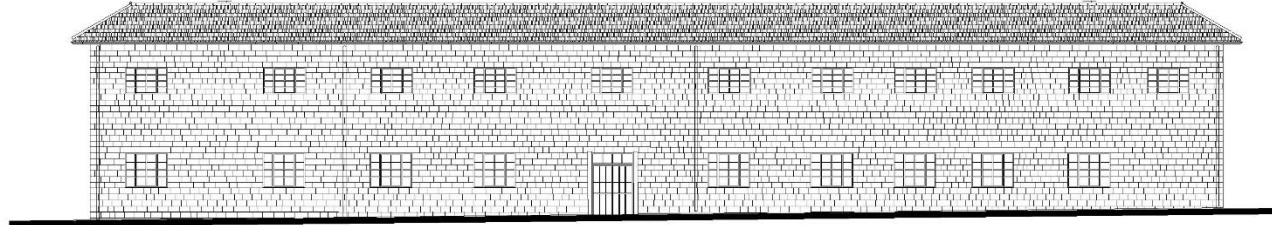
GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

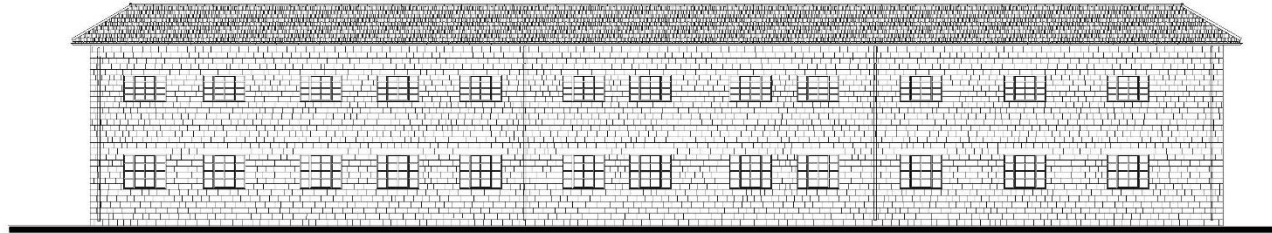
TAŞ BİNA
KAT PLANLARI

RESTİTÜSYON

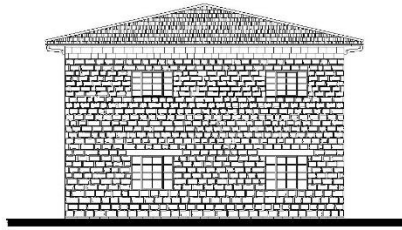
Şekil D 36 Restitüsyon- Taş Bina Kesitler

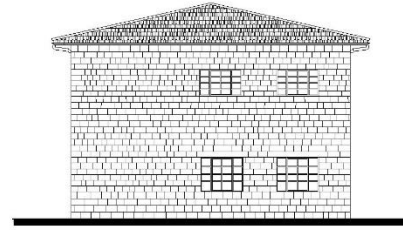
BATI CEPHE

DOĞU CEPHE

KUZEY CEPHE

GÜNEY CEPHE

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

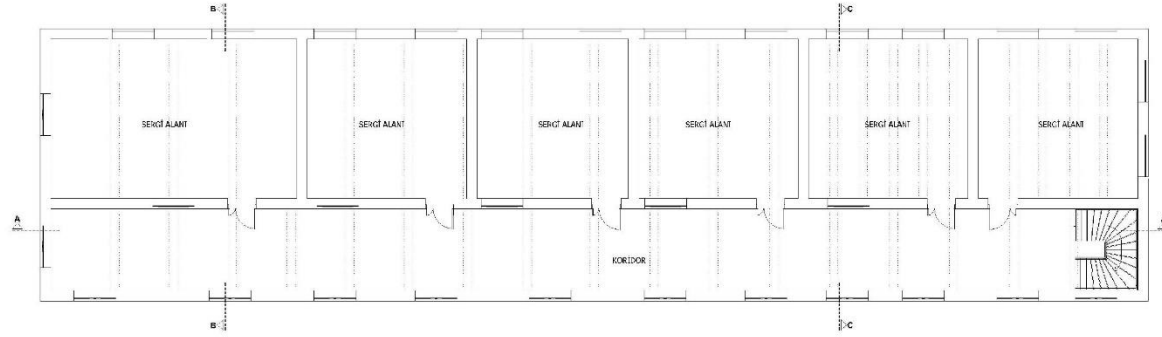
GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

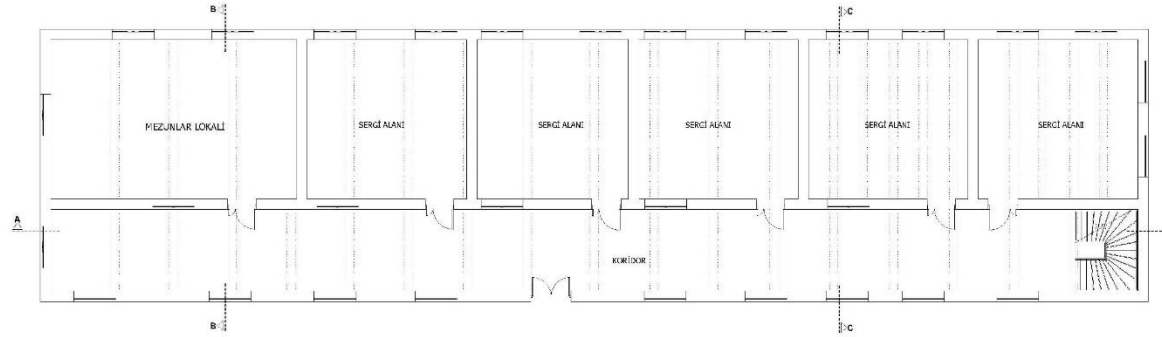
TAŞ BİNA
GÖRÜNÜŞLER

RESTİTÜSYON

Şekil D 37 Restitüsyon- taş Bina Görünüşler

1.KAT PLANI

ZEMİN KAT PLANI

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

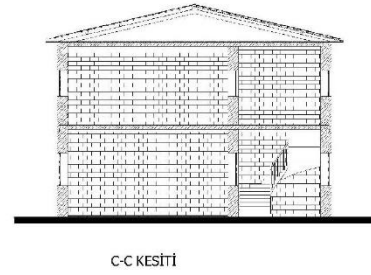
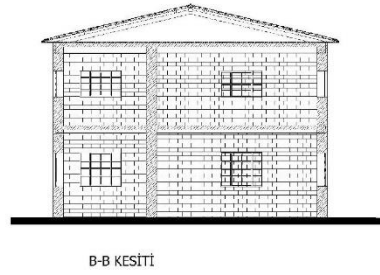
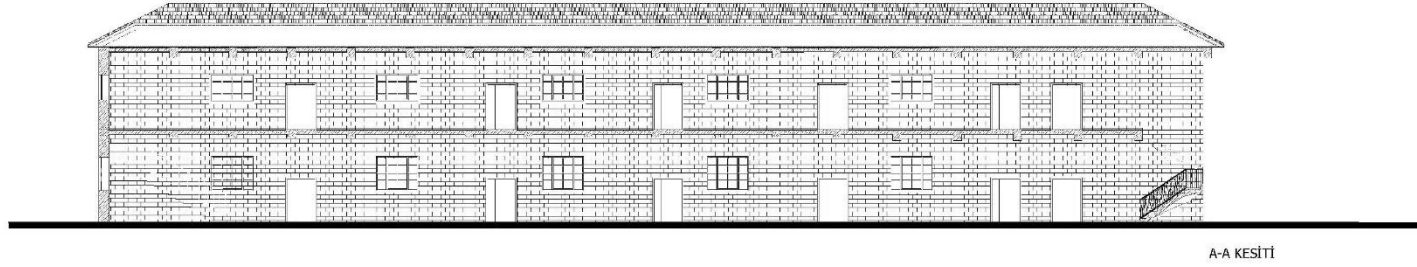
HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

*Çizim ve şerhler, İTİ Madde 30'den alınan çizimler düzenlenilerek kullanılmıştır.

TAŞ BİNA
KAT PLANLARI

RESTORASYON

Şekil D 38 Restorasyon- Taş Bina Kat Planları

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

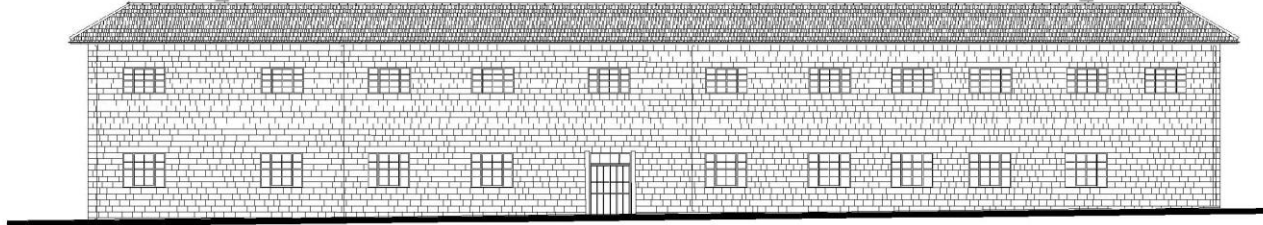
GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

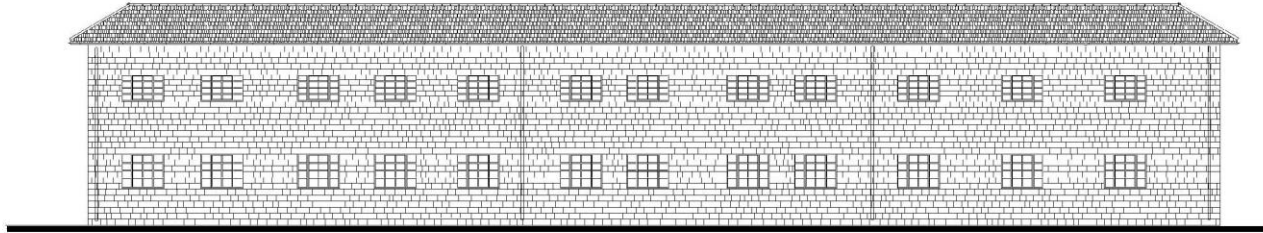
TAŞ BİNA
KAT PLANLARI

RESTORASYON

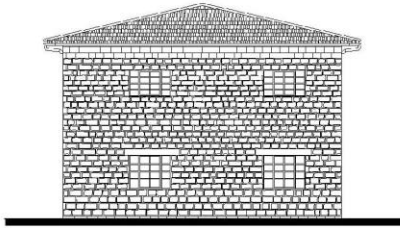
Şekil D 39 Restorasyon- Taş Bina Kesitler

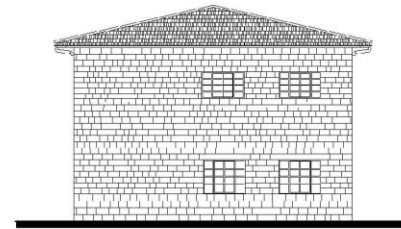
BATI CEPHE

DOĞU CEPHE

KUZEY CEPHE

GÜNEY CEPHE

HASAN KALYONCU ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

GAZİANTEP LİSESİ RESTORASYON PROJESİ

HAZIRLAYAN: MERVE KARABEYESER
DANIŞMAN: TÜLAY KARADAYI YENİCE

TAŞ BİNA
GÖRÜNÜŞLER

RESTORASYON

Şekil D 40 Restorasyon- Taş Bina Görünüşler

